

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w
Krakowie, Wydział Malarstwa, 31-157 Kraków,
pl. Jana Matejki 13

(nazwa i dane adresowe podmiotu habilitującego,
wybranego do przeprowadzenia postępowania)

za pośrednictwem:

Rady Doskonałości Naukowej

pl. Defilad 1

00-901 Warszawa

(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Anna Król
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie,
Wydział Malarstwa
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 28.03.2023

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja¹

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia
doktora habilitowanego

JAPONIZM – NATURA – ARTYSTA **cykl aranżacji plastycznych wystaw**

Wnioskuje – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.) – aby komisja habilitacyjna podejmowała
uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu ~~tajnym~~/jawnym*²

Zostałem poinformowany, że:

*Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w
sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej
z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).*

*Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu.
Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c)
Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art.
232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu
przeprowadzenia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i
obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.*

*Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest
na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html*

¹ Klasyfikacja dziedzin i dyscyplin wg. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin w zakresie sztuki (Dz. U. z 2018 r. poz. 1818).

² * Niepotrzebne skreślić.

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

1. Wniosek przewodni.
2. Dane wnioskodawcy.
3. Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora.
4. Autoreferat.
5. Wykaz osiągnięć naukowych lub artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

Uwaga: punkt 4 i 5 złożone w jednym wspólnym pliku

dr Anna Król

Japonizm – Natura – Artysta

Cykl aranżacji plastycznych wystaw

Dokumentacja postępowania habilitacyjnego

dr Anna Król

Japonizm – Natura – Artysta

Cykl aranżacji plastycznych wystaw

Dokumentacja postępowania habilitacyjnego

Kraków 2023

Spis treści

I.		
AUTOREFERAT	_____	9
1.		
Imię i nazwisko	_____	10
2.		
Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej	_____	11
3.		
Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych	_____	12
4.		
Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)	_____	13
a)	Wykaz prac wskazanych jako osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej: ustawa z dnia 20 lipca 2018 r.)	_____ 13
b)	Autoreferat – Omówienie prac wskazanych jako osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej: ustawa z dnia 20 lipca 2018 r.)	_____ 14
5.		
Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej	_____	144
a)	Działania o charakterze międzynarodowym we współpracy z zagranicznymi ośrodkami kultury, nauki i sztuki po uzyskaniu stopnia doktora w listopadzie 2017 roku. Prace, publikacje, wystąpienia oraz wystawy	_____ 144
b)	Istotna działalność artystyczna realizowana w więcej niż jednej instytucji naukowej instytucji kultury w kraju po uzyskaniu stopnia doktora, czyli od 24 listopada 2017 roku	_____ 146

6.		
	Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę	149
	a) Omówienie niektórych zadań realizowanych w ramach prowadzenia samodzielnych zajęć	150
	b) Dyplomy – funkcja promotorki	156
	c) Udział w konferencjach międzynarodowych	170
	d) Publikacje	170
	e) Popularyzacja – warsztaty i wykłady prowadzone poza uczelnią	183
7.		
	Ważne informacje dotyczące kariery zawodowej	184
8.		
	Bibliografia	185

II.

WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, STANOWIĄCYCH ZNACZNY WKŁAD W ROZWÓJ OKREŚLONEJ DYSCYPLINY _____ 187

1.

Informacja o osiągnięciach naukowych albo artystycznych, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy _____ 189

a) Cykl aranżacji wystaw stanowiących dzieło habilitacyjne *Japonizm – Natura – Artysta* _____ **189**

b) Wykaz innych oryginalnych osiągnięć artystycznych wykonanych oraz upublicz-
nionych po doktoracie _____ **189**

c) Wykaz innych oryginalnych osiągnięć artystycznych wykonanych oraz upublicz-
nionych przed uzyskaniem stopnia doktora _____ **240**

2.

Informacje o aktywności naukowej albo artystycznej _____ 296

a) Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych / aranżacji wystaw _____ **296**

b) Informacja o wystąpieniach na krajowych lub międzynarodowych konferencjach
naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem wykładów na zaproszenie i wy-
kładów plenarnych _____ **306**

c) Informacja o uczestnictwie w programach europejskich lub innych programach
międzynarodowych _____ **307**

I

AUTOREFERAT

1.
IMIE I NAZWISKO

Anna Król

2.

POSIADANE DYPLOMY, STOPNIE NAUKOWE LUB ARTYSTYCZNE – Z PODANIEM PODMIOTU NADAJĄCEGO STOPIEŃ, ROKU JEGO UZYSKANIA ORAZ TYTUŁU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Anna Król – ukończyła Liceum Ogólnokształcące im. Oswalda Balzera w Zakopanem. Absolwentka studiów magisterskich z historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w latach 1977–1982, dyplom napisany pod kierunkiem prof. Piotra Krakowskiego obroniła w roku 1983. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii sztuki uzyskała na Uniwersytecie Jagiellońskim, Instytut Historii Sztuki, w roku 2017; tytuł rozprawy doktorskiej: „Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Młodej Polski”.

3.

INFORMACJA O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH I ARTYSTYCZNYCH

Od 1982 do 2004 roku zatrudniona w Muzeum Narodowym w Krakowie w Dziale Nowoczesnego Polskiego Malarstwa i Rzeźby: od 1999 na stanowisku kierownika działu; od 2001 na stanowisku p.o. wicedyrektora do spraw naukowych i zbiorów; od 1 stycznia 2002 wicedyrektora ds. naukowych i zbiorów; od czerwca 2002 zastępcy dyrektora MNK; od 1 stycznia 2005 w Muzeum (Centrum) Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, gdzie jestem starszym kustoszem dyplomowanym i kuratorem. W Muzeum Manggha zajmuję się dawną i nową sztuką japońską, japonizmem jako efektem procesu transkulturowego oraz sztuką nowoczesną i współczesną szeroko rozumianą, a także *animal studies*.

Od 2000 roku aranżuję plastycznie wystawy w kraju i za granicą.

W zakresie sztuki, dydaktyki, edukacji i upowszechniania wiedzy:

– od 2000 pracuję w Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego (wcześniej PWST im. Ludwika Solskiego) na Wydziale Reżyserii i Dramatu jako wykładowczyni historii sztuki i kultury;

– od 2007 pracuję w Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Malarstwa, kierunek edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych; prowadzę zajęcia z kuratorstwa, edukacji muzealnej, metod upowszechniania sztuki i aranżacji plastycznej wystaw;

– od 2021 jako adiunkt na Wydziale Malarstwa ASP na kierunku edukacja artystyczna kieruję Pracownią Edukacji i Upowszechniania Sztuki;

– od roku akademickiego 2022/2023 kieruję Katedrą Edukacji Artystycznej na Wydziale Malarstwa krakowskiej ASP.

4.

OMÓWIENIE OSIĄGNIĘĆ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1 PKT. 2 USTAWY Z DNIA 20 LIPCA 2018 R. PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE (DZ.U. Z 2021 R. POZ. 478 Z PÓŹN. ZM.)

- a) Wykaz prac wskazanych jako osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej: ustawa z dnia 20 lipca 2018 r.)

Poznanie. Zapominanie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich, 2018, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler, 2020, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku, 2021, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka (z Sylwią Peter), aranżacja plastyczna wystawy.

Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu, 2022, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Watanabe Seitei. Imaginarium natury. Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Dar Raymonda Milewskiego, 2022, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

- b) Autoreferat – omówienie prac wskazanych jako osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej: ustawa z dnia 20 lipca 2018 r.)

[...] poczucie piękna wyrasta z realnego życia, naszym zamieszkującym mroczne pomieszczenia przodkom nie pozostało nic innego, jak odnaleźć piękno w półmroku, a w końcu sprawić, aby temu pięknu służył.

I tak rzeczywiście doszło do tego, że dziś piękno japońskiego pokoju to nic innego, jak gra odcieni półmroku o różnej intensywności¹.

Przedmiot mojej pracy habilitacyjnej stanowi cykl aranżacji plastycznej wystaw, które rekapitulują moje zainteresowania japonizmem, naturą i artystą. Niewątpliwie wymóg, aby w formie autoreferatu podjąć szerszą refleksję nad przyczynami sprawczymi własnych działań plastycznych – ekspozycyjnych – sprawił, że zobowiązałam się sama przed sobą do bardzo odległych w czasie wędrówek w poszukiwaniu faktów i okoliczności, by może tam poszukać odpowiedzi na podstawowe pytanie: dlaczego właśnie tak, a nie inaczej komponuję wystawy? Było ich przecież kilkadziesiąt w rozmaitych krajach Europy (Hiszpania, Niemcy, Francja, Armenia) i w polskich miastach.

Przestrzenie przeznaczone do zaaranżowania ekspozycji też były różne, a krańcowo odmienne ich budżety stawiały przede mną wiele nieoczekiwanych zadań, zarówno tych organizacyjnych, jak i twórczych. Tyle tylko, że z tą różnorodnością zdarzeń spotyka się i doświadcza jej każdy, kto staje przed zadaniem aranżacji plastycznej wystaw.

Czego więc szukam? I dlaczego właśnie takie, a nie inne zdarzenia wizualne kreuję?

Bo... moją pierwszą przygodą, a potem świadomością jej skutków, była natura. Nie bezkres horyzontu, jego magiczna, hipnotyczna linearność, także nie cyklicznie odmierzany rytm czasu, domów czy drzew, lecz harmonia napięć. Urodziłam się pośród niej, w niej wzrastałam i wobec niej nadal jestem. Góry: Tatry i Podhale.

Natura tu wykreśla przestrzenie dynamicznymi skosami, kontrastami światła, płaszczyzn, materii. Zmiennością planów tworzy tu omal bezustanne „dzianie się”, rodzaj zawirowania, niepokoju, który porusza, nie pozwala być obojętnym, wręcz nakazuje czy apeluje do uważności, odkrywania zmian. Z takiej natury „składa się też rzeźba”, a co dopiero relacje pomiędzy światami sztuki i natury. Fascynacja obiema tymi przestrzeniami ukształtowała pojęciowo i praktycznie moją potrzebę, a także źródło postawy wobec eksponowania dzieł.

¹ J. Tanizaki, *Pochwała cienia*, wstęp i przekład H. Lipszyc, Kraków 2016, s. 39.

Epoka współczesna będzie być może nade wszystko epoką przestrzeni. Żyjemy w czasach symultaniczności, epoce przemieszania i zestawiania, epoce bliskości i oddalenia, przybliżenia i rozproszenia. Uważam, iż znajdujemy się w momencie, w którym doświadczamy świata w mniejszym stopniu jako życiowego rozwoju w czasie, a w większym jako sieci łączącej punkty i przecinające się własne pasma².

Każda wystawa jest z jakiegoś powodu i o czymś. Każde na niej pojedyncze dzieło też. Sensem spotkania ich ze sobą jest rozmowa. Ma zróżnicowany charakter. Bywa sprzeczką i awanturą, ale też łagodną dysputą, niekiedy szeptem. Ma żyć! Żeby oddziaływać i pozostawić w widzu rodzaj zamyślenia. Według badaczki kultury wizualnej Mieke Bal

[...] głównym zadaniem wystawy powinno być zachęcanie zwiedzających, by zatrzymali się, zawiesili działanie, pozwolili, by opanował ich afekt, i następnie w **ciszy**, mając chwilę wytchnienia, **pomyśleli**³.

Jestem historyczką sztuki i kustoszka, ale to, czego nie toleruję, to nudnego wykładu „o niczym” wlokącego się od poczęcia po śmierć artysty, od jego dziecięcych bazgrołów po ostatnie tchnienie linii, plamy barwnej, formy. Linearnego, biograficznego, faktograficznego. Dlatego zostałam kuratorką i aranżerką plastyczną wystaw. Proces twórczy od zawsze rozumiem jako ciąg zdarzeń nieoczekiwanych, niespodziewanych omal przypadkowych, toczących się jednak wobec zamiaru, sensu.

Każda wystawa ma swój początek i koniec w banalnym znaczeniu: wejście i wyjście. Ale tylko „czasoprzestrzenność” ekspozycji pozwala na wędrówkę odbiorcy, na znalezienie się pomiędzy. Naszą uważność, percepcję kieruje zdarzenie wizualne – takie, o którym Władysław Strzemiński pisał w swojej *Teorii widzenia*, posługując się często określeniem „klucze kompozycyjne”⁴. Tworząc ekspozycje, używam takich stanów rzeczy, w których gromadzi się za pomocą formy, poprzez rozmaite środki wyrazu, kulminacja, coś istotnego. Tak, chcę wystawą coś powiedzieć. Muszę zebrać najważniejsze myśli (czytaj: dzieła), które niosą sobą określone sensory, aby ich wspólna rozmowa nie stała się pojedynczym słowem, lecz zdaniem wielokrotnie złożonym. Jeśli wyrażona dziełami myśl ma coś sobą wykrzyknąć, to ów klucz kompozycyjny winien się stać gorącym, nie letnim. Dynamicznie istniejącym, domagającym się naszego patrzenia właśnie teraz, nie kiedykolwiek. To układ dominant, na które prowadzi widza. Od zamyślenia do zamyślenia, uspokojeniem, czasem oddechem jakby pojedynczym, a istotnym szeptem. Elementem konstytuującym wystawę są relacje pomiędzy obrazami i pustką.

Każda wystawa jest rodzajem spektaklu. Tu także, a może przede wszystkim ktoś (czytaj: coś) ma prawo powiedzieć, ukazać swój sens nawet z trzeciego planu. Moim zadaniem jest poprowadzić tam odbiorcę i dać mu możliwość spotkania. Na tym polega au-

² M. Foucault, *O innych przestrzeniach. Heterotopie*, tłum. M. Żakowski, „Kultura Popularna” 2006, nr 2, s. 7, cyt. za: D. Czaja, *Nie-miejsca. Przybliżenia, rewizje*, [w:] *Inne przestrzenie, inne miejsca. Mapy i terytoria*, wybór, red. i wstęp D. Czaja, Wołowiec 2013, s. 7.

³ M. Bal, *Wystawa jako film*, [w:] *Display. Strategie wystawiania*, tłum. K. Kolenda, red. M. Hussakowska, E.M. Tatar, Kraków 2012, s. 131.

⁴ W. Strzemiński, *Teoria widzenia*, Kraków 1974, s. 136 i nast.

tonomiczność dzieła. Przygotowując scenariusz wystawy, w zasadzie wiem, jak wyglądają te, które ją stworzą. Znam ich skalę i rodzaj ekspresji. Wiem, czego od siebie nawzajem oczekujemy: dzieło i projektowane przeze mnie dla niego miejsce. Generalnie... wolności, która jest stanowczym zaprzeczeniem manipulacji. Nigdy nie zgodzę się z tezą, że kurator/aranżer ma prawo do użycia dzieła wbrew idei, jaką ono samo wyraża. Moje zadanie jest kategorię odmienną: tylko dialog, tylko relacje między dziełami. Oczywiście niepozbawiony napięć może uczynić oglądanie wystawy przeżyciem, doznaniem, wstrząsem, zachwytem lub bolesnym dyskomfortem.

Widz-odbiorca ma z jakości ekspozycji uzyskać dla siebie wartość dodaną, specyficzną, mnożącą pytania o to, co widząc, przeżyłem, ku czemu mnie teraz prowadzi tak podany rodzaj zamyślenia. Wystawa jako pytanie, wystawa jako droga, wystawa jako reflektor. Parafrazując słynną sutrę buddyjską – *Sutrę serca* traktującą o tożsamości pustki i formy – można by powiedzieć, że malarze „malują i kaligrafują po to, by ujawnić niezamalowane tło”⁵. Komponuję wystawy, aby właśnie owo niezamalowane tło ukazać.

Wejścia, wyjścia, korytarze, najścia, patrzenie poprzez i konteksty, dynamika skosów i spokój horyzontów, barwność eksponatów i ekspozycji, światła i światłocienie, mroki i jasności, celowe zabiegi na marginesach, dekomponowanie i układanie zbiorów, kolekcji, unikanie powtórzeń i monotonii natarczywych rytmów, klucze kompozycyjne, dominanty oraz to wszystko, co w komunikacji wizualnej może, ale przecież nie musi stać się przeszkodą w spotkaniu z dziełem – wystawą. Ta nie do skończenia wyliczanka „tematów” do przerobienia przez autora aranżacji plastycznej wystawy jest jego – a więc moim – światem. W rezultacie można rzec, że tworzę dzieła sztuki.

Ekspozycja staje się też w wielu przypadkach t w ó r c z o ś c i ą, a zjawiska estetyczne pojawiające się przy zastosowaniu trafnie dobranych środków mają wyraźnie charakter kreatywny. Powstaje tu niekiedy fascynująca w swym działaniu „rzeczywistość ekspozycyjna”, odmienna od wszystkiego, co znane jest z codziennego doświadczenia. Projektowanie wystaw muzealnych wkracza w dziedzinę s z t u k i⁶.

Współczesna refleksja teoretyczna o strategiach ekspozycyjnych, aranżacyjnych jest wynikiem krytycznej analizy ważnych, wręcz kluczowych wystaw, które odegrały znaczącą rolę w kulturze. Tak postępuje przywołana już wcześniej Mieke Bal. Słusznie zauważa, iż wystawy rozumiane jako forma sztuki bywają interpretowane przy użyciu terminów z innych praktyk artystycznych, gdyż tylko w ten sposób można je we właściwy i spójny sposób opisać. Pisząc swoją podstawową książkę o wystawach *Double Exposures*⁷, posługuje się metaforą narracji:

⁵ B. Szymańska, *Piękno i pustka (Estetyczna rola pustki w sztuce Chin i Japonii)*, „The Polish Journal of the Arts and Culture” 2012, nr 2, s. 10.

⁶ J. Świecimski, *Ekspонат i ekspozycja muzealna jako dzieło sztuki*, „Zeszyty Naukowo-Artystyczne Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie” 2002, t. 4, s. 65–66.

⁷ M. Bal, *Double Exposures. The Subject of Cultural Analysis*, New York 1996.

Kluczową metaforą użytą w tych analizach była **narracja** pojmowana jako produkująca znaczenie sekwencyjność wyłaniająca się w trakcie zwiedzania wystawy. Zabieg umieszczania obiektów jeden obok drugiego tworzył między nimi związek określony stosunkiem czasu, gdzie jeden obiekt prowadził do drugiego⁸.

Wychodząc od Ingardenowskich kategorii obiektu jako zespołu fenomenów przejawiającego się w różnych „wyglądach”, Jerzy Świecimski, równie uważnie śledzący ekspozycje muzealne, uważa, że:

Najogólniej można powiedzieć, że w tego rodzaju przypadku dochodzi do odkrycia w prezentowanym na wystawie dziele jakości, które dzieło posiadało niejako potencjalnie, lecz których w warunkach zwykłej prezentacji nie mogło ukazać. Projektujący wystawę o programie artystycznym może zatem zastanawiać się, co z danego mu obiektu można dalej „zrobić”, co z niego można wydobyć. Intuicja, możliwość wyobrażenia sobie danego dzieła w warunkach prezentacji, które dopiero mają być dla niego stworzone, jest podstawowym narzędziem w tego rodzaju projektowaniu. Przekształcenia danego projektantowi dzieła w dzieło nowe, w warunkach „codziennych” wręcz nie istniejące, mogą być niekiedy bardzo znaczne, takie, że dopiero w odpowiednio zaaranżowanej ekspozycji dochodzi do ukazania w pełni tego, co dane dzieło potencjalnie w sobie zawiera⁹.

Jeszcze inaczej interpretuje ekspozycje muzealne amerykański historyk sztuki Donald Preziosi:

Muzea i ich obiekty zawsze były katalizatorami naszych pragnień jako jednostek i jako podmiotów-obywateli; maszynieriami fazy lustra dla nowoczesnych podmiotów, w których jedność i tożsamość wydają się zawsze w ofercie, nieco poza zasięgiem¹⁰.

O ile uwagi teoretyków strategii aranżacyjno-wystawienniczych bywają inspirujące, o tyle komentarze praktyków, aranżerów wystaw wydają się – podobnie jak oglądanie wystaw w Polsce i na świecie – niezbędne. Dlatego też ważne dla mnie są działalność i głos Adama Brinckena, jednego z najwybitniejszych autorów aranżacji plastycznych wystaw. W wywiadzie udzielonym Mirosławowi Sikorskiemu wypowiada on kluczowe zdanie: „Mój warsztat pracy jako projektanta jest w gruncie rzeczy warszatem malarza”. I dalej:

[...] z doświadczenia wspólnego mamy świadomość, że każde dzieło, w tym i obraz, potrzebuje wokół siebie pewnej strefy ciszy. Możemy to nazwać wyciszeniem wizualnym, wyciszeniem optycznym. Po to, aby mógł on powiedzieć to, co ma do powiedzenia, żeby zachował się tak, jak zachowuje się w momencie, kiedy przestajemy go malować. [...] Najważniejsze jest jednak dla mnie znalezienie – można użyć banalnego

⁸ M. Bał, *Wystawa jako film*, dz. cyt., s. 105; tejże, *Narratologia. Wprowadzenie do teorii narracji*, tłum. różne, Kraków 2012.

⁹ J. Świecimski, *Ekspozycja i ekspozycja muzealna...*, dz. cyt., s. 70.

¹⁰ D. Preziosi, *Mózg ciała i ramowanie modernizmu*, tłum. K. Kolenda, [w:] *Display*, dz. cyt., s. 35–36.

określenia – właściwego odejścia od obrazu. To jest również lekcja, którą otrzymałem z paru muzeów. Oto cisza wokół obrazu, która sugeruje, że masz do czynienia z arcydziełem¹¹.

Cisza, czyli pustka wokół obrazu, pustka na wystawie.

Spośród swoich dokonań, które stanowią przedmiot mojej pracy habilitacyjnej, wybrałam 5 ekspozycji, które pogrupowałam w 3 rozdziały: **Japonizm**, **Natura**, **Artysta**. Przedstawię je w kontekście wcześniejszych wystaw, ukazę ich przyczyny sprawcze i efekty tychże opisami idei, interpretacją i dokumentacją fotograficzną.

JAPONIZM

Wystawy dotyczące dawnej sztuki japońskiej i japonizmu zaprojektowałam do szczególnego miejsca, wybudowanego specjalnie dla prezentacji tego typu dzieł, czyli Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie.

W założeniu, zgodnie z ideą architekta, autora projektu Araty Isozaki, budynek muzeum ma dwa odniesienia kulturowe: japońskie i polskie¹². O jego formie zdecydowało usytuowanie w zakolu Wisły, na wprost Wawelu i panoramy starego miasta. Arata Isozaki znalazł intrygujące i nieoczywiste rozwiązanie, czyli falującą formę organiczną nasyconą odniesieniami symbolicznymi i materiałowymi do tych dwóch tradycji. Załamujące się krzywizny bryły stanowiły nawiązanie do najsłynniejszego drzeworytu Katsushiki Hokusai *Pod wielką falą w Kanagawie*. Zasadą konstytuującą jest symetria i porządek. Istotnym elementem jest kompozycja dachu, czyli trzy płaszczyzny przypominające zatrzymane w kadrze fale. Przestrzeń ekspozycyjną, jej środkowy trakt tworzy szereg wielkich bram, formując w perspektywie rodzaj kulis. Nawiązują one do japońskich bram *torii* prowadzących do świątyń. Jednakże kluczowym elementem sali wystawienniczej, składającej się z dwóch przenikających się części: wewnętrznej (tworzącej rytm owych ceglanych ścian/bram) oraz obiegającej ją zewnętrznej, nieregularnej, asymetrycznej, jest półmrok, dystynktywna cecha kultury japońskiej. Wzmacniają ją pozostałe elementy wnętrza: drewniana konstrukcja dachu (w odcieniu bagnistej głębokiej zieleni) i ciemny parkiet podłogi. Ta tajemnicza strefa przypominać ma mroczne wnętrza japońskich zamków warownych czy budynki *minka* o rozbudowanej i ekspresyjnej wieżbie dachowej¹³.

Od roku 2005 w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie prowadzę projekt badawczo-wystawienniczy pt. *Japonizm*. Dzięki niemu nie tylko ujawniono wiele dzieł nigdy dotąd nieekspozowanych i niepublikowanych, które ukazują malarstwo Młodej Polski w innej perspektywie, lecz także wprowadzono polski japonizm w krąg świa-

¹¹ A. Brincken, *Szepty i krzyki obrazów*, rozmowa z Mirosławem Sikorskim, „Zeszyty Naukowo-Artystyczne Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie” 2000, t. 4, s. 87–88. O działalności wystawienniczej Adama Brinckena zob.: A. Król, *Wystawa jako... wystawa*, [w:] Brincken. *Retrospektywa 1975–2015*, [Kraków] 2015, s. 206–211.

¹² A. Isozaki, *Słowo na otwarcie Centrum Manggha*, [w:] Manggha. *Historia projektu*, Kraków 2009, s. 19–21.

¹³ Szerzej o architekturze Muzeum Manggha i jego symbolice zob.: K. Ingarden, *Muzeum Manggha*, [w:] Manggha. *Historia projektu*, dz. cyt., s. 43–55.

towych badań na tym zjawiskiem¹⁴. Japonizm narodził się w latach sześćdziesiątych XIX wieku niemal równolegle we Francji i w Wielkiej Brytanii, rozprzestrzenił się szybko na inne europejskie kraje oraz na Stany Zjednoczone. Można spojrzeć na przenikanie sztuki i kultury japońskiej do kultury zachodniej jeszcze inaczej, gdyż – o czym trzeba pamiętać – nie był to proces jednokierunkowy. Drzeworyty krajobrazowe Hokusai i Hiroshige, które przeobraziły malarstwo polskie i europejskie, osiągnęły swój mistrzowski poziom i oryginalną kompozycję między innymi dzięki adaptacji zachodniej perspektywy. To, co uważa się za istotę japońskiego widzenia, jest wynikiem wymieszania dwóch sposobów widzenia: japońskiego i zachodniego. Komparatystka kultury Mae Michiko uważa, że właśnie wpływ sztuki zachodniej na twórców japońskich sprawił, iż ich dzieła stały się tak „efektywne transkulturowo”, czyli dysponowały tak silnym potencjałem, który mógł w sprzyjających warunkach się uaktywnić. Według Michiko fenomen japonizmu można wyjaśnić tylko z perspektywy procesu transkulturowego¹⁵. Japonizm to pojemne określenie, zakładające zarówno znajomość sztuki japońskiej, jak i jej wpływ na sztukę zachodnią – i tak najczęściej jest obecnie rozumiane i stosowane.

Ekspozycje dawnej sztuki japońskiej oraz te traktujące o inspiracjach japońskich w sztuce zachodniej stanowiły i stanowią wyzwanie dla mnie, ich aranżerki. Z wielu powodów. Dla zachodniego, nieprzygotowanego odbiorcy niektóre dziedziny tej sztuki mogą się wydać monotonne, podobne do siebie, jak na przykład drzeworyty *ukiyo-e*. Dla Japończyka stanowią jasny tekst kultury. Podobna (pozornie tylko) jest ich forma, treści (kody kulturowe) natomiast są zdecydowanie niezrozumiałe. Trzeba też pamiętać, iż japońskie kryteria piękna są zasadniczo różne, wręcz sprzeczne z nowożytną tradycją europejską. Wiąże się ściśle z poczuciem przemijania i nietrwałości rzeczy, a także z uczuciem melancholii. Elementami konstytuującymi różne przejawy sztuki japońskiej są: niedopowiedzenie, niejasność i wieloznaczność, asymetria i przede wszystkim – pustka. Pustka, która jest kluczowym pojęciem w kulturze, filozofii, w koncepcji rzeczywistości Japonii¹⁶.

Prezentowane poniżej wystawy zaaranżowałam w tym szczególnym miejscu, będącym znakomitym przykładem japonizmu w architekturze, ilustracją styku kultury japońskiej i zachodniej. To, jak wcześniej pisałam, starannie przemyślana asymetryczna bryła o niezwykłym, tajemniczym wnętrzu, tonącym w półmroku. Nie mniej ważny jest rytm wielkich bram, ustawionych jedna za drugą, nawiązujących do bram *torii* wiodących do japońskich świątyń. Tak – niedopowiedzenie, niejasność i wieloznaczność, i „wymóg” skomponowania całości, która stanie się taką właśnie. W moich „japońskich” ekspozycjach zjawianie się stało się cechą formy. Zjawianie się doborem koloru ścian, gablot i podestów wobec formalnych cech dzieł, ich nieoczywistości, ich gamy kolorystycznej, ich akcentów, zwłaszcza tam gdzie akcent staje się choć na chwilę dominantą. Jeśli coś, ważne dzieło lub ich grupa, wyłania się z mroku błękitu, zieleni czy czerwieni, mieni się perłowatością, złotem czy srebrem, wówczas takiemu oddziaływaniu podporządkowuję wszystko: podpi-

¹⁴ Konsekwencją tego projektu na gruncie historii sztuki była moja dysertacja doktorska: A. Król, „Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Młodej Polski”, przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Marka Zgórnika, prof. UJ, i obroniona na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w 2017 roku.

¹⁵ M. Michiko, *Japonisme as a Transcultural Process – Odano Naotake, Katsushika Hokusai and Vincent van Gogh*, [w:] *Monet, Gauguin, Van Gogh... Japanese Inspirations*, Essen 2014, s. 21–27; A. Król, „Inspiracje sztuką japońską...”, dz. cyt., s. 266.

¹⁶ B. Szymańska, *Piękno i pustka*, dz. cyt., s. 7–27.

sy, notkę historyczną czy edukacyjną. Widz „ma obowiązek” wnikania w odkrywane przez siebie kolejne sensory. Omal regułą moich aranżacji jest ich harmonia. Nawet jeśli ich fragmenty zjawiają się przed naszymi oczami jako jednolity ciąg zdarzeń wizualnych, to nigdy nie tworzą sobą samoistnej symetrii, gdyż ta stałaby się nazbyt kategoryczna, oczywista. Tylko kompozycje równoważne, otwierając się na to, co obok, tworzą sobą narracje, kolejne i kolejne. A na nich zależy mi bardzo. To one mogą swoją pauzą dać chwilę wytchnienia i szansę na kontemplowanie pojedynczego dzieła i kontekstów.

Zapewne największym dla mnie wyzwaniem, jeśli chodzi o aranżację plastyczną wystawy dawnej sztuki japońskiej, były *Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*, przygotowane w 2014 roku¹⁷. Ta wyjątkowa wystawa prezentowała ponad 800 różnego typu zabytków japońskich z polskich zbiorów publicznych, przede wszystkim z okresu Edo (1603–1868), a także – w nielicznych przykładach – z okresu Meiji (1868–1912): drzeworyty *ukiyo-e*, malarstwo i rzeźbę, tkaniny, ceramikę, brązy, wyroby z laki, militaria. Na wystawie można było zobaczyć ikony sztuki japońskiej, które radykalnie zmieniły sztukę Zachodu.

Przedstawiała ona – po raz pierwszy – różnorodne, cenne i bezcenne, japońskie przedmioty, w których obok obiektów najwyższej klasy artystycznej, „prawdziwych arcydzieł”, można było odnaleźć znakomite, niekiedy intrygujące przykłady rzemiosła artystycznego i kultury materialnej. Wybrane muzealia reprezentowały rozmaite zbiory, tworzone przez kolekcjonerów, miłośników Japonii, muzealników. Prezentowane kolekcje powstały w stosunkowo krótkim czasie, te najstarsze w ostatniej ćwierci XVIII wieku, najmłodsze w XXI wieku. Każdą z nich uformowała dwudziestowieczna historia, pierwsza i druga wojna światowa. Częściowo rozgrabione, spalone, wywiezione – jawią się niczym palimpsesty, tak trudne do odczytania, a jednocześnie kuszące swoją wieloznacznością interpretacyjną.

Dlatego też japońskie arcydzieła ze zbiorów polskich zaprezentowałam w ośmiu tematycznych przestrzeniach: *Prolog*, *Import* i *Eksport* ilustrują obecność i fascynację sztuką japońską w Europie, w XVIII i XIX wieku; *Kobieta*, *Wojownik*, *Spektakl*, *Duchowość* i *Natura* zbliżają do odmiennej, inspirującej kultury. Każdą z tych przestrzeni zaaranżowałam w odmienny sposób, tak aby wydobyć to, co najistotniejsze. Wystawę rozpoczyna ascetyczna, niemal pusta przestrzeń z kilkoma osiemnastowiecznymi arcydziełami z kolekcji króla Augusta II Mocnego, ilustrująca nieobecność Japonii w nowożytnej Europie. Jest ona skontrastowana z kolejną przestrzenią zatytułowaną *Import*, gdzie panuje nadmiar i pozorny przesył. Nawiązuję tu do dziewiętnastowiecznych sklepów i antykwariatów sprowadzających sztukę japońską, będących w istocie magazynami szczelnie wypełnionymi japonikami, a także do sposobu eksponowania sztuki japońskiej na Wystawach Światowych. Gabloty szczelnie wypełniają różnego typu przedmioty, niemal nas osaczają, odbijając się w szybach i w lustrach. Tworzą tę szczególną atmosferę, celnie zdiagnozowaną przez sprawozdawcę „Gazette des Beaux-Arts”:

¹⁷ Wystawa przygotowana z okazji jubileuszu Muzeum Manggha, jego dwudziestopięciolecia. Byłam autorką scenariusza i aranżacji plastycznej wystawy oraz redaktorką naukową publikacji towarzyszącej ekspozycji *Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*, red. nauk. A. Król, Kraków 2014.

Trzeba się było wciąż dowiadywać, kiedy spodziewana jest nowa dostawa. Stara kość słoniowa, emalie, fajanse i porcelana, brązy, laka, rzeźba z drewna, [...] haftowana satyna, wszelkiego rodzaju bibeloty pojawiały się pewnego dnia w sklepie, po to by niemal natychmiast opuścić go i trafić do pracowni artystów lub gabinetów pisarzy [...]. Któż ich nie kupował. [...] Carolus-Duran, Manet, James Tissot, Fantin-Latour, Degas, Monet, pisarze Edmund i Jules de Goncourt, Philippe Burty, Zola [...], podróżnicy Cernuschi, Duret, Émile Guimet [...]. Gdy moda utrwalała się na dobre, na zakupy ruszyli amatorzy¹⁸.

W tę właśnie atmosferę wprowadzała widza część *Import*, nieco podobną można było odczuć w części *Eksport*, gdzie pokazałam japońskie przedmioty wytwarzane specjalnie dla zachodniego odbiorcy, zgodnie z wyobrażeniami Japończyków o naszym smaku estetycznym. Pośród innych rozdziałów wystawy odmienną atmosferę kreowała przestrzeń *Kobieta*. Bohaterką jednego z wielkich mitów japońskiej kultury masowej, dzięki któremu Europa odkryła Japonię, była właśnie kobieta – kurtyzana i gejsza. Co prawda w okresie Edo funkcjonowały obok siebie dwa ideały kobiety: żony i kurtyzany, jednakże to mieszkanka Yoshiwary zawładnęła wyobraźnią Zachodu. O ile ta pierwsza, skromna, podporządkowana była całkowicie mężowi, o tyle druga stanowiła obiekt pożądania, symbol romantycznej, niemożliwej miłości. Kurtyzana była bohaterką drzeworytów *ukiyo-e*, drukowanych w bardzo wysokich nakładach, oraz sztuk teatralnych; dyktowała najnowsze trendy w modzie. Dla tego właśnie świata kobiet z Yoshiwary, ukrytego, zamkniętego, a pożądanego, zbudowałam przestrzeń, do której nie mogliśmy wejść – można ją było co

¹⁸ E. Chesneau, *Exposition Universelle – Le Japon à Paris*, „Gazette des Beaux-Arts” 1878, II półrocze, s. 387 (przekład E. Jasińskiej, [w:] E. de Waal, *Zając o bursztynowych oczach. Historia wielkiej rodziny zamknięta w małym przedmiocie*, tłum. E. Jasińska, Wołowiec 2013, s. 64–65).

najwyżej podejrzeć: dostrzec wystrój pokoju, akcesoria kurtyzan. Przestrzeń tę należało odczuć jako opresyjną, dwuznaczną, bo przecież wizerunki jej bohaterek widzimy na owych mistrzowskich drzeworytach. W kontraście do przestrzeni *Kobieta* zbudowałam miejsce, gdzie został przedstawiony inny wielki japoński mit – mit wojownika. Ukształtowana w wiekach XII i XIII kultura „ludzi wojny” uczyniła z Japończyków naród, który tradycyjnie przywiązywał duże znaczenie do walki oraz do związanych z nią umiejętności, a także cenił przedmioty dotyczące tej dziedziny. Zbroje, *tsuby* przedstawiłam na tle jasnym, gdzie wybrzmiewają w kontekście surowego drewna. Przestrzeń dedykowana *Naturze*, czyli głównemu tematowi tradycyjnej japońskiej sztuki, to przestrzeń wewnętrzna galerii, wyznaczona przez ceglane bramy *torii*, symbolicznie sakralizowana. Stała się ona miejscem kontemplacji, gdzie pokazałam „prawdziwe arcydzieła”: malowidła i drzeworyty *ukiyo-e* ukazujące ptaki, kwiaty i krajobrazy.

O ile wystawa japońskich arcydzieł w kolekcjach polskich stanowiła prezentację niemal wszystkich przejawów tej niezwykłej sztuki i kultury, o tyle ekspozycja **Poznanie. Zapominanie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich** wprowadzała odbiorcę w świat praktyk duchowych przenikających wszystkie sfery życia Japończyków i oddziaływujących na nie, stawiając przede mną – aranżerką – inne wyzwania.

Wystawę przygotowało Muzeum Manggha w ramach projektu *Buddyzm*¹⁹. Ekspozycja ta po raz pierwszy w Polsce ukazywała fenomen dawnej japońskiej sztuki buddyjskiej poprzez prezentację wizerunków Buddy i bodhisattwów należących do panteonu mahajanicznego, a także mnichów, mędrców i tak zwanych boskich strażników wiary. Nie mniej ważnym elementem ekspozycji były przedmioty służące buddyjskim obrzędom i ceremoniom: kadzielnice, świeczniki i wazy na kwiaty, tkaniny i opończe mnichów (*kesy*), a tworzące kontekst dla rzeźb i malowideł.

Mimo że buddyzm jest stosunkowo dobrze znany w świecie zachodnim, to trzeba znać klucz do jego ikonografii. Buddyzm przywędrował do Japonii z Chin w VI wieku n.e., narzucił rzeźbie i malarstwu temat i ściśle reguły jego przedstawiania. Ikonografia buddyjska obejmuje dużą liczbę wizerunków i ich odmian, tworzących swą hierarchię, wzajemne powiązania, zależności i funkcje. Zgodnie z założeniami buddyzmu cechy ikonograficzne zawsze musiały być oddane z niezwykłą precyzją i starannością. Postaci przedstawiano w ściśle określonych pozach stojących lub siedzących. Pozy te, gesty rąk, liczba głów, wyrazy twarzy – groźne i odstrasające lub łagodne, pełne niezmałconego spokoju i błogości – symbolizowały określone idee. Strój i trzymane w rękach atrybuty związane

¹⁹ Byłam zarówno autorką scenariusza, jak i aranżerką plastyczną wystawy oraz współredaktorką naukową katalogu: *Poznanie. Zapominanie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich*, red. nauk. A. Król, M. Kanert, Kraków 2018.

były z rolą i funkcją danej postaci. Symboliczne przedstawienie idei, którą wyrażać miała dana rzeźba, było ważniejsze niż zachowanie proporcji ciała. Mają one cechy ikonograficzne pozwalające na identyfikację wyobrażonych postaci, choć ich rozmiary (do kilkudziesięciu centymetrów) pozbawiają je ważnego aspektu ich religijnego oddziaływania – monumentalności. Figury te, rzeźbione w drewnie, są polichromowane, pokryte laką i złocem. Zazwyczaj oczy postaci wykonane są z różnych gatunków szkła. Ten pozornie błahy szczegół pełnił istotną funkcję w aranżacji wystawy, gdyż sprawiał, że widz nawiązywał niemal bezpośrednią relację z wyłaniającymi się z półmroku bóstwami.

Aranżację skonstruowałam na bazie gry trzech dominujących elementów: koloru (intensywnie czerwonego), światła wydobywającego z mroku złote wcielenia buddyjskiego panteonu oraz architektury Mangghi, jej zewnętrznej galerii. Charakterystyczne wnętrze Muzeum Manggha, jego asymetryczna bryła z rozbudowaną wieżbą dachową, stanowiło naturalną, niemal sakralną przestrzeń dla obiektów, które znalazły się „u siebie”, a nie w obcym, muzealnym wnętrzu. Intensywny czerwony kolor (wydobyty z japońskich świątyń buddyjskich) stanowił naturalne tło dla złotych, świecących własnym światłem rzeźb i malowideł. Narrację wystawy budowało siedem przestrzeni tematycznych. Pięć z nich – *Budda*, *Bodhisattwa*, *Królowie mądrości*, *Niebianie*, *Siedmiu bogów szczęścia* – wprowadzało nas w świat niebiański, czyli rozpoczynało ekspozycję; dwie części – *Mnisi* i *Świątynie buddyjskie w drzeworytach ukiyo-e* – przybliżały „ziemskie” praktyki, zamykając wystawę.

NATURA, czyli NIE-LUDZIE

W XXI wieku obserwujemy przyspieszony proces masowego wymierania gatunków, wznoszące zanieczyszczenie środowiska, a także dynamiczne, nieprzewidywalne, katastrofalne w skutkach zmiany klimatyczne. Zjawiska te są komentowane, opisywane, analizowane przez naukowców i filozofów. Wizualizują się w działaniach artystów, kuratorów i aranżerów.

Piszę te słowa w chwili, gdy doświadczamy największej katastrofy ekologicznej w Europie w ostatnich kilkudziesięciu latach – zatrucia Odry.

Natura w kulturze Wschodu i Zachodu, jej interpretacje i sposoby obrazowania, stanowiły temat wystawy Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, zaaranżowanej przeze mnie w 2016 roku²⁰. Punktem wyjścia była cenna kolekcja drzeworytów *ukiyo-e* przedstawiających „obrazy kwiatów i ptaków” ze zbioru Feliksa „Mangghi” Jasińskiego, zderzona po raz pierwszy z europejskim malarstwem oraz z rzemiosłem artystycznym: od średniowiecza po czasy współczesne. Siedemnastowieczne zielniki i ornaty, rysunki Stanisława Wyspiańskiego i Wojciecha Weissa oraz drzeworyty Hiroshigeo, grafiki Václava Hollara i Utamara to tylko niektóre z prezentowanych dzieł. Ekspozycja wpisuje się bowiem w serię wystaw ukazujących styk kultur i estetyk, poruszających problem międzykulturowości i transkulturowości.

Wystawa Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu* to również spotkanie duchowości obu kultur. W Japonii przedstawienia natury funkcjonowały w świe-

²⁰ Byłam współautorką scenariusza (z Adamem Organistym) i autorką aranżacji plastycznej wystawy oraz współredaktorką naukową katalogu: Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. A. Król, A. Organisty, Kraków 2016.

cie człowieka na innych prawach niż sama natura. Na jej znaczenie oraz szczególny sposób jej obrazowania wpłynęła religia *shintō* oraz buddyjska idea niekrzywdzenia innych istot.

Punktem wyjścia do aranżacji był – podobnie jak w ekspozycji opisanej wcześniej – pojedynczy kolor scalający skomplikowaną strukturę wystawy: tu kolor granatowy, indygo. Dzięki tej decyzji oraz szczególnemu, intymnemu potraktowaniu światła-przewodnika wszystkie obrazy niezależnie od rodzajów i skali podobrazii, a także obiekty świeciły własną intensywnością kolorów, sprawiając wrażenie wiecznej świeżości. Ich ciepło kontrastowało z chłodnym bezkresem błękitu, tworząc z jednej strony ogromny wielobarwny ogród, z drugiej zaś swoiste laboratorium botanika – artysty, który „ze szkiełkiem w oku”, powiększając niekiedy kwiaty i rośliny do monumentalnych rozmiarów, studiuje także dziś ręką malarza detale kształtów, ich materię i gamy barwne.

Ważnym elementem aranżacji były drzewka, żywe *bonsai* – zgodnie z rytmem czterech pór roku otwarcie wystawy miało miejsce jesienią. To one swoją przestrzennością, materią i zapachem zbudowały poprzez zmysł węchu tak oczekiwaną polisensoryczność oddziaływania.

Mimo że od lat Muzeum Manggha prezentuje wystawy przybliżające, niekiedy wręcz odkrywające relacje pomiędzy naturą i kulturą, pomiędzy różnymi tradycjami: japońską i zachodnią, badając ich nieraz nieoczywisty, inspirujący styk, to ekspozycja ***Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku***²¹ z pewnością otworzyła nowy ich rozdział. Była to pierwsza w Polsce wystawa ukazująca fenomen współczesnej sztuki botanicznej europejskiej i japońskiej, istniejącej w epoce kwestionującej kategorię Natury²². Prace współczesnych europejskich artystów zaprezentowałam w kontekście dzieł dawnych mistrzów ilustracji botanicznej: Basiliusa Beslera, Crispijna van de Passe Starszego i Młodszeo, Jacoba Hoefnagla, Emanuela Sweerta, Elizabeth Blackwell i – przede wszystkim – Marii Sibiley Merian oraz japońskich „obrazów kwiatów i ptaków” Hiroshigeo i Watanabego Seiteia.

W XXI wieku ilustracja botaniczna traktowana jako dzieło sztuki stanowi fenomen, zajmują się nią bowiem zarówno artyści, jak i botanicy z niemal wszystkich krajów świata. Każdy z nich odnalazł własny język wizualny, indywidualną formę.

Zaprezentowałam tu różnorodne prace – obrazy olejne, akwarele, rysunki, fotografie, rzeźby, grafiki, instalacje – 35 współczesnych artystów, 9 dawnych mistrzów, europejskich i japońskich. Skomponowałam je w cztery rozdziały – interpretacje czterech moty-

²¹ Byłam współkuratorką wystawy z Sylwią Peter, autorką aranżacji plastycznej ekspozycji, oraz redaktorką naukową katalogu (*Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku*, red. nauk. A. Król, Kraków 2020).

²² Zob. szerzej: A. Marzec, *Antropocień. Filozofia i estetyka po końcu świata*, Warszawa 2021.

wów współczesnej sztuki botanicznej: I. *Zbieranie – układanie – opisywanie*, II. *Uchwylenie chwili*, III. *Ukryte sekrety natury*, IV. *Celebrowanie piękna*. Wystawa ta była aranżowana w szczególnym momencie, podczas pandemii, w stanie zagrożenia, niepewności, lęku. W nowej, jeszcze nienazwanej rzeczywistości. W świadomości faktu, iż nie tylko świat roślin i owadów – uwieczniony w dziełach artystów, zarówno współczesnych, jak i dawnych – zagrożony jest wyginięciem, lecz także człowiek. Ludzie i nie-ludzie.

Stąd też ważnym elementem aranżacyjnym były cztery kolory: dwa odcienie zieleni, złamana biel i ciemny brąz – kolor ziemi. Nie mniej ważnym elementem aranżacji był zapach – woń trawy i wyschniętych gałęzi róży, z którymi stykał się zwiedzający na początku ekspozycji. Emitowały go kompozycje/installacje hermana de vriesa, jednego z twórców grupy Zero. Suche, pozbawione wilgoci złote trawy w płaskich gablotach zawieszane na ścianie nagle stały się omal abstrakcyjnym obrazem pełnym kaligraficznych gestów i poruszenia. Instalacja z pionowych gałęzi róży przyciętych do wspólnej dla wszystkich wysokości, ustawionych rytmicznie jedna obok drugiej, była niczym zespół wielkich linii-krech – jak początek znaku, może pisma, może liczby. Zderzone z iluzjonistycznymi przedstawieniami grzybów Aleksandra Wiazmienskigo i z siedemnastowieczną ilustracją botaniczną, wprowadzały w naturę. Zapach ten unosił się na wystawie, towarzysząc widzom. W kolejnej przestrzeni zwiedzający stykał się z instalacją japońskiej artystki Yui Tombany – nasionami klonu umieszczonymi w polu białego piasku. Jasna plama kwadratu kontrastowała z ciemną tonacją drewnianej podłogi. Pojedyncze, także ciemnobrazowe nasiona ustawione w równych szeregach i odległościach decyzją artystki na sztorc przypominały ornament zawieszonych jakby w powietrzu przecinków. Ta kompozycja zdaje się próbą przekształcenia chaosu natury w geometryczny porządek. Aby odczytać jej sens, widz musi przykłęknąć, by zobaczyć detale nasiona. W kolejnych przestrzeniach (*Uchwycenie chwili*) zmienia się radykalnie: wchodzimy do świetlistych przestrzeni, z których wyłaniają się sensualne kwiaty i rośliny w różnych stadiach rozwoju. Tu postanowiłam prócz kolekcji drobnych formatów dzieł zbliżyć do widza detale kwiatów poprzez ich zjawiskowo kolorowe i zróżnicowane materiały wielkoformatowe przedstawienia – akwarelą i pastelem.

Z tej sfery słonecznego dnia wchodzimy w strefę mroku – w *Ukryte sekrety natury*. Ta przestrzeń emanuje grozą, allelopatią, niemal czujemy rozkład roślin, zapach ziemi. Te doznania wywołuje u widza zarówno dominujący brunatno-ziemisty kolor, jak i obecne tu dzieła. Wystawę zamyka (lub na powrót otwiera) przestrzeń magiczno-fantastyczna *Celebrowanie piękna* – zbudowana z werystycznych i surrealistycznych wyobrażeń kwiatów i roślin ułożonych na wielu planach i wysokościach.

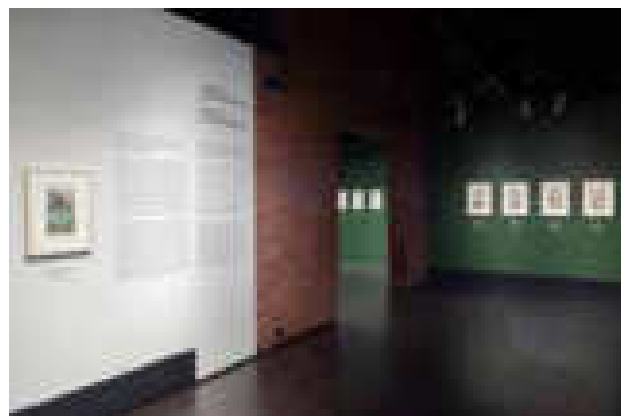
W sztuce polskiej XXI wieku rośliny zazwyczaj stanowią stały rekwizyt pracowni artysty lub element martwych natur, często nasyconych skomplikowanymi znaczeniami symbolicznymi. I choć w Polsce trudno odnaleźć twórców związanych ze zjawiskiem współczesnej sztuki botanicznej kontynuującej tradycję nowożytną ilustracji roślinnej z albumów i herbariów, to bez wątpienia obecna jest głęboka, oryginalna refleksja o naturze i botanice, między innymi w kręgu młodych artystek, absolwentek krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Dlatego też przedstawiłam dzieła kilku z nich²³. Zjawiły się one w każdej z czterech tematycznych przestrzeni, zderzone zarówno ze sztuką dawną, jak i ze współczesną botaniczną. Katarzyna Makieła-Organisty, malująca czule akwarelą lub temperą żółtkową na papierze zarówno te „brzydkie stworzenia”, jak i piękne, dopełniła przestrzeń pierwszą *Zbieranie – układanie – opisywanie*. Z kolei projekt fotograficzny Edyty Dufaj i rzeźbiarski Kamili Piazzzy dotyczący fundamentalnych relacji człowiek – natura, człowiek – przyroda, człowiek – drzewo, stał się kluczowy dla aranżacji przestrzeni *Ukryte*

²³ Zob. A. Król, *Sztuka i natura – spojrzenie współczesnych artystów polskich*, [w:] *Botaniczne poszukiwania*, dz. cyt., s. 136–167.

sekrety natury, w jej sekwencji *Na zimnym gruncie*; podobnie wizualizujące lęk i zagrożenie *Heliotropie* Łukasza Huculaka. Pozornie baśniowe, niepokojące, leśne kompozycje Justyny Stoszek i komputerowe *Ogrody z Nowej botaniki* Bożki Rydlewskiej, świadomie nawiązujące do *Alicji w Krainie Czarów*, oraz seria *Stwory* Karoliny Kowalskiej kreują świat zaskakująco bliski wyobrażeniom Marii Sibylli Merian w zamykającej wystawę sekwencji *Celebrowanie piękna*. Serie *Zmysły – woda i liście*, *Zmysły – lilie* Iwony Ornatowskiej-Semkowicz z wiosny 2020 roku to reakcja autorki na pandemię, na zamknięcie, to przywołanie ocalającej mocy natury.

Kontekstem dla ekspozycji *Botaniczne poszukiwania* była wystawa **Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler**, zarówno merytorycznym, jak i aranżacyjnym²⁴. Muzeum Manggha przedstawiło po raz pierwszy w Polsce dzieła artystki, prezentując jej twórczość w kontekście współczesnej sztuki botanicznej, europejskiej i japońskiej, a jednocześnie na tle dzieł dawnych mistrzów ilustracji botanicznej i japońskich twórców „obrazów kwiatów i ptaków” (jap. *kachō-ga*). Maria Sibylla Merian (1647–1717), wybitna entomolożka, podróżniczka, wydawczyni, znakomita organizatorka biznesowych przedsięwzięć, zapomniana na niemal dwieście lat, została ponownie odkryta w XX wieku, w XXI jest jedną z najbardziej znanych postaci na świecie. Tak niezależna artystka, występująca przeciwko ówczesnym wyobrażeniom o rolach społecznych kobiet, była aktywna na wielu polach, jednakże do historii przeszła przede wszystkim jako entomolożka, która pierwsza sformułowała, zilustrowała i udokumentowała wygląd żywych owadów i ich czteroetapowy cykl rozwojowy: od jaja, przez larwę, poczwarkę, aż po imago, a także metody ich odżywiania. Jest też, a może przede wszystkim autorką sugestywnych ilustracji botaniczno-entomologicznych.

Na wystawie przedstawiłam 69 grafik – miedziorytów ręcznie kolorowanych przez artystkę, w tym bardzo rzadkich *contre-épreuve* (odbitki lustrzane) – z jej najważniejszych atlasów botaniczno-entomologicznych: *Neues Blumenbuch* (Nowa księga kwiatów), *Raupenbuch* (Cudowne przeobrażenia gąsienic) oraz *Przemiany owadów surinamskich*. Towarzyszyły im grafiki Elizabeth Blackwell z zielnika *A Curious Herbal* (Ciekawy zielnik).

²⁴ Byłam autorką scenariusza i aranżacji plastycznej wystawy oraz autorką katalogu (A. Król, *Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler*, Kraków 2020).

Te mistrzowskie prace zostały umieszczone w wewnętrznej przestrzeni Muzeum Manggha. Elementem łączącym ją z ekspozycją *Botaniczne poszukiwania* były kolory perłowobiały i zielony oraz charakterystyczne oświetlenie, tak aby barwne miedzioryty „świeciły” wewnętrznym blaskiem. Ich precyzyjny, niemal iluzjonistyczny rysunek, a także przestrzenny kolorowy modelunek narzuciły mi niemal naturalnie sposób ich ekspozowania: na wysokości oczu, w określonym rytmie, tak aby stworzyć możliwość z jednej strony wejścia w jednostkowy świat przedstawiony na planszy, z drugiej zaś ukazać pewien charakterystyczny rytm albumu-zielnika (tym przecież są grafiki Merian), oglądanego strona po stronie. Ważnym elementem aranżacyjnym były interwencje graficzne młodego artysty Przemysława Wideła ręcznie rysowane na ścianach: motyli, larw i poczwerek. Taki układ dzieł umożliwiał wyciszenie widza, skupienie się na szczegółach ilustracji botaniczno-entomologicznej, wejście w świat nie-ludzi, wręcz ich zauważenie. Bo przecież wiele z przedstawionych przez Marię Sibyllę Merian gatunków zniknęło z powierzchni planety, a niektóre z nich zagrożone są wyginięciem.

O ile Maria Sibylla Merian występowała swoim zainteresowaniem owadami przeciwko ówczesnym wyobrażeniom o rolach społecznych, uznającym wprawdzie za zajęcie kobiece botanikę, ale już nie badanie „nieczystego robactwa” i zajmowanie się nim, o tyle była też zdecydowanie kobietą swoich czasów. Prezentacja Natury stanowiła dla niej formę religijnej refleksji, a jej rysunki miały także ukazywać, jak wygląda boski zamysł stworzenia w najmniejszej skali. Święta Teresa od Jezusa pisała: „Słyszałyście zapewne, w jaki cudowny sposób, którego tylko Bóg może być sprawcą, powstaje jedwab; jak poczyną się z maleńkiego jajeczka”. Podobnie jak karmelińska mistyczka Merian notuje: „Nie szukam zatem chwały własnej, a wyłącznie chwały Boga, Jego jako Stwórcy także najmniejszych i najdrobniejszych robaczek”.

Twórczość artystki zdaje się w XXI wieku bardziej aktualna niż kiedykolwiek wcześniej, badania i życie Marii Sibylli Merian fascynują nie tylko entomologów, botaników i historyków sztuki, lecz także – a może przede wszystkim – zwykłych ludzi, którym natura, flora i fauna, jest nieobojętna. Nie bez powodu Cecilia Alemani umieściła jej dzieła w kuratorskiej ekspozycji zeszłorocznego, 59. Biennale w Wenecji pod metaforycznym tytułem *The Milk of Dreams*.

Pretekstem do zorganizowania wystawy ***Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*** przez Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha są mistrzowskie drzeworyty *ukiyo-e* z kolekcji Feliksa „Mangghi” Jasińskiego, wyobrażające „kocie sprawy”. Mimo że zbiór ten jest stosunkowo niewielki w porównaniu do innych tematów obecnych w kolekcji Jasińskiego, na przykład „obrazów kwiatów i ptaków” czy krajobrazów, to znakomicie ilustruje główne kocie wątki istniejące w sztuce japońskiej: piękności z kotem, kocich zabaw i przede wszystkim *bake-neko yūjo* (kurtyzan będących kocim potworem), a także kotów demonów z kompozycji Utagawy Kuniyoshiego. W przestrzeni wystawy towarzyszą im bohaterowie z japońskich legend i popkultury – *maneki-neko* i Hello Kitty, które zderzyłam z zachodnimi wyobrażeniami kotów, ich symboliką, interpretacjami, sposobami obrazowania oraz kulturotwórczą obecnością. Pojawiają się tu także projekty Filipa Pałowskiego dla *Black Comme des Garçons* Rei Kawakubo oraz japońskiego architekta Kengo Kuma *Plan dla Tokio 2020*.

To także kolejna problemowa ekspozycja – po wystawach Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu* z 2016 roku oraz *Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku* z lat 2020–2021. Wpisuje się ona w serię pokazów ukazujących styk kultur i estetyk poruszających problemy międzykulturowości.

Na wystawie (a piszę te słowa w chwili, gdy ekspozycja jest udostępniona widzom) pokazałam kilkaset dzieł z wielu prywatnych i publicznych kolekcji i zbiorów muzealnych

90 artystów z różnego czasu: od XVI do XXI wieku, wykonanych w rozmaitych materiałach i technikach sztuki. Jak wiadomo, koty chadzają zawsze własnymi drogami. Podobnie prace o nich trudno było zamknąć w jednej tematycznej czy chronologicznej szufladce. I choć prezentowane są w dziesięciu arbitralnie wyznaczonych i nazwanych przestrzeniach – *A nade mną kto?*, *Koci koncert i koci pogrzeb*, *Kot i dzieci*, *Kot i artysta*, *Kot w Butach*, *Kot i reklama*, *Kot i dziewczyna*, *Koty w kimonach i popularne*, *Kot w domu mody*, *Ja, kot w XXI wieku* – to można je swobodnie przemieszczać, budować, niczym z klocków Lego, własne konstrukcje, powracając, by jeszcze raz, by może coś pominiętego czy przeoczonego zobaczyć. Koty mogą chadzać własnymi ścieżkami, ilustrując różne problemy. Stanowią one tylko wskazówkę do poruszania się w kociej/naszej tematyce. Przedstawiają, sygnalizują, stawiają pytania, na które sami musimy znaleźć odpowiedzi.

Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu jest pierwszą w Polsce i zapewne na świecie wystawą prezentującą tak szeroko i różnorodnie kocie tematy. Nie należy jednak zapominać, że kot chce być kotem.

Wystawę zaaranżowałam w całej przestrzeni Muzeum Manggha, zarówno tej zewnętrznej, jak i wewnętrznej, którą tworzą trzy kolejne obszary, wyznaczone przez rytm przypominających bramy *torii* ścian. Ten teren przeznaczyłam dla kota w sztuce i kulturze japońskiej, zewnętrzną – dla wizerunków kota w sztuce zachodniej. Punktem wyjścia do kolorystyki ekspozycji stały się cztery „kocie kolory”: czarny, biały, rudy i ten najpowszechniejszy – bury.

Przy wejściu na wystawę, gdzie rozpoczynamy jej oglądanie, z możliwością wszakże kociego skoku w bok do tej środkowej japońskiej i czarno-białej części, umieściłam kameralnie na ścianie wiersz Ryszarda Krynickiego *Koty*:

Koty udały się Panu Bogu –
mawia czasem Wisława Szymborska.
Niekiedy dodaje: Tylko.
Niekiedy: Najbardziej.

Sądzę, że owe „Tylko” i „Najbardziej” najlepiej charakteryzują wieloznaczność, wieloisto-
towość kociego stanu rzeczy. Zarówno jego samego, jak i nas wobec jego natury.

Ekspozycję rozpoczęłam od wyciszenia nas samych w kameralnej, lecz niepozbawionej tajemniczej obecności kota przestrzeni. Bohater patrzy na nas z odległych, jasnych kompozycji Mikulskiego i ceramicznych figurek na ciemnych tłach. Dalej skomponowałam wielką kolekcję małych rysunków, niekiedy szkiców – notatek uczynionych ręką kilkunastu artystów: Wojciecha Weissa, Andrzeja Wajdy, Wiesława Dymnego, Stanisława Wójtowicza, Wisławy Szymborskiej, Katarzyny Makiety-Organisty i wielu innych, dla których zatrzymanie w kadrze kartki papieru śpiącego lub dynamicznie poruszającego się kota jest – jak sądzę – „oddaniem czci” temu zwierzęciu z charakterem. Dalej i coraz częściej spotykają się już różnorodnie stylizowaną i materialem dzieła spięte ramą nazwaną wcześniej przestrzeni. Obrazy pochodzące spod pędzli Marcella Bacciarellego, Tytusa Czyżewskiego, Alfonsa Karpńskiego czy Tadeusza Makowskiego, ale i grafiki Williama Hogartha, Utagawy Hiroshigeo i Maxa Slevogta. Są tu zacnie i dostojnie opisane u boku dzieci i w pracowniach artysty, by już za chwilę wyskoczyć z rudości i burych teł w dynamiczne na czerni behemockie szaleństwa w rysunkach Macieja Bieniasza, urokliwe akwarele Pauliny Strojnowskiej i dosadne, a pełne zadziorności barwne, niewielkimi płaszczyznami komponowane z delikatnym rysunkiem prace Kai Muchy i Moniki Pawłowskiej. Małe oranżowe i czerwone płaszczyzny tych dzieł są wprowadzeniem do skrótowych w swojej graficznej formie plakatów filmowych i reklamowych, na których bohater jest przede wszystkim zabawny. Plakaty Tadeusza Gronowskiego, Henryka Tomaszewskiego, Waldemara Świerzego, Mieczysława Wasilewskiego, Piotra Młodożeńca, Marty Ignerskiej i innych skomponowałam ponad głowami zwiedzających, by były niczym z bajkowej przestrzeni wyobraźni. Wisząc na rozmaitych wysokościach omal jak wielkie pranie, schodzą i frywolnie układają się w rytmy na rudo-oranżowych ścianach.

Na ekranach przy górnej krawędzi ścian zjawiają się ruchome obrazy animowanych filmów z kocim bohaterem w rolach głównych. Stąd jak u wejścia na wystawę dalej prowadzą dwie „kocie” drogi. Jedna przez kolejne bramy do środka przestrzeni ekspozycji, do wspomnianej już japońskiej i w przewodzie czarno-białej przestrzeni. Druga, zewnętrzna, prowadzi w świat koloru obrazów, barwnych fotografii i wielkoformatowych rzeźb. Do wejścia do środka zachęcają grubą, czarną na bieli krechę prowadzone syntetyczne rysunki Filipa Pałowskiego – kreślone dla siebie, ale też dla... koszuli, T-shirtu, czy w ogóle domu mody. Ta skrótowość formy jest nieustannie w dialogu z widocznymi stąd plakatowymi, posagowymi obecnościami kota z daleka ponad głową i z tymi, co naprzeciw na oranżowej, rudej ścianie. Idąc do wewnątrz, a pozostając w czarno-białej gamie, napotykamy malowane tu od podłogi do „nieba” murale Kai Muchy. Oba, wywodząc się formą z komiksowej stylistyki i przestrzeni pop kultury, mając za bohatera wizerunek Hello Kitty, układają się miarową, precyzyjną i minimalistyczną kreską w spokojne, lecz niepozbawione dwuznaczności miejsca. Na półkach sklepowych witryn przy murze z rozdartą siatką ogrodzenia. Być może po to, by wskoczyć na wystawę i stać się jej bohaterem, lub czmychnąć, umknąć i schować się przed naszym natarczym wzrokiem. Koty ręką Kai Muchy płaczą się niekiedy w zauważalny sposób po całej ekspozycji – jak to koty. Zaczepiają, łaszczą się, są zaciekawione lub mają wszystko w nosie i niezależnie, czy to Eduard Manet, Marc Chagall, Ferdynand Ruszczyc, Andrzej Wajda czy Utamaro. W tej przestrzeni japońskiej zjawiają się, jak wspomniałam: koty w drzeworytach Kuniyoshiego i innych artystów ułożone do-

stojnie jeden za drugim, z dużym światłem pomiędzy *ukiyo-e* epoki Edo, tuż obok zaś koty w japońskiej popkulturze, czyli *maneki-neko*. W wielkiej czarnej gablocie-szafie kilkadziesiąt lub omal niepoliczalna ilość kocich figurek o lśniących powierzchniach macha do nas łapką. Historia i terażniejszość kultury japońskiej.

A na drodze zewnętrznej jest już tylko niespokojnie. Tu kot jest nie tylko w butach, czyli w bajkach. Jest nadal tajemniczy, ale i drapieżny. Jest taki jak my. Lecz on ma siebie, my żyjemy ze świadomością wielu istnień. W monotypii Natalii Buchty, Karoliny Jabłońskiej i Agaty Kus jest groźny, drapieżny. Niekiedy nie godzi się na nasze z nim pieszczoty czy spoufalanie. Ma swoje – nie nasze – życie, jest dumny i wolny. Daje temu wyraz, nawet i dosłownie raniąc nasze ciało. Bywa monstrualny, wielki. Tu posadowiłam wielkoformatowe kocie istoty – rzeźby Pauliny Domagalskiej. Są szare, jakby zmięte lub z nie do końca wykształconą anatomicznie formą. Groźne. Straszą. Podobnie jak kocia kobieta z barwnych fotografii Maurycego Gomulickiego, schowana w zaroślach, zamaskowana ornamentyką liści i kwiatów uwodzi, drapieżna. Dalej i bliżej wyjścia łukiem ciemnoszarej ściany wyprowadza lub wprowadza nas po raz kolejny na wystawę dumny, omal rzymski kot w obrazach Kingi Nowak, równie poważny, ale nadal zaczepny na płótnach Teresy Pągowskiej i na powrót groźny w obrazach Jerzego Tchórzewskiego. A naprzeciw „bezpieczne grafiki” z kotem wydłubanym w czereśniowej (?) desce i odbitym drobnymi punktami – znakami czarno na białym. Teraz znów możemy na powrót zacząć od japońskiego, od środka lub – od wiersza Ryszarda Krynickiego.

ARTYSTA

Aranżacja plastyczna wystaw indywidualnych dawnych i współczesnych artystów, żyjących (lub niedawno zmarłych, a dobrze znanych autorce aranżacji) stanowi odrębny trudny i bardzo interesujący problem artystyczny.

Do tych najtrudniejszych należała ekspozycja *Andrzej Wajda. Szkicownik. Wystawa dedykowana Artyście w 90. urodziny*, zrealizowana w 2016 roku²⁵. Ta wielowątkowa prezentacja zdarzyła się w kilku odsłonach, w rozmaitych miejscach, a więc w przestrzeniach zastanych wewnątrz. Skupię Państwa uwagę nad jej premierową odsłoną, to bowiem jej obraz skutkował potem kolejnymi wariacjami. Miejsce ekspozycji to przestrzeń 1. piętra Galerii Europa – Daleki Wschód, powstałej z inicjatywy Andrzeja Wajdy, a otwartej w 2015 roku.

Z notesem/skicownikiem Andrzej Wajda – jak wiadomo – nigdy się nie rozstawał, był to jego wizualny dziennik od zawsze. Tysiące zarysowanych stron, a na nich natura, zwierzęta, ludzie, sytuacje, obrazy innych, własne idee, wizualne scenopisy spektakli i konspekty kluczowych scen na deskach teatrów i przed okiem kamery. Andrzej Wajda – uczeń, student, przyjaciel innych artystów, reżyser, obywatel świata.

Rysuję z dwóch powodów. Po pierwsze dlatego, że to, co narysowałem, jest moją własnością. Zostaje mi w pamięci. Rysując, uświadamiam sobie lepiej to, co porusza moją wyobraźnię. A w pracy filmowej, teatralnej używam rysunku, bo jest szybszy jako środek porozumienia ze współpracownikami. Słowa są dwuznaczne, jak w poezji. Rysunek natomiast mówi wprost, co jest na prawo, co jest na lewo, co jest tłem, a co na pierwszym planie²⁶.

Na pierwszym planie postanowiłam zaczepić oko widza ścianką z autoportretem artysty oraz tym, co stało się kiedyś, gdy niespodziewanie narodziła się idea Mangghi – muzeum japońskiego w Krakowie: notatkami z Japonii. Wyraźne, wielobarwne, radosne i tak bardzo inne motywem od polskiego pejzażu, tradycji kulturowej i wyglądu ludzi. Lecz aby teraz móc doznawać tej inności, tej kultury, już wcześniej trzeba było być otwartym, czułym artystą. Poszukującym trafności filmowego kadru, który tym następnym, co obok i za chwilę, zbuduje istotny, obrazowy – filmowy klucz kompozycyjny. Podobnie, a jakże inaczej mają

²⁵ Byłam zarówno autorką scenariusza, jak i aranżacji plastycznej wystawy. Ekspozycja powstawała w najgłębszej tajemnicy, stanowiąc prezent-niespodziankę dla Andrzeja Wajdy.

²⁶ Cyt. za: A. Król, *Andrzej Wajda: szkicownik*, [w:] *Wajda. Człowiek z Gdańska. Wystawa rysunków, akwarel i plakatów z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha na Uniwersytecie Gdańskim*, red. J. Kamień, A. Król, K. Zeidler, Gdańsk 2021, s. 111.

się rysunkowe czy kolażowe poszukiwania reżysera, gdy ruchomy obraz kamery zamienia się w perspektywę widzenia ruchomego (też Władysław Strzemiński) osoby siedzącej na teatralnej widowni. Te zeszyty i te rysunki postanowiłam usytuować na wielu surowych, drewnianych, „pracownianych” stołach, by widz znalazł się w omal analogicznej jak Wajda sytuacji. W skupionym zastanowieniu, poszukiwaniu, byciu w drodze i dochodzeniu do celu. Bo tu i takie właśnie rysowanie Wajdy było czymś innym niż szybka notatka czy wrażenie chwili. To zapis procesu twórczego, zapis dochodzenia do istoty, do spodziewanego sensu. W rozmaitych rytmach ustawione stoły otwierały dalsze korytarze ekspozycji. Albo inaczej – to z tych korytarzy-ścieżek i z tego, co teraz na nich, kształtowały się Jego późniejsze teatralne czy filmowe obrazy. I tak można było stąd dojść do dziecięcych i młodzieńczych, teraz już pożółkłych kartek, przez które wędrują radośnie pojedyncze psy i koty, krowy i gęsi. Potem fragmenty i całości pozujących do aktu przeróżnych modeli. Inna ścieżka z kolei prowadzi do spotkania z eksperymentalną sztuką przyjaciela Andrzeja Wróblewskiego. Tego spotkania nie mogłam ukazać inaczej, jak w lustrzanym odbiciu przeciwległych ścian, na których przy sobie i obok siebie spoglądały omal te same układy form, linii i koloru. Oszczędne, geometryczne, trafne i niespodziewanie aktualne pomimo upływu kilkadziesiąt lat. Potem powrót przy stołach i w prawo, na tyłach notatek z Japonii widzimy artystę dosadnie rozprawiającego się na swych papierach z rzeczywistością gorzką i tragiczną powojennej Polski. A dalej docieramy do Wajdy podróżującego, także mieszcza, który w wędrowaniu po stolicach i zakamarkach świata spotyka się gdzieś tam przy stoliku z przyjaciółmi, zapamiętuje namiętnym rysowaniem ich twarze, smutne i wesołe, charakterne. I na koniec oddech; pejzaże z Kresów, z Jego miejsc. Obawiałam się tej ekspozycji, wiedziałam, że tysiące kartek może mnie pokonać. Myślę, wsłuchując się przez parę miesięcy w słowa oglądających, a przede wszystkim jej bohatera – Andrzeja Wajdy, że stało się inaczej.

Inne aranżacyjne wyzwania przyniosła wystawa *Jacek Sempoliński. Obrazy patrzące*²⁷, ukazująca znaczną część twórczości tego niezwykłego malarza, eseisty i pedagoga – ponad sto dzieł obrazów i rysunków z lat 1958–2011 – z liczącej ponad osiemset płócien

²⁷ Byłam autorką idei, scenariusza i aranżacji plastycznej wystawy oraz redaktorką naukową katalogu (*Jacek Sempoliński. Obrazy patrzące*, red. nauk. A. Król, Kraków 2017).

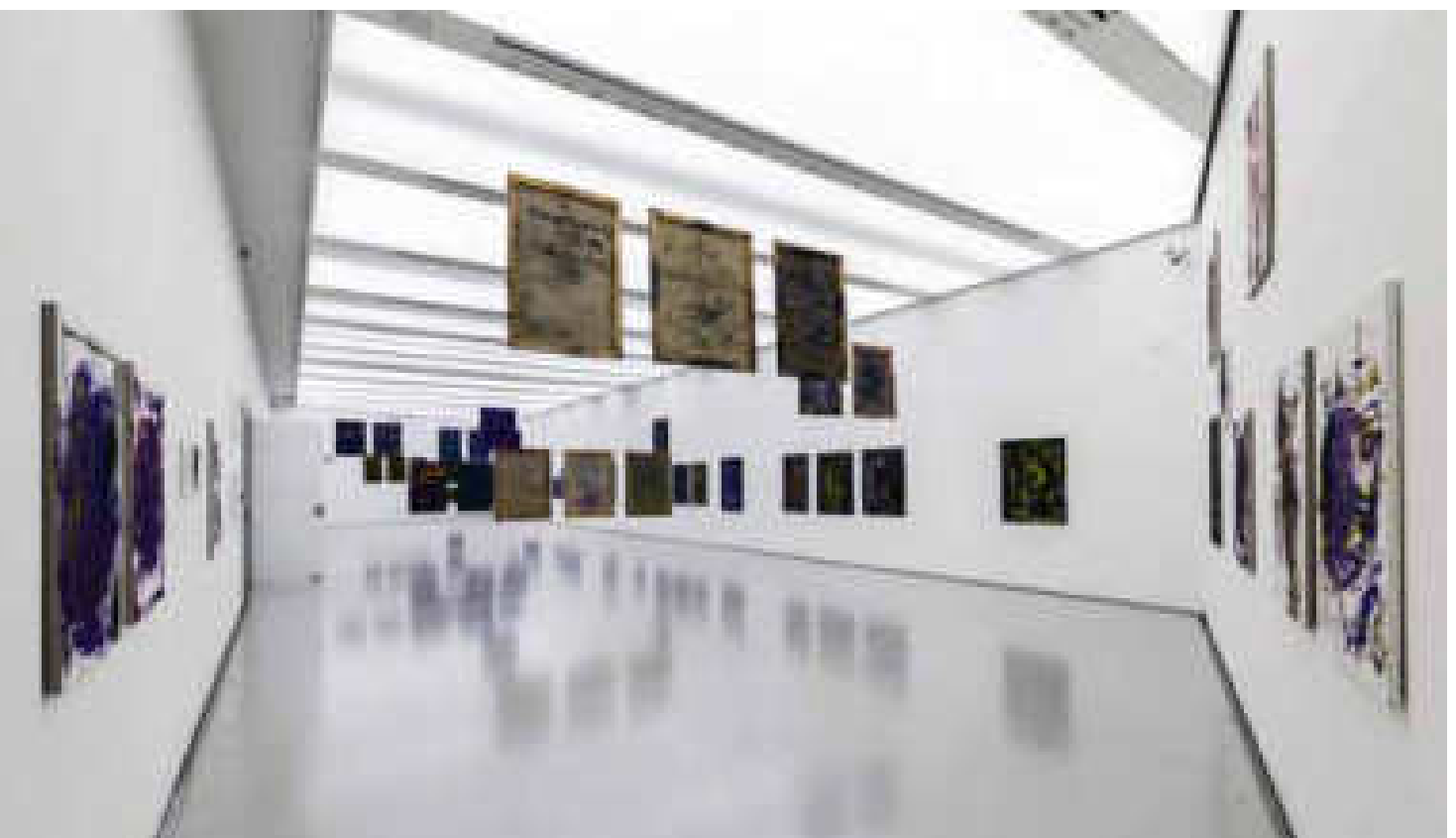

i kilka tysięcy rysunków spuścizny artystycznej. Była kolejną – po prezentacjach Andrzeja Wróblewskiego, Andrzeja Wajdy i Grupy WPROST – odsłoną przedstawiającą fenomeny sztuki polskiej XX wieku.

Te najbardziej znane to kompozycje malowane ciemnymi błękitami, fioletami i zimnymi szarościami, spopielałe, poprzecierane, podziurawione płótna, ujawniające dramatyczne wątki eschatologiczne, „rzeczy ostateczne”. Z kolei obrazy tworzone na jasnych tłach stanowią stenograficzne zapisy, ślady, odbicia, wręcz elementarne znaki emocji i lęków. „Muszę dziś narysować prawie nic” – notował artysta w *Dzienniku*. I to „prawie nic” dominuje w ostatnich jego pracach na papierze i płótnie. Jedne i drugie dotyczą fundamentalnych problemów z zakresu egzystencji, religii, kultury. Sempoliński malował te same „tematy”, studiując i powtarzając je wielokrotnie: krajobrazy (z miejsc, które odwiedzał: Mochnaczki, Męcierzka czy Kamiannej), czaszkę, twarz, ukrzyżowanie, tworząc malarskie serie „o sobie samym”. Gdyż „twórczość – jak to ujął Jacek Waltoś – pojmował zapewne tak, jak utrwalona została ona na płótnach i papierach – jako moje, jedno i niepowtarzalne istnienie”.

Tę wystawę komponowałam świadomie w opozycji wobec częstych praktyk innych wystawienników. Charakter twórczości tego artysty opisywany jest na ogół jako niekończąca się wielka narracja o niemożliwości wyrażenia przeżywanego. Drapieżność materii malarskiej prowadząca do destrukcji, do omal samozagłady obrazowania. Niejednokrotnie obrazy Jacka Sempolińskiego łączono ze sobą i zestawiano na wielu wystawach w formie całunów czy ikonostasu. Teraz owi manifestacyjni świadkowie dramatów polskich lat osiemdziesiątych XX wieku i nędzy człowieka wydali mi się nader oczywiści. Myśląc o aranżacji wystawy tego artysty, na początku zadałam sobie pytanie: dlaczego Jacek Sempoliński używał do swych działań omal identycznych formatów podobraz? Malarskie krosno czy kartki papieru były w jego praktyce z reguły zwyczajne jak ze sklepowej pół-

ki. Czy dlatego, że ich proporcje zawsze brały za wzór harmonię złotego podziału, a ich kameralna skala miała być po prostu poręczną? Nieprawdopodobna wręcz mnogość Jego dzieł sprawiła, że dostrzegłam twórczość tego artysty jako nieustający ciąg chwil, kategorycznych rozstrzygnięć, narracji niespokojnych, szybkich jak trafne słowo, niekiedy zdanie czy pojedynczy dźwięk, gest, znak. Sempoliński laborant, badacz podejmujący decyzje ostateczne nawet wówczas, gdy ich wynik jest niezadawalający. Postanowiłam na przekór wielu praktykom wystawienniczym pokazać go jako pochylonego w poszukiwaniu; metodycznego, skrupulatnego i obiektywizującego.

Mangghowskie wnętrze Galerii Europa – Daleki Wschód w swym nienaruszeniu estetycznym jest omal sterylnym laboratorium, minimalistycznym white cube'em. W kilku miejscach poprzecznie przedzieliłam rozległą przestrzeń sali krótkimi ciągami paru obrazów, takich, których cechą była skrajna ich destrukcja. Rewersy płócien, ażury, prześwity rozdarć w bliskim kontakcie widza z ich detalem ujawniały niczym na ekranie, w otwartej perspektywie, rytmem linearnym jeden obok drugiego wiszące na ścianach obrazy. Dużo oddechu, sporo światła bez jakiegokolwiek teatralizacji. W zamian obsesyjna metodyczność pracy artysty, rok za rokiem, miesiąc za miesiącem, dzień za dniem, chwila za chwilą. W kameralnej przestrzeni, architektonicznie niespodziewanej dla tego wnętrza, jakby w zakończeniu skomponowałam aneks. Jego wizualne haiku. Pojedynczość gestu – znaku: *Krew utajoną, Cyfry..., i Literę...*

Obrazy Sempolińskiego patrzą, parafrazując Rilkego, „każda bowiem płótna drobi- na Cię widzi, a Ty musisz swe życie odmienić”.

Adam Brincken. Retrospektywa 1975/2015, to z kolei nie jedna, a sześć prezentacji dorobku artysty następujących po sobie w różnych miastach i zastanych przestrzeniach wystawienniczych: Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie, Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi,

Galerii Promocyjnej i Galerii Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, w Galerii Białej Nowohuckiego Centrum Kultury w Krakowie, Miejskiej Galerii Sztuki w Zakopanem i Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli.

Jak zawsze tak i w tych przypadkach istotna jest myśl scalająca dorobek artysty. Zrozumienie jego dróg, takich, a nie innych postępowań twórczych, ich znaczeń, sensów. Tym razem to sam autor zwrócił się do mnie z propozycją zaaranżowania wszystkich tych odsłon jego twórczości. Własna wiedza na temat dorobku tego artysty, a także wnikliwa kwerenda w instytucjach, zbiorach państwowych, również w kolekcjach prywatnych i co oczywiste – w samej pracowni Brinckena, doprowadziła mnie do spodziewanej zresztą konstatacji, że każda z tych wystaw będzie odmienną, bowiem charakter jego twórczości, formalne jej zróżnicowania mogą zdeterminować zamierzenia ekspozycyjne.

Wystawy w założeniu miały mieć charakter przeglądowy, lecz sama twórczość Brinckena zdaje się prostej linearności w czasie zaprzeczać. Artysta, mimo że przeważnie pracuje cyklami wokół postawionego przez siebie tematu, to niejednokrotnie wraca do niego po czasie, czymś dopełnia, dodaje nowy kontekst. Materiał jest tu omal wszystko: od papieru, na którym odnajdowałam codzienne rysowanie, przez narracyjną sekwencyjność, aż do kolaży. Z kolei Brincken już dawno, bo w początkach lat siedemdziesiątych, porzucił w swej praktyce tradycyjne krosno dla potrzeb poszukujących innych światów przestrzennych dla obecności swoich zdarzeń malarskich. Przez cały ten czas powstawały obiekto-obrazy, by stać się także „miejscem poetyckim”, niekiedy rozległym environmentem. Odnalazłam kilka ich wspólnych cech i tą wspólnotą wyrazową poprowadziłam swój zamiar aranżacyjny. Pierwszą z nich była ich przestrzenność i skala. Environment *Biała Sala* z obrazem *Nieobecność?*, *Miejsce – Stan Skupienia*, *Przedmiot poetycki Za...*, aranżacja cykli obiekto-obrazów *Mroczone i Światliste* – posiadają ten sam wymiar człowieka. Artysta użył do określenia ich formy destruktywów framug okiennych, ich samych, parawanu i krzesła czy wyciętej formy kształtu

po „obecności” sylwetki Ukrzyżowanego i wszystko to za każdym razem posadowił na odrębnych pagórkach ze złotych, brązowych i zetlałych już liści. Skomponowanie tych „wysp obecności” – a może pamięci, jak je sobie nazwałam – stało się drogą do innych odsłon każdej z tych wystaw. Wiedziałam też, że w twórczości Brinckena są także swego rodzaju łączniki, narracyjne ciągi, których przerwać nie mogłam. Tak stało się z cyklem obiektów-obrazów *Pejzaż cmentarny* i z licznymi odsłonami *Kamiennych (Letni, Zimny, Gorący, Suchy, Papierowy i Otwarty Kamień)*, a także z cyklami rysunków *Dni miesiąca, Via Crucis, Internowany rysunek* czy *Kordon Sanitarny* (te trzy ostatnie wobec braku możliwości skorzystania z oryginałów prezentowane były projekcją multimedialną, nawiązując tym samym swą tematyką i materialem do murali z czasów stanu wojennego w Polsce). Analogicznie w ekspozycji stało się z cyklem obiektów-obrazów *Jak stąd do wieczności*, w którym to autor, trawestując ostatni autoportret Rembrandta, krok po kroku przetworzył realność wizerunku, zastępując ją w ostatnim dziele abstrakcyjnym jego ekwiwalentem. Przestrzenność postprzedmiotów, resztki kształtów ułożone w instalacyjne environment. Prześwity, ażury, w rezultacie ciemne płaszczyzny cieni, jakie ostrym światłem rysowały po ścianach i draperyjnych ekranach kolejne swe graficzne obecności, zbudowały sobą dialog pomiędzy tym, co realne i wyobrażone, obecne i nieobecne. Ten rys czy po prostu ujawniony charakter twórczości Brinckena postanowiłam w każdej z tych wielu ekspozycji spuentować... zdarzeniem.

Adam Brincken przez piętnaście lat pracował nad cyklem czterdziestu dwóch obiektów-obrazów będących trawestacją witraży *GENESIS*, jakie stworzył wspólnie ze swoją żoną i córką w wejherowskim kościele. Każdy z sześciu DNI jest siedmioczęściowym politykiem. We wszystkich miejscach ekspozycji znalazłam i wyodrębniłam dla nich przestrzeń. Lewitowały, zawisły pod sufitami, by widz mógł stać się świadkiem „nieziemskiego procesu” opisanego w Księdze Rodzaju, a nawet w swoim ludzkim wymiarze jego „współuczestnikiem”. Dzięki takiemu zamierzeniu obiektów-obrazów widziane były także jako swoje rewersy, nie ujawniając konstrukcji krosien, bo te zaszyte są płaszczyzną surowego lnu. Każdy z patrzących, tu obecnych, „mógł dopisać” wyobrażenie własnego Genesis. Ta czasoprzestrzenna instalacja stawała się miejscem medytacji i kontemplacji. Brincken cały czas pracuje z naszą wyobraźnią, do której zachęca, stwarzając rozmaite dla jej zaistnienia miejsca.

Wystawa ***Watanabe Seitei. Imaginarium natury. Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Dar Raymonda Milewskiego***²⁸ łączy moje zainteresowanie sztuką japońską, japonizmem, naturą i, przede wszystkim artystą.

W 2022 roku Muzeum Manggha otrzymało od Raymonda Milewskiego, profesora botaniki ze Stanów Zjednoczonych, niezwykle dar: kolekcję dzieł Watanabego Seiteia (1851–1918) i japońskich twórców kręgu *kachō-ga* (obrazy kwiatów i ptaków). To największy zbiór prac tego artysty na świecie. Stanowią go malowidła: pionowe zwoje zwane *kakemono*, drzeworyty barwne i książki ilustrowane. Seitei uchodzi za jednego z najbardziej tajemniczych, zapomnianych, legendarnych wręcz japońskich twórców. Tajemniczych, bo niemal nieznanymi, trudno bowiem odnaleźć jego prace w muzeach i kolekcjach japońskich, podobnie jak wzmianki o nim w japońskiej historii sztuki. A przecież za życia był powszechnie znany – w Japonii i na Zachodzie. Jeszcze w 1916 roku Japończycy reklamowali go jako „malarza znanego w całym świecie zachodnim”. Z punktu widzenia sztuki i kultury

²⁸ Byłam autorką zarówno scenariusza, jak i aranżacji plastycznej wystawy.

zachodniej Watanabe Seitei odegrał kluczową rolę w kształtowaniu się japonizmu, inspirowując i ukazując transkulturowy potencjał sztuki japońskiej.

Bohaterami tematu *kachō-ga* w kompozycjach Seiteia nie były rzadkie ptaki i oryginalne rośliny, tylko właśnie te znane i rozpoznawane przez wszystkich, obecne w najbliższym otoczeniu – „za oknem”, w ogrodzie, w parku, spotkane podczas pielgrzymki i podróży. Znane i uruchamiające niejako automatycznie myślenie symboliczne, gdyż każda przedstawiona przez artystę istota – ptak i roślina – mają swoje określone, głęboko zakorzenione w japońskiej kulturze znaczenie symboliczne. Dzieła Seiteia inspirowane obserwacją natury cechuje także niezwykła uważność, dokładność w dostrzeganiu drobnych zdarzeń z jej życia, tego obok nas. Wiele ukazanych przez artystę obrazów natury już nie istnieje. Jednakże jego mistrzowska, magiczna wręcz technika – umiejętność użycia tuszu i farb wodnych – zatrzymała je, oddając ich ducha, ich istotę, tworząc imaginarium natury. Nie bez powodu Stanisław Witkiewicz w liście do syna napisał:

Jeśli będziesz chciał o kimś powiedzieć, że jest szczytem doskonałości w pewnym kierunku, powiedz Watanabe Seitei²⁹.

Ten malarz *nihon-ga* (malarstwa w stylu japońskim) stworzył swój własny, niepowtarzalny język wizualny. I choć podejmował klasyczne tematy – krajobrazy, sceny rodzajowe i obrazy kwiatów i ptaków – to ich nowa interpretacja wzbudzała zainteresowanie i zachwyt. Ryō Furuta, wybitny znawca sztuki Seiteia, uważa, iż jego sztukę cechuje specyficzna mieszanka konserwatyizmu i rewolucji, a owe „sprzeczności stały się determinantami jego twór-

²⁹ S. Witkiewicz, *Listy do syna*, oprac. B. Danek-Wojnowska, A. Micińska, Warszawa 1969, s. 198, [list do syna z 13 września 1904].

czości. I rzeczywiście te dwa aspekty jego sztuki – globalność w połączeniu z rodzimością jako skutkiem zmieniającego się krajobrazu Japonii, przechodzącej z epoki Edo w okres nowożytny – legły u podstaw fascynacji twórczością Seiteia”. Jednakże to obrazy natury – kwiatów i ptaków – stanowią arcydzieła malarstwa nie tylko japońskiego, lecz światowego.

Imaginarium natury to pierwsza tak duża na Zachodzie wystawa, dlatego też przedstawiam dzieła Watanabego Seiteia zarówno te o tematyce *kachō-ga*, obrazów kwiatów i ptaków, jak i zjawiskowe krajobrazy, a także sceny rodzajowe. Zderzam je z arcydziełami artysty z kolekcji Feliksa „Mangghi” Jasińskiego, czyli z czterema malowidłami z 1891 roku *Kwiaty i ptaki czterech pór roku*.

Ta wystawa prezentuje po raz pierwszy w Polsce tak dużą kolekcję pionowych zwojów japońskich wykonanych farbami wodnymi malowideł na specjalnie spreparowanym jedwabiu. W japońskich domach umieszczane były one w specjalnych wnękach (zwanych *tokonoma*) podczas wyjątkowych okazji: świąt, urodzin itp. W tła do dzieł zdecydowałam się wprowadzić cztery kolory – złamany szarym ugrem jasny brąz – jak szary do pakowania papier – ciemnozielony, brunatnoczarny i ciemnogrnatowy. Stały się one identyczne jak kolor podobrazy. Obrazy – zwoje wydobyte z półmroku – delikatnym światłem zjawiają się, błyszcząc niejako od wewnątrz delikatnością dotknięć pędzla rysującego i malującego jednocześnie. Wydobyte światłem wprowadzają widza w świat delikatności i kruchości natury; przezroczystości traw i kwiatów oraz omal bezdźwięcznego ruchu wiatru i ptasich skrzydeł.

Zaproszony zwiedzający wchodzi w te przestrzenie ze swą osobową intymnością i staje się częścią zdarzenia. Ale ono samo ma jeszcze swoje dwie inne współobecności. Jedną jest wyszeptana kreska rysunków współpracującej ze mną w ostatnich ekspozycjach młodej artystki Kai Muchy. Drugą jest odrębne na tej wystawie dzieło, stworzone

jakby specjalnie dla niej. To *Ephemera* Olgierda Chmielewskiego, grafika, performerera i instalatora, rodzaj mobilnej rzeźby – wizualnego zdarzenia. Oto ponad ziemię – podest – wznoszą się poruszane wiatrem różnorodne formy życia; wielkie przezroczyste skrzydła owadów i nasiona drzew. Obie artystyczne współobecności „dotykają” dzieł Seiteia niejako w naszym imieniu. Są na tyle delikatne, że bardziej odczuwa się ich obecność, niż ją od pierwszej chwili rozpoznaje. Także tu po raz pierwszy zdecydowałam się zrezygnować z podpisów na wystawie, które w przypadku Seiteia nie mają najmniejszego znaczenia, bo ta twórczość polega na medytacji zwyczajności.

* * *

Spośród kilkudziesięciu wystaw w kraju i za granicą, które wymieniłam w moim dorobku twórczym³⁰, zdecydowałam się omówić dziesięć z nich. Pięć tworzy pracę habilitacyjną, pięć stanowi kontekst, a zarazem ich naturalną część. Zaprezentowałam je w trzech charakterystycznych częściach-rozdziatach: ***Japonizm, Natura, Artysta***, odzwierciedlających moje poszukiwania nie tylko naukowe, lecz przede wszystkim artystyczne, projektantki/autorki aranżacji plastycznych wystaw. Dokonując takiego właśnie wyboru i rekapitulacji, założyłam, iż ekspozycje te mogli Państwo sami poznać z autopsji, a nie tylko z tekstu autoreferatu i towarzyszącej mu dokumentacji fotograficznej.

Moim celem było możliwie pełne przedstawienie zarówno założeń ideowych – kuratorskich wybranych wystaw, jak i przede wszystkim zaprezentowanie szeregu konstrukcji estetycznych, jakie zastosowałam, by ich sensy wydobyć, unaocznic. W sposób oczywisty wybrałam tematy i miejsce mi najbliższe, dobrze mi znane – czyli dla części *Japonizm* i *Natura* jest nim Muzeum Manggha. W części trzeciej *Artysta* przedstawiłam aranżację plastyczną szeregu odsłon wystaw trzech twórców: Andrzeja Wajdy, Jacka Sempolińskiego i Adama Brinckena. Przestrzennym źródłem dla prezentacji dwóch pierwszych stała się Galeria Europa – Daleki Wschód, trzeci zaś z nich zaistniał w galeriach i muzeach różnych miast Polski, w zastanych wnętrzach, gdzie przestrzeń przekształcałam i komponowałam na nowo. Tym niemniej w każdej z nich (także w tych wszystkich pozostałych) posiłkowałam się formą, która była moją subiektywną decyzją, iż w ten właśnie sposób najpełniej wyrazi się jej – wystawy – znaczenie, jak też poszczególnych elementów – dzieł ją tworzących. Zmienność form, dynamika napięć i nade wszystko pustka. Jak zauważa Władysław Stróżewski,

[...] autentyczne doświadczenie jakości metafizycznych w dziele pozwala wyjść poza dzieło i odsłonić prawdę o rzeczywistości, o świecie. Dzieło jest drogą, bez której tej prawdy nie bylibyśmy w stanie doświadczyć. Jest jak reflektor wydobywający z mroku jakiś fragment świata i pozwalający dostrzec go w jego prawdzie, rozumianej teraz – po Heideggerowsku – jako *odsłonięcie*³¹.

Głęboko wierzę, iż wystawy-dzieła mają moc „osłonięcia”, a w konsekwencji przeobrażania nas i świata.

³⁰ Zob. niniejsze opracowanie s. 13.

³¹ W. Stróżewski, *Jakości metafizyczne*, [w:] *Słownik pojęć filozoficznych Romana Ingardena*, red. A.J. Nowak, L. Sosnowski, Kraków 2001, s. 129 (B. Szymańska, *Piękno i pustka*, dz. cyt., s. 24).

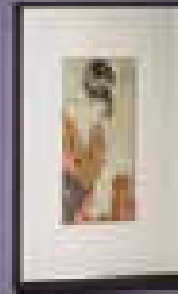

Kobieta

Wystawa poświęcona kobiecy w sztuce polskiej, prezentująca dzieła artystek z różnych epok i kierunków. W ramach wystawy znajdują się również informacje o twórczyniach i ich twórczości.

Woman

Exhibition dedicated to women in Polish art, featuring works by artists from various eras and directions. The exhibition also includes information about the artists and their work.

1911

1911

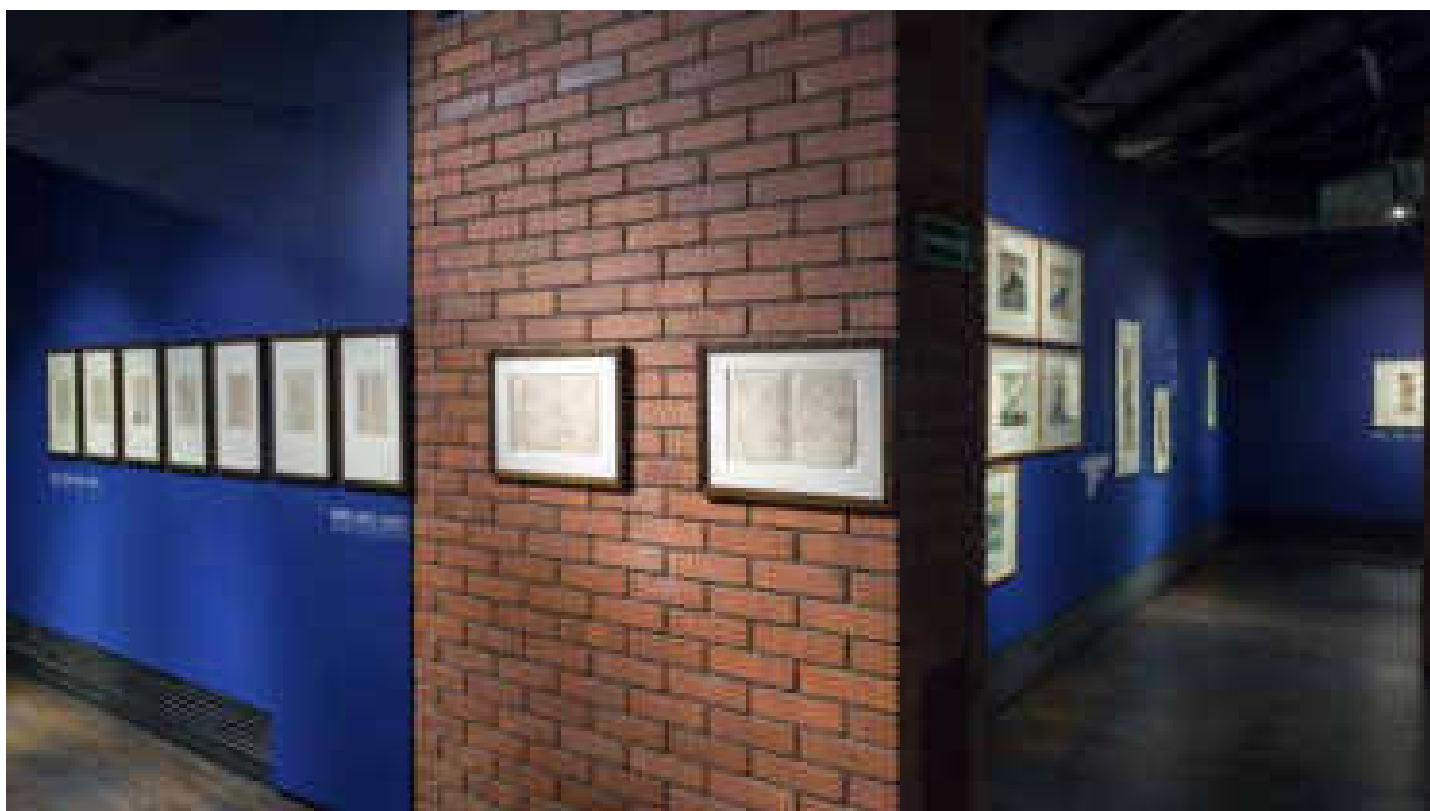

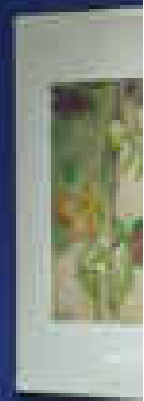

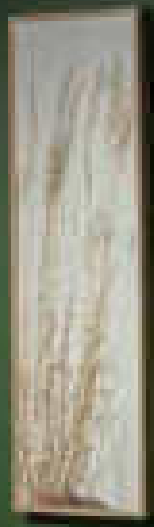

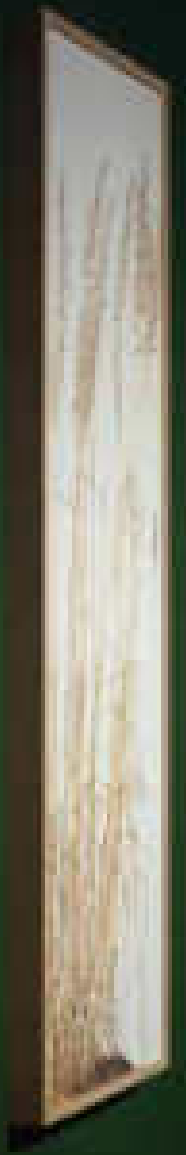

Artists listed on the wall, including names like: John Constable, J.M.W. Turner, and others, arranged in a vertical column.

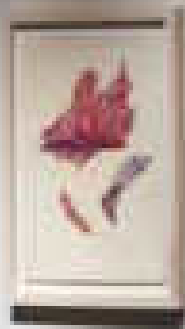

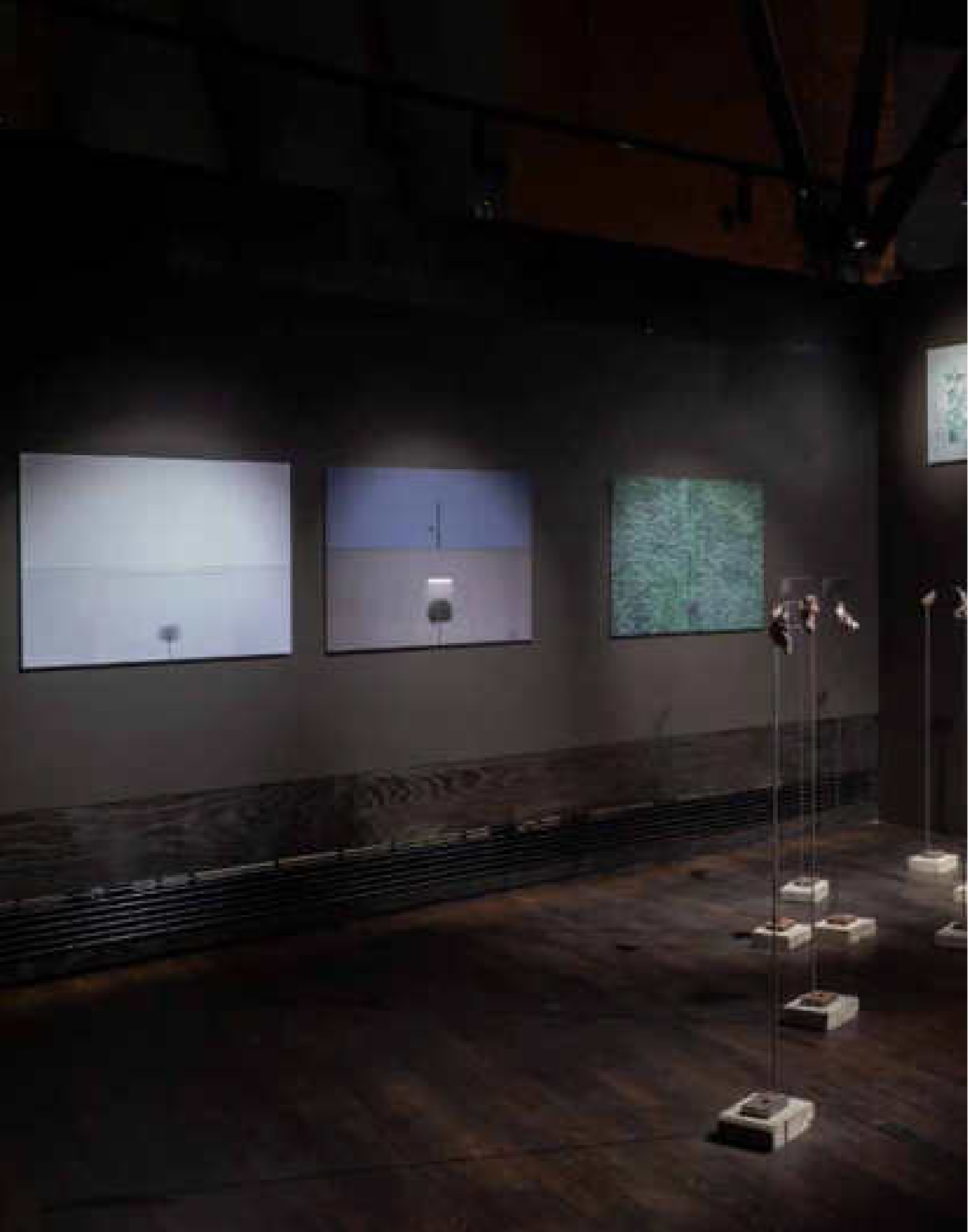

Maria Sibylla Merian

z kolekcji
Kunstkabinett
Strehler

from the collection
of Kunstkabinett
Strehler

5.11.2020 – 6.01.2021

Wystawa i instalacja
w ramach projektu
Kunsthalle

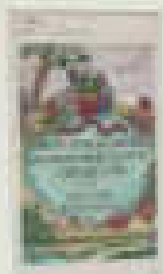
Wystawa
Kunsthalle
Przedstawienie

Wystawa
Kunsthalle
Przedstawienie

Text from the exhibition catalog, partially obscured and blurry.

Small text label below the illustration, likely providing information about the artwork.

ZAPOMNIANA ELIZABETH BLACKWELL

DIRIGITTEN ELIZABETH BLACKWELL

When Elizabeth Blackwell was born in 1821, she was the first woman to be admitted to the medical profession in the United States. She was a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights.

In 1849, she founded the first nursing school for women in the United States. She was a pioneer in the field of nursing and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights.

Elizabeth Blackwell was a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of nursing and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights.

Elizabeth Blackwell was a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of nursing and a strong advocate for women's rights.

Elizabeth Blackwell was a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of nursing and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights.

Elizabeth Blackwell was a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of nursing and a strong advocate for women's rights. She was also a pioneer in the field of medicine and a strong advocate for women's rights.

Siamese cat and dog, 2022

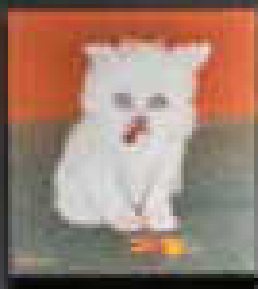

Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu, Muzeum Manggha, 2022

BOSEKATZEN, Muzeum Manggha, 2022

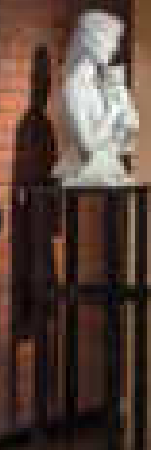
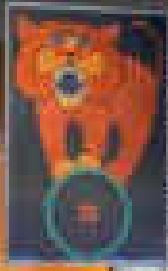
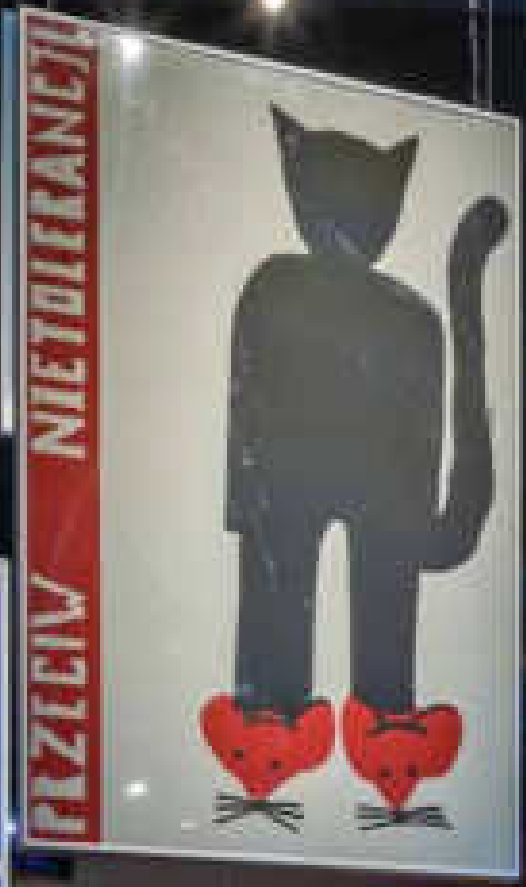

NOT W/ BUTACE / PUEB IN BOOTE

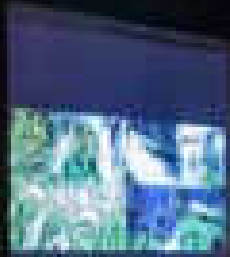
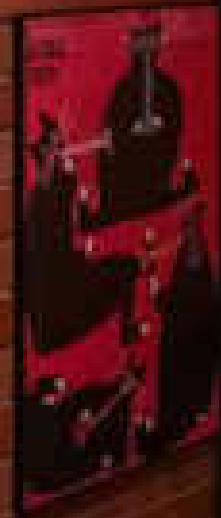
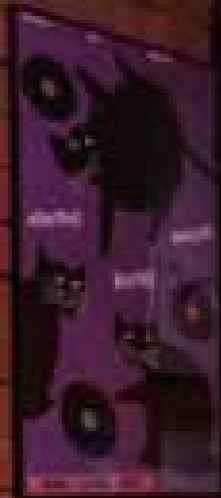
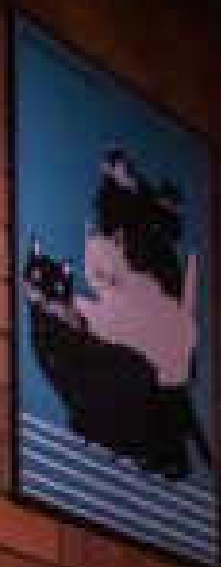
Die Kunstwerke in dieser Ausstellung sind eine Auswahl aus der Sammlung des Museums für Kunst und Kultur der Stadt Berlin. Sie zeigen die Vielfalt der Kunstszene in Berlin und die Rolle der Kunst in der Gesellschaft. Die Werke sind in zwei Spalten angeordnet und sind durch einen breiten Gang getrennt. Die Beleuchtung ist gedämpft und hebt die Kunstwerke hervor.

Die Kunstwerke in dieser Ausstellung sind eine Auswahl aus der Sammlung des Museums für Kunst und Kultur der Stadt Berlin. Sie zeigen die Vielfalt der Kunstszene in Berlin und die Rolle der Kunst in der Gesellschaft. Die Werke sind in zwei Spalten angeordnet und sind durch einen breiten Gang getrennt. Die Beleuchtung ist gedämpft und hebt die Kunstwerke hervor.

*Watanabe Seitei. Imaginarium natury.
Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha.
Dar Raymonda Milewskiego, Muzeum Manggha, 2022*

*Watanabe Seitei. Imaginarium natury.
Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha.
Dar Raymonda Milewskiego, Muzeum Manggha, 2022*

*Watanabe Seitei. Imaginarium natury.
Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha.
Dar Raymonda Milewskiego, Muzeum Manggha, 2022*

*Watanabe Seitei. Imaginarium natury.
Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha.
Dar Raymonda Milewskiego, Muzeum Manggha, 2022*

*Watanabe Seitei. Imaginarium natury.
Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha.
Dar Raymonda Milewskiego, Muzeum Manggha, 2022*

*Watanabe Seitei. Imaginarium natury.
Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha.
Dar Raymonda Milewskiego, Muzeum Manggha, 2022*

5.

INFORMACJA O WYKAZYWANIU SIĘ ISTOTNĄ AKTYWNOŚCIĄ NAUKOWĄ ALBO ARTYSTYCZNĄ REALIZOWANĄ W WIĘCEJ NIŻ JEDNEJ UCZELNI, INSTYTUCJI NAUKOWEJ LUB INSTYTUCJI KULTURY, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAGRANICZNEJ

- a) Działania o charakterze międzynarodowym we współpracy z zagranicznymi ośrodkami kultury, nauki i sztuki po uzyskaniu stopnia doktora w listopadzie 2017 roku. Prace, publikacje, wystąpienia oraz wystawy

– publikacje:

Anna Król, *Exhibitions of Polish Japonisme at the Manggha Museum as intercultural dialogue*, [w:] *Cultural Bridges: Collections – Encounters – Inspirations. Japanese Art in Central and Eastern Europe till 1919 and beyond*, edited by Ewa Kamińska, Beata Romanowicz, Aleksandra Görlich, vol. 7/8, Warszawa 2020.

– wystąpienia:

2018

Budapeszt, *Japonisme in Austro-Hungarian Monarchy 1*

Praga, *Japonisme in Austro-Hungarian Monarchy 2*

Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Bronisław Piłsudski: On the Centennial of His Death. Towards an Independent Homeland: „The Ainu, the Góral and Bronisław Piłsudski. Bronisław Piłsudski in 2018: some reflections and questions prompted by the exhibition”*

2019

Kraków, *Cultural Bridges: Collections – Encounters – Inspirations. Japanese Art in Central and Eastern Europe till 1919 and beyond: „Exhibitions of Polish Japonisme at the Manggha Museum as intercultural dialogue”*

Paryż, Biblioteka Polska, Towarzystwo Historyczno-Literackie, *L'Esprit curieux: Collectionner en Europe de Vasari à nos jours: „The Collector vs Curator”*

2021

Kraków, Uniwersytet Jagielloński, *„Henri Michaux – Obraz bez tytułu”*

– wystawy:

2018

Andrzej Wajda. Retrospectiva, Meksyk: Cineteca Nacional, idea i scenariusz.

Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japoń-

skiej Manggha (wystawa zrealizowana we współpracy Muzeum Ainu w Biratori, Japonia), idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski, Muzeum Manggha, 2018

- b) Istotna działalność artystyczna realizowana w więcej niż jednej instytucji naukowej i instytucji kultury w kraju po uzyskaniu stopnia doktora, czyli od listopada 2017 roku.

2017

Wyspiański, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Interpretacja twórczości Stanisława Wyspiańskiego (1869–1907), artysty totalnego – twórcy dramatów, witraży i polichromii, portretów i krajobrazów, nowej typografii – stanowi zarówno dla badacza, historyka sztuki czy teatrologa, jak i dla widza zwiedzającego wystawę jego dzieł szczególną przygodę oka i wyobraźni.

Na wystawie *WYSPIAŃSKI* w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli dominującą rolę odgrywała sztuka japońska, która ukształtowała język plastycznej twórczości artysty. Lecz nie tylko. Ekspozycja *WYSPIAŃSKI* sygnalizowała fenomen Wyspiańskiego. Była zbudowana wokół kilku kluczowych dla artysty wątków: *Warsztatu* (szkice i studia), *Człowieka* (portrety przyjaciół i nieznajomych), *Sacrum / Natury* (studia i szkice do dekoracji kościoła Franciszkanów w Krakowie), japonizmu – *Widok z okna pracowni artysty na kopiec Kościuszki*, *Antyku* (ilustracje do *Iliady*), nowoczesnej typografii – *Typograf*, odnowiciel sztuki polskiej książki; wystawę zamykała przestrzeń dedykowana twórczości teatralnej malarza w interpretacji Andrzeja Wajdy – *Wyspiański według Wajdy*. Ekspozycję dopełniały prace współczesnego malarza Adama Brinckena, inspirowane witrażami franciszkańskimi. Ważną częścią wystawy stanowiła przestrzeń dedykowana twórczości teatralnej malarza w interpretacji Andrzeja Wajdy – *Wyspiański według Wajdy*.

2018

Wyspiański, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Inspiracje sztuką Japonii. Z kolekcji Muzeum Manggha, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Malarz i jego modele. Tadeusz Makowski. Obrazy, rysunki, grafiki, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Malarz i jego modele. Tadeusz Makowski. Obrazy, rysunki, grafiki, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea i scenariusz.

Wajda, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Matejko, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Matejko, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wajda / Wróblewski. Ich Akademia, Kraków: Galeria Akademii Sztuk Pięknych, kuratorka, aranżacja plastyczna wystawy.

2019

Galeria Malarstwa Alfonsa Karpińskiego, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, ekspozycja stała: współautorka scenariusza, aranżacja plastyczna wystawy.

Koji Kamoji. Cisza i wola życia, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha (wystawa zrealizowana z Zachęta – Narodową Galerią Sztuki w Warszawie), kuratorka.

Secesja, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Artyści z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Ostrowiec Świętokrzyski: Biuro Wystaw Artystycznych, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2019–2020

„Szczęśliwa godzina”. Młoda Polska, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2020

Jak we śnie! Emil Orlik w Japonii. Z kolekcji Petera Vossa-Andreae, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha (wystawa zrealizowana we współpracy z Domem Norymberskim w Krakowie), kuratorka, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2021

Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha (wystawa zrealizowana we współpracy z Domem Norymberskim w Krakowie), scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha (wystawa zrealizowana z Domem Norymberskim w Krakowie), kuratorka (z Sylwią Peter), aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii. Z kolekcji Muzeum Manggha, Stalowa: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

„Szczęśliwa godzina”. Młoda Polska, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wajda. Człowiek z Gdańska, Gdańsk: Uniwersytet Gdański, Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego, kuratorka (z Kamilem Zeidlerem), aranżacja plastyczna wystawy.

2022

Ciche życie? Martwa natura z sztuce polskiej XX i XXI wieku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Watanabe Seitei. Imaginarium natury. Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Dar Raymonda Milewskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Z japońskiej kolekcji Feliksa „Mangghi” Jasieńskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

6.
INFORMACJA O OSIĄGNIĘCIACH DYDAKTYCZNYCH, ORGANIZACYJNYCH
ORAZ POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ LUB SZTUKĘ

a) Omówienie niektórych zadań realizowanych w ramach prowadzenia samodzielnego zajęcia

Kierunek dwustopniowych studiów stacjonarnych edukacja artystyczna, realizowany na Wydziale Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, istnieje od 2006 roku. Jest prowadzony w Katedrze Edukacji Artystycznej, oferującej jednocześnie zajęcia w formie Studium Pedagogicznego i Podyplomowych Studiów w zakresie edukacji plastycznej. Tym samym w wyniku procesu dydaktycznego na I i II stopniu edukacji artystycznej wykształcony zostaje już nie tylko przysłowiowy nauczyciel czy instruktor plastyki, lecz osoba posiadająca interdyscyplinarne kompetencje w przestrzeni sztuk wizualnych, mająca umiejętności nauczycielskie, arteterapeutyczne, ale i upowszechnieniowe, w tym kuratorskie i aranżacji plastycznej wystaw – w najszerszym tego słowa znaczeniu. Nasi absolwenci stają się animatorami zarówno samej sztuki, jak i licznych działań w rozmaitych formach edukacyjnych i popularyzatorskich, są w swoich zakresach twórcami, badaczami, ekspertami, doradcami, pracownikami instytucji pedagogicznych i upowszechnieniowych – wystawienniczych. Od zawsze jestem zdania, że EDUKACJA ARTYSTYCZNA JEST... KU PRZYSZŁOŚCI. Każdy, kto choć raz poczuł się odpowiedzialny za kierowanie młodym umysłem, wie, jak ważne staje się nabywanie odpowiednich wzorów zachowań społecznych, właściwych metod, narzędzi i technik rozwoju psychicznego i fizycznego, poznawanie języka opisu kultury i jej obecności pomiędzy ludźmi.

Współcześnie sztuka coraz intensywniej towarzyszy naszemu życiu i łączy w sobie różne jego wymiary osobiste i społeczne. Obecnie edukacja przez sztukę rozumiana jest jako proces wprowadzania w życie w oparciu o wartości sztuki i kultury. Wskazuje się jednocześnie na znaczenie wychowania wielostronnego, którego istotą jest wykształcenie twórczych dyspozycji jednostki, otwartości na świat, tolerancji, inteligencji i gotowości do samorealizacji. Sztuka uznawana jest za szczególnie ubogacające źródło przybliżania tych wartości. Współczesne tendencje pedagogicznego wykorzystywania sztuki przeciwstawiają się jednoznacznej wartościowaniu wyznaczanemu przez niezmiennie kanony estetyczne, zwracając uwagę na konieczność autentycznej ekspresji i aktywnej percepcji. Dzisiaj istotne stało się kształcenie otwartości na rozmaite postawy, myślenia alternatywnego i twórczego, wyobraźni i wrażliwości. Czynności odbiorcy muszą wykraczać poza rozkodowywanie symboli dzieła czy kanonów epoki. Kształcenie ma za zadanie przezwyciężyć bierny sposób przeżywania przyswojony w zachowawczym systemie edukacyjnym i upowszechnieniowym, by także na inny, pogłębiony sposób prowadzić ku kontemplacji dzieła. Wiemy, że współczesne tendencje w sztuce nie są klarowne, coraz trudniejsza staje się kwalifikacja i jednoznaczne rozróżnianie zjawisk estetycznych. Jest to czas poszanowania różnorodności zarówno postaw artystycznych, jak i wyborów odbiorcy. Sytuacja towarzyszenia w poznawaniu i doświadczaniu właściwa nurtom Nowego Wychowania traci na aktualności w świecie, którego cechą jest przesylenie możliwościami, informacjami, bodźcami. Konieczna jest zatem wszechstronna wiedza edukatora i jego doświadczenie artystyczne i pedagogiczne, aby najskuteczniej wykorzystać sztukę dla rozwoju świadomego uczestnictwa w życiu, społeczeństwie i świecie. Przeżywanie sztuki za każdym razem rozwija nowe

potrzeby korzystania z warstwy estetycznej w kształtowaniu całego człowieka, rozwijaniu jego postaw moralnych i twórczych. Przeżywanie to coraz bardziej staje się aktywne, absorbujące zarówno umysł, emocje, jak i ciało. Kontakty ze sztuką coraz częściej przybierają formę warsztatów artystycznych, zwłaszcza w „edukacji muzealnej”, w których artysta-edukator jest jednocześnie projektantem, stymulatorem działania, jak i estetycznym ewaluatorem działań. Coraz częściej osoba edukatora artystycznego staje się animatorem społecznym i kulturowym, angażującym wielu w działania przez sztukę dla poprawienia jakości życia indywidualnego i wspólnego. Wszyscy pracujący i działający w przestrzeniach wychowania estetycznego, czyli poprzez sztukę właśnie, tak zdeprecjonowanego ostatnimi laty, wiedzą przecież, jak bardzo istotną rolę odgrywa ono w kształtowaniu się osobowości człowieka. Wpływa na nasze postawy, na zdolność do przeżywania, do działania i tworzenia, a także do funkcjonowania w społeczeństwie. Kształci naszą wrażliwość na wartości sztuki i kultury, rozwija wyobraźnię i postawę twórczą. W trakcie tego procesu kształcenia przez sztukę wyostrzają się zmysły, poprawia i ćwiczy się pamięć, kształcą zdolności osobowe i rozwija inteligencja, zmysł obserwacji i zdolność do logicznego myślenia. Sztuka przeobraża człowieka, czyniąc go coraz wrażliwszym i bardziej twórczym. Umożliwia kulturową i etniczną autoidentyfikację, jednocześnie pomaga rozumieć inne, odmienne poglądy i wartości i korzystać z nich, by polepszyć życie zarówno swoje, jak i innych, wreszcie – uczy korzystania ze sztuki w celu zmiany sposobu myślenia i wartościowania, rozbudzania zainteresowań, wzbogacania wiedzy o świecie i życiu. To wszystko wiemy! My tak... PRACOWNIA EDUKACJI I UPOWSZECHNIANIA SZTUKI, którą aktualnie prowadzę, to zespół zagadnień, jakie niegdyś podejmowałam w ramach wyodrębnionych przedmiotów prowadzonych przeze mnie w formie wykładów i ćwiczeń od początku powstania na Wydziale Malarstwa kierunku edukacja artystyczna. Były to: *Edukacja kultury plastycznej*, *Edukacja poprzez upowszechnianie sztuki*, *Upowszechnianie kultury i promocja sztuki poprzez kuratorstwo i aranżację plastyczną wystaw* oraz *Edukacyjny wymiar muzeów i wystaw*.

Powstała PRACOWNIA realizuje swój program przypisany do studiów licencjackich i magisterskich. Pośród założonych celów i treści znalazły się takie, które powstały w wyniku moich wieloletnich badań, dydaktyki i własnej aktywności twórczej. Niektóre z nich to:

- zapoznanie studentów z metodami podnoszącymi umiejętności studiowania, a także rozwój własnych zainteresowań twórczych;
- poznanie różnorodnych form prezentacji sztuk plastycznych w muzeach i galeriach;
- projektowanie scenariuszy i aranżacji plastycznych wystaw stałych i czasowych, problemowych i monograficznych, także pokazów jednodniowych, jako sposobów promocji szerszych zjawisk i tematów;
- nabycie umiejętności przeprowadzania analiz poznawanych „form upowszechniania kultury i promocji” pod kątem realizacji zakładanych, a w rezultacie wyboru właściwej strategii w zależności od środków, sytuacji i okoliczności zewnętrznych;
- zdobycie narzędzi, dzięki którym studenci będą mogli podjąć się kreatywnej organizacji każdego rodzaju prezentacji wraz z towarzyszącym jej programem edukacyjnym.

Dzięki prowadzonym zajęciom student zdobywa umiejętności i metody skutecznego wyszukiwania materiałów naukowych i właściwego ich doboru. Zna różnorodne, historyczne i współczesne, koncepcje dydaktyki i metodyki przedmiotowej. Posiada niezbędne umiejętności prezentowania referatów wraz z prezentacją multimedialną. Zna i potrafi zastosować optymalne formy wizualne i werbalne (w tym adekwatne formy zachowań) niezbędne w trakcie publicznego, optymalnego przekazu zamierzonych treści. Posiada umiejętność w piśmie i słowie formułowania własnych poglądów na różnorodne tematy związane z kulturą, sztuką, edukacją artystyczną, zagadnieniami upowszechniania i promocji sztuki z należyтым wykorzystaniem wieloaspektowych merytorycznie źródeł. Student zdobywa narzędzia umożliwiające zrealizowanie każdego rodzaju projektu artystycznego w sposób zintegrowany oraz poznaje metody dokumentacji i prezentacji sztuki. Posiada wiedzę z obszarów sztuki i nauki pozwalającą na formułowanie i realizację projektów i działań artystycznych. Zna metody i formy działań edukacyjnych w zakresie sztuki w zależności od planowanego działania. Umie tworzyć własne, oryginalne dzieło wizualne czy działanie artystyczne, wykorzystując pełnię wiedzy o tradycji sztuki i jej kontekście wobec współczesności. Jest w rezultacie świadom możliwości kreacyjnych obecnych w projektowaniu wystaw w całej ich złożoności, różnorodności punktów odniesień i kontekstów, ponieważ umie dokonywać twórczych wyborów, które ukażą znane treści w nowej formie, trafnej wobec zakładanych celów. Projektując oryginalną ekspozycję, potrafi działać w zespołach, współpracować i tworzyć w sytuacjach publicznych w odpowiedni sposób, używając adekwatnych środków z szerokiej gamy form intermedialnych upowszechniających treści ewokowane prezentowanymi dziełami sztuki. Zdobywa wiedzę i umiejętności prowadzenia szerokich i różnorodnych projektów kuratorskich, ekspozycyjnych i upowszechnieniowych z partnerami zagranicznymi. Zajęcia w Pracowni realizowane są między innymi poprzez analizę wybranych przykładów najciekawszych ekspozycji światowego wystawiennictwa oraz tworzenie rozmaitych projektów w formie makiet wystaw w kontekście zastanej, jak i hipotetycznej przestrzeni architektonicznej, i nawet niemożliwych do pozyskania dzieł przewidzianych kuratorskim zamysłem. Wskażę Państwu wybrane oraz ostatnie realizacje studenckie, będące zarówno efektem zarówno zadań kursowych, jak i fragmentami prac dyplomowych, licencjackich i magisterskich.

Wśród wielu zadań kursowych, kuratorsko-wystawienniczych, do najważniejszych dziś należą te, dla których punktem wyjścia jest badanie lokalnej kultury i środowiska, miejsca urodzenia/zamieszkania studenta, a jej efektem ma być zrealizowanie wystawy stałej/zmiennej dla tej właśnie lokalnej społeczności. Tak postawione zadanie zmusza do reinterpretacji tego pozornie najbardziej znanego i bezpiecznego miejsca, do identyfikacji z nim, rozpoznania jego „zasobów” kulturowych, a w konsekwencji do kreowania nowej rzeczywistości. Studenci Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie pochodzą z różnych miejsc Polski, małych i dużych, nasyconych znaczeniami, o zdefiniowanej tożsamości, jak i pozornie nijakich, nic nieznaczących. Zadaniem studentów jest rozpoznanie, nazwanie i zdefiniowanie *genius loci* tych właśnie przestrzeni, rozpoznanie zróżnicowanych potrzeb środowiska lokalnego, w konsekwencji zaprezentowanie wystawy stałej/

zmiennej, która o tym właśnie mówi. Wystawy rozumianej jako miejsce spotkania, dialogu i kreatywnej, otwartej edukacji.

Z założenia wystawa powinna być przeznaczona zarówno dla społeczności lokalnej, jak i dla turystów. Z tymi działaniami wiążą się ściśle zajęcia prowadzące do powstania wystawy (muzeum) partycypacyjnej, angażującej możliwie wszystkich mieszkańców. Każdemu z tych zadań towarzyszy rozbudowana refleksja teoretyczna, uwzględniająca najnowsze trendy kulturoznawcze i wystawiennicze.

Kolejnym kursowym zadaniem jest dekonstrukcja i konstrukcja wystawy. Krytyczna analiza aktualnie istniejących wystaw zarówno w kraju, jak i za granicą, która prowadzi do powstania nowej jakości wizualnej, otwartej na rozmaite perswazyjne efekty. Te działania przygotowywały do podjęcia takich dyplomów magisterskich jak projekt wystawy *Przekroczenie* (Kaja Mucha, 2017). Założeniem ideowym – kuratorskim – stał się zamiar niecodziennego spotkania twórczości trzech artystów: malarza Eгона Schielego oraz rzeźbiarzy – Johanna Georga Pinsla i Franza Xavera Messerschmidta. Dyplomantka Kaja Mucha z niezwykłą starannością prześledziła i przebadła wiedeńskie ekspozycje każdego z nich. Odmienne, ale wyraziste w charakterze ekspresje w zamierzeniu autorki spotykały się w przestrzeni Galerii Europa – Daleki Wschód. Rozbudowana, dodana, nowa w tym wnętrzu architektura. Użycie maksymalnych kontrastów walorowych; czerni i bieli oraz ostrego, kierunkowego światła, komponowanie nimi form geometrycznych zarówno wobec ścian, jak i podłóg budowało w ekspozycji miejsca szczególne. W nich umieściła dyplomantka zamierzone spotkania i konteksty dzieł trzech artystów, tworząc wyraziste, ostre, jakże niecodzienne i odkrywcz dialogi.

W czasie pandemii i lockdownu 2020–2021, w sytuacji zagrożenia i niepewności, w czasie zamknięcia przestrzeni wystawienniczych, jednym z realizowanych zadań, integralnie związanych tak zwanym *site-specific*, było nawiązanie z innymi, uwięzionymi w domach, w opresyjnych sytuacjach, wizualnego kontaktu poprzez wystawy aranżowane w oknach opustoszałych biurowców, w witrynach zamkniętych lokali gastronomicznych i sklepów. Te rozrzucone po Krakowie ekspozycje tworzyły sieć, dzięki której oswajaliśmy nasze lęki, niepokoje, dostrzegając także nadzieję. Codzienne problemy nie zostały „zawieszane”, lecz z całą mocą ukazane na tych wystawach. Studentki i studenci sami wybierali miejsca ekspozycji – biurowce i witryny – wciągając podróżujących autobusem oraz idących ulicą w specyficzną grę, tak aby wytworzyć wizualną więź, poczucie odpowiedzialności za siebie i innych. Ekspozycje rzeczywiście stawały się *site-specific*, istniejącymi tu i teraz.

Kaja Mucha, Przekroczenie, 2017, projekt dla Muzeum Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, 2017

b) Dyplomy – funkcja promotorki

Reakcją na pandemię stały się też ostatnie dyplomy magisterskie, które w bezpośredni sposób odnosiły się do przeżyć z tego czasu. Powstał między innymi projekt wystawy *Pandemia czy pandemonium* (Izabela Marzec, 2022) czy „*Od-Nowa*”. *Przedmioty rehabilitacyjne z funkcją poznawczą* (Weronika Poje, 2022). Pierwsza z nich to hipotetyczna ekspozycja prezentująca dzieła obrazujące „historię” obecności w naszym ludzkim doświadczeniu wielkich dziesięciu epidemii, począwszy od wydarzeń z okresu III–II tysiąclecia p.n.e. po dzień dzisiejszy. Izabela Marzec skomponowała własną dla niej architekturę; zaskakującą, bo symetryczną, by wobec trzech kolorów: czerni, bieli i czerwieni, skomponować dzieła oczywiste i zaskakująco niezna-
ne, obrazujące jej kuratorski zamiar.

Z kolei założeniem dyplomu Weroniki Poje była niecodzienna „art”, ale nie tylko terapia. Autorka, która sama bardzo ciężko przeszła chorobę, stworzyła szereg zaskakujących form rzeźbiarskich, które umieściła w małych, drobnych gablotach – szklarniach. Te rzeźbiarskie, niczym z japońskich *origami*, nasycone aromatycznymi, eterycznymi olejkami roślino-twory pobudzały na powrót do działania uszkodzony covidem zmysł zapachu. Wystarczyło uchylić małe drzwi czy okienko stojącej na postumencie „szklarni”, by w jednej chwili znaleźć się w objęciach konkretnego, a leczącego zapachu.

Istotnym założeniem programu Pracowni Edukacji i Upowszechniania Sztuki jest realizacja projektów kuratorsko-wystawienniczych reagujących na aktualne wydarzenia, problemy i dyskusje artystyczno-kulturowe oraz bezpośrednio się do nich odnoszących. Jednym z kluczowych jest Inny. Według Edmunda Leacha, brytyjskiego klasyka antropologii społecznej w jej strukturalistycznym wydaniu, uniwersalne przeciwstawienie „my” – „oni”/„inni” poprzedzone jest opozycyjnym zestawieniem „ludzie” – „nie-ludzie”. Inaczej mówiąc: „swoi” są zawsze lepsi od „innych”. Problem podziału na „swoich” i „innych”/„obcych” jest obecny w wielu kontekstach, w dyskursie nad nierównościami społecznymi, wyzyskiem kolonialnym i relacjami międzykulturowymi w ogóle.

Dlatego też to Inny stał się tematem dyplomu licencjackiego 2021/2022 dla wszystkich studentów edukacji artystycznej. Wspólnym, koniecznym warunkiem ekspozycyjnym stała się przestrzeń wystawiennicza: budynek główny ASP oraz plac przed nim. W ramach tak sformułowanego zadania powstała ekspozycja składająca się z jedenastu wystaw rozmieszczonych w różnych punktach Akademii, na zewnątrz i wewnątrz – w pracowniach, korytarzach, galeriach, schodach. Podczas rocznej pracy nad wystawami licencjackimi jedenastu studentów musiało przede wszystkim odnaleźć własnego Innego, zdefiniować go, następnie stworzyć scenariusz i na jego podstawie aranżację plastyczną wystawy – makietę. Założyłam, iż tym razem kładziemy nacisk na osobiste zdefiniowanie Innego, na wybór dzieł i przestrzeni ich ekspozycji, rezygnując z pozostałych aspektów projektowych takich jak kolor i światło (to dyplomy licencjackie powstające z marszu, w trakcie szóstego semestru kończącego studia I stopnia). Na początek zagłębił się

się w adekwatnych lekturach. Czytaliśmy na przykład teksty Emmanuela Lévinasa i jego koncepcję filozofii dialogu, Francisca Fukuyamę, Oswalda Spenglera, Nikołaja Danilewskiego i Samuela Huntingtona, znanego ze swojej koncepcji zderzenia cywilizacji.

Jedenaście wystaw zbudowało ekspozycje: *Inny: Spotkanie*, *Inny to nie ja*, *Inny: Brzydki*, *Inny: Kobieta*, *Widzieć różnorodność*, *W twoim domu jest inaczej niż w moim*, *Jesteśmy!*, *Trauma ciała*, *Technologia twórczości*, *Inny umysł*. I tak wystawy otwierała prezentacja *Inny: Spotkanie*. Jej autor, Mateusz Cieszewski, nie bez powodu wybrał określone miejsce: klatkę schodową i Galerię II Piętra, przestrzeń otwartą i dostępną dla każdego, kto odwiedzi ASP przy placu Matejki 13, zmuszając go do skonfrontowania się z Innym ukazanym na rytmicznie zawieszonych fotografiach. Ich zestawienie stało się nieoczywiste, skłaniało do refleksji, ukazując różnymi twarzami brak otwartości, empatii, akceptacji i tolerancji dla drugiego/innego, a przecież takiego samego jak my.

Problem piękna i brzydoty, konstruktów społecznych, przedstawił kolejny dyplomant – Jakub Zarzycki, pytając o ich wzajemne relacje, podobnie jak o relacje dwóch niezwykle nośnych obecnie pojęć: ciałopozytywności i ciałoneutralności. Dla niego brzydota wpisuje się w społecznie konstruowany dyskurs Innego. Ekspozycja łączyła w sobie fotografie, obrazy i obiekty przestrzenne. Jedne wielkoformatowe, inne w „ludzkiej” skali. W odbiorze emocjonalnym niełatwe. Wykreowana przez Jakuba Zarzyckiego nierówność skali eksponatów, specyficzna gra nimi budowała w sposób dodatkowy napięcia zarówno pomiędzy bliskimi sobie, jak i w całościowym zetknięciu się z wystawą.

Problem lęku przed technologią ukazała Białorusinka Darya Soika. Lęk ten to tak naprawdę lęk przed innym, nowym, nieoswojonym. W doświadczeniu współczesnego dojrzałego wiekiem człowieka technologia jawi się jako „nie-ludzka” i omal nie daje się oswoić, dodatkowo tworząc poczucie co najmniej dyskomfortu związanego z ewentualną możliwością przejęcia kontroli nad światem przez maszyny. Darya Soika odnosi te problemy i ich wątki do pola sztuki, w którym używanie zaawansowanej technologii wciąż jest bardzo kontrowersyjnym zagadnieniem. Stworzyła ekspozycję, którą tak jak wszystkie z pozostałych dziesięciu musiała zmieścić w zastanej, lecz wybranej przez siebie architekturze głównego budynku Akademii. Oparła się na jej skali, rozciągając zaprojektowane wizualne wydarzenia, wielkoformatowe fotografie czy projekcje od podłóg po sufity. Niekiedy tworząc zaskakujące kontrapunkty kameralnym obrazem drobnego ekranu. Radykalna zmiana okazała się znakomitym rozwiązaniem. Hipotetyczny widz postawiony był przed wielkim, ale już za chwilę własnym, niewielkim, drobnym „problemem”, z którym mógł wejść w dialog i partycypować w jego przesłaniu.

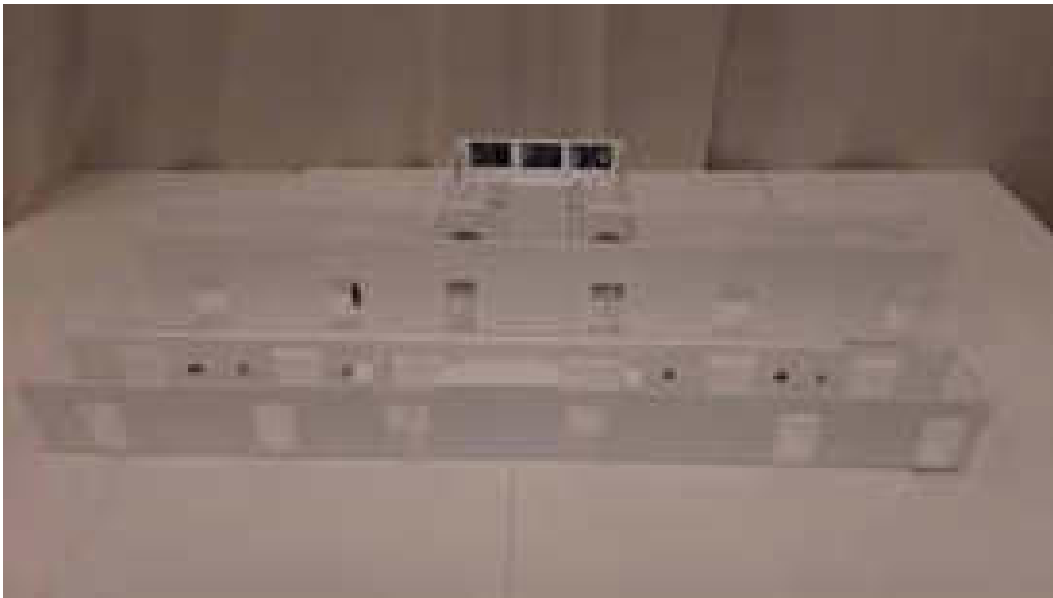
Również Białorusinka Hanna Kudzina swoim dyplomowym zamiarem odniosła się do wielu tysięcy, dla nas omal anonimowych młodych ludzi, którzy na wielką skalę z odwagą i determinacją podjęli masowy protest przeciw reżimowi Aleksandra Łukaszenki. Za bunt wobec autorytarnych rządów i sfałszowanych wyborów prezydenckich zapłacili i nadal płacą wysoką cenę. Skazani i więzieni w koloniach karnych – mimo to niepowaleni na kolana piszą listy. To one właśnie, jeden koło drugiego, w równych rzędach niczym demonstrujące tłumy zawisły w przestrzeniach Galerii ASP na poziomie –1. Stając się dowodem na istnienie... człowieka, wolnych ludzi.

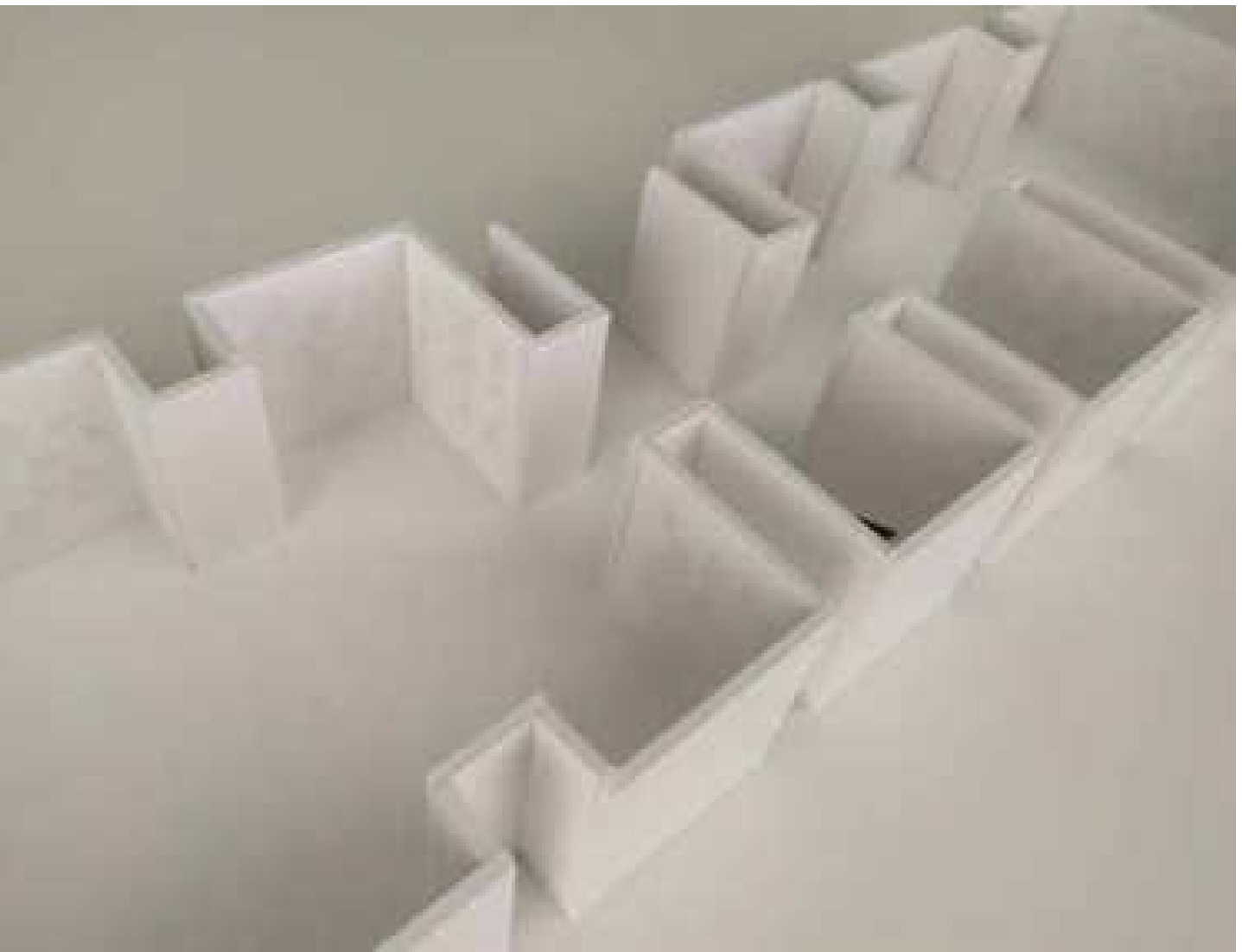
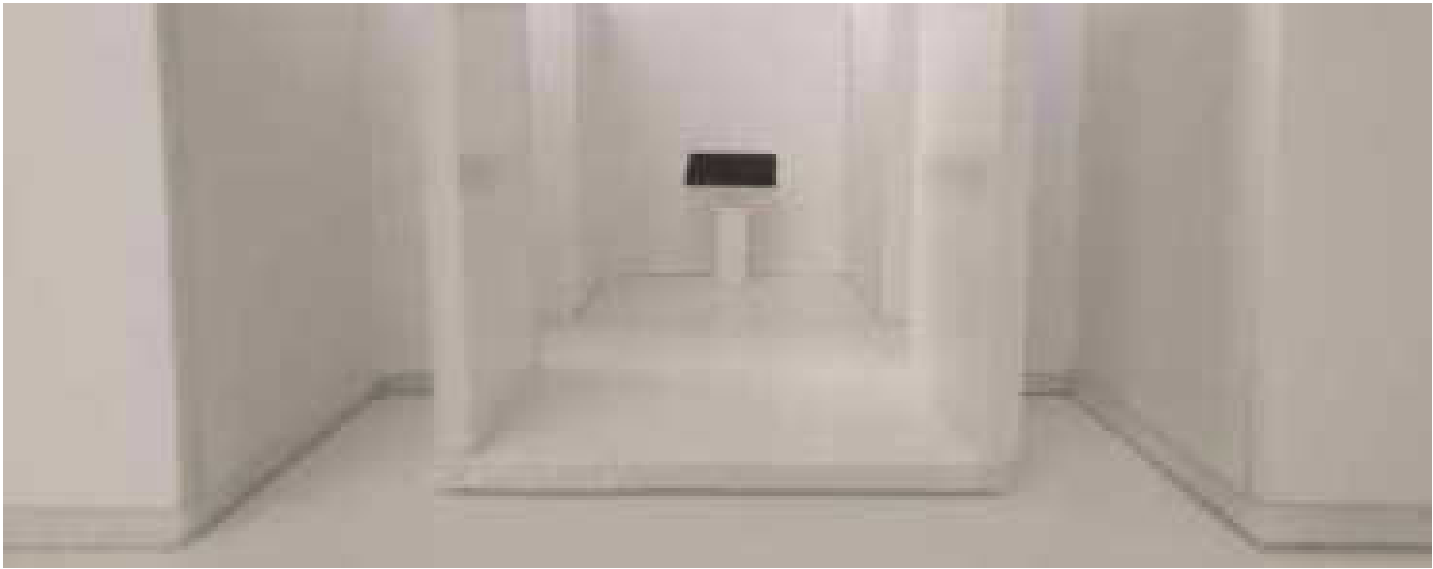

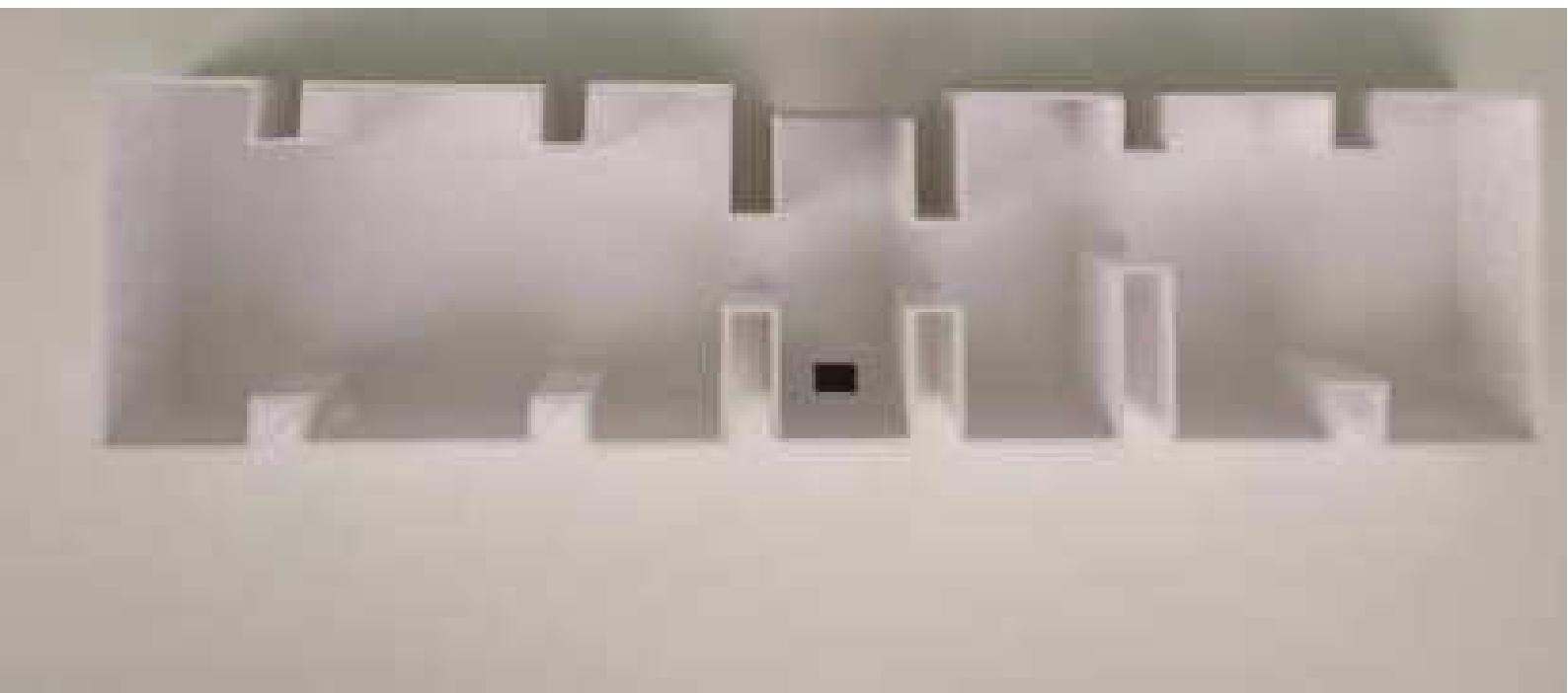

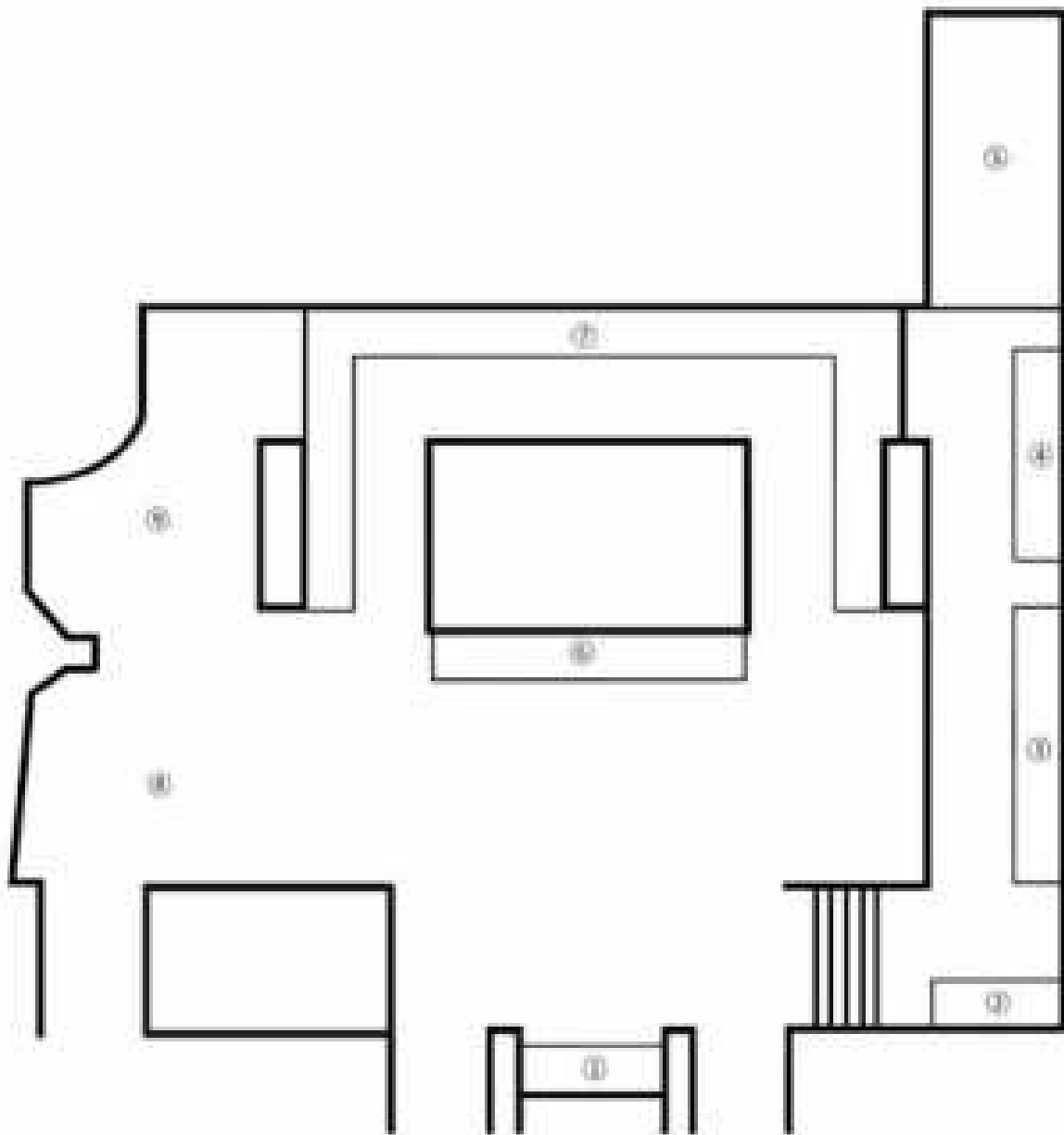

1. **Lauren McCarthy** *Follower* (2016)

2. **Davide Quayola** *Iconographies #81-4: "Adoration" after Botticelli* (2016)

3. **Refik Anadol** *Melting Memories* (2018)

4. **Jake Elwes** *Closed Loop* (2017)

5. **Refik Anadol** *Infinity Room* (2015)

6. **Davide Quayola** *Vallée de Joux* (2018)

7. **Memo Akten** *Deep Meditations: A brief history of almost everything* (2018)

8. **Sougwen Chung** *Preparatory Gestures* (2017)

9. **Cześć edukacyjna**

c) Udział w konferencjach międzynarodowych

2004

Rennes, *Le Symbolisme polonais*

2008

Karlsruhe, *Gierymski – Siemiradzki*

2010

Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Art of Japan, Japanisms and Polish Japanese Art Relations*

2017

Kraków, Uniwersytet Jagielloński, *Strindberg and Western Canon*

Norwich, Centre for Japanese Studies, *Exhibition of Japanese Art as Intercultural Dialogue. The Exhibition Strategies of the Manggha Museum*

2018

Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Oblicza sztuki buddyjskiej*

Budapeszt, *Japonisme in Austro-Hungarian Monarchy 1*

Praga, *Japonisme in Austro-Hungarian Monarchy 2*

Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Bronisław Piłsudski: On the Centennial of His Death. Towards an Independent Homeland*

2019

Kraków, *Cultural Bridges: Collections – Encounters – Inspirations. Japanese Art in Central and Eastern Europe till 1919 and beyond*

Paryż, Biblioteka Polska, Towarzystwo Historyczno-Literackie, *L'Esprit curieux: Collectionner en Europe de Vasari à nos jours*

2021

Kraków, Uniwersytet Jagielloński, *Henri Michaux – artiste aux expériences multiples*

d) Publikacje (układ chronologiczny)

Anna Król, „Forma otwarta” – pierwsza nowoczesna koncepcja rzeźby w sztuce polskiej, [w:] *Sztuka polska po 1945 roku. Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Warszawa listopad 1984*, Warszawa 1987, s. 213–228.

Anna Król, *Sztuka cmentarza Rakowickiego*, [w:] *Cmentarz Rakowicki w Krakowie*, Warszawa 1988.

Anna Król, *Intencje artysty a interpretacje. O rysunku Artura Grottgera*, [w:] *Artur Grottger. Materiały Sesji zorganizowanej w 150 rocznicę urodzin i 120 rocznicę śmierci artysty*, Wrocław – styczeń 1988, red. Piotr Łukaszewicz, Warszawa 1991, s. 70–81.

Anna Król, *Pomnik Tadeusza Kościuszki na Wawelu*, [w:] *Kościuszcze w hołdzie*, red. Mieczysław Rokosz, Biblioteka Krakowska nr 133, Kraków 1994, s. 219–255.

Anna Król, *Teofil Lenartowicz i rzeźbiarze florency drugiej połowy wieku XIX*, „Ikonotheka” 1996, nr 11.

Anna Król, *Skok w próżnię*, „Art & Business” 2000, nr 3, s. 49–50.

Anna Król, *Cmentarz – muzeum*, [w:] *Śmierć – przestrzeń – czas – tożsamość w Europie Środkowej około 1900. Materiały międzynarodowej konferencji zorganizowanej w dniach 8–10 grudnia 1996*, red. nauk. Karolina Grodziska, Jacek Purchla, Kraków 2002, s. 235–258.

Anna Król, *Galeria rzeźby na cmentarzu Rakowickim w Krakowie*, [w:] *Cmentarz Rakowicki w Krakowie*, Krakowska Teka Konserwatorska, t. 3, Kraków 2003, s. 71–97.

Anna Król, *Wiatr halny Stanisława Witkiewicza*, „Tatry” 2006, nr 2, s. 104–106.

Anna Król, *Morskie Oko Jana Nepomucena Głowackiego*, „Tatry” 2006, nr 3, s. 106–109.

Anna Król, „Japońskie” *krajobrazy Stanisława Wyspiańskiego*, „Zeszyty Malarstwa. Zeszyty naukowo-artystyczne Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie” 2007, nr 8, s. 185–194.

Anna Król, *Pejzaż zimowy*, „Tatry” 2007, nr 1, s. 100–101.

Anna Król, *Cykl górski Wróblewskiego*, „Tatry” 2007, nr 2, s. 104–105.

Anna Król, *Na hali*, „Tatry” 2007, nr 3, s. 104–105.

Anna Król, *Kasprowy Wierch Stanisława Gałka*, „Tatry” 2007, nr 4, s. 104–105.

Anna Król, *Kontrabanda w Tatrach Alfreda Schouppé*, „Tatry” 2008, nr 1, s. 108–109.

Anna Król, *Tatry Aleksandra Mroczkowskiego*, „Tatry” 2008, nr 3, s. 104–105.

Anna Król, *Japońskie widoki Tatr Leona Wyczółkowskiego*, „Tatry” 2008, nr 4, s. 116–117.

- Anna Król, *Wypiański i japonizm*, [w:] *Stanisław Wyspiański. W labiryncie świata, myśli i sztuki*, red. Anna Czabanowska-Wróbel, Kraków 2009, s. 425–432.
- Anna Król, *Cmentarz w górach Wojciecha Gersona*, „Tatry” 2009, nr 2, s. 112–113.
- Anna Król, *Tatry Juliana Fałata*, „Tatry” 2009, nr 3, s. 116–117.
- Anna Król, *Hińczowe Stawy Stanisława Ignacego Witkiewicza*, „Tatry” 2010, nr 1, s. 116–117.
- Anna Król, *Postać piękna i bohaterska. Portret górala w sztuce polskiej*, „Tatry” 2010, nr 2, s. 74–75.
- Anna Król, *Widok na Tatry Stanisława Kamockiego*, „Tatry” 2010, nr 2, s. 116–117.
- Anna Król, *Wodogrzmoty i potoki*, „Tatry” 2010, nr 3, s. 128–129.
- Anna Król, *Zimowe Tatry w obrazach szkoły Stanisławskiego*, „Tatry” 2011, nr 1, s. 116–117.
- Anna Król, *Krokusy na hali*, „Tatry” 2011, nr 2, s. 108–109.
- Anna Król, *Limba nad Morskim Okiem*, „Tatry” 2011, nr 3, s. 108–109.
- Anna Król, *Tatry i japonizm. Inspiracje sztuką Japonii w tatrzańskich krajobrazach malarzy Młodej Polski: Weiss – Wyczółkowski – Fałat – Witkacy*, [w:] *Ikonoografia Tatr. Tom referatów z konferencji*, Kezmarok 2011, s. 112–121.
- Anna Król, *W oparach „zakopianiny”. Zakopane międzywojenną stolicą sztuki*, „Art & Business” 2011, nr 5, s. 60–68.
- Anna Król, *Starzec opętany malarstwem. Wystawa Katsushiki Hokusai*, „Art & Business” 2011, nr 10, s. 74–79.
- Anna Król, *Wiedeńska krew*, „Art & Business” 2011, nr 12, s. 60–64.
- Anna Król, *Dolina Strążyska na płótnie i papierze*, „Tatry” 2012, nr 1, s. 116–117.
- Anna Król, *Tatry w kolekcji Mroczkowskich*, „Tatry” 2012, nr 2, s. 116–117.
- Anna Król, *Tatry w szkicowniku Leona Wyczółkowskiego*, „Tatry” 2012, nr 4, s. 112–113.
- Anna Król, *To jest fotografia. René Magritte w krakowskim Międzynarodowym Centrum Kultury*, „Art & Business” 2012, nr 6, s. 74–78.

- Anna Król, *Wyczuł Japonię. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wyczółkowskiego*, „Art & Business” 2012, nr 9, s. 54–58.
- Anna Król, *Pomniki pamięci – pomniki przemienienia*, [w:] *Zagłada osób psychicznie chorych*, Warszawa 2012, s. 457–472.
- Anna Król, *Widok na Tatry, jesień*, „Tatry” 2013, nr 4, s. 124–125.
- Anna Król, *Anna Bilińska. Kobieta*, „Sprawozdanie z Działalności Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha” 2013, Kraków 2014, s. 8–27.
- Anna Król, *Boznańska 2015*, [w:] *Olga Boznańska 1865–1940*, Paryż 2015, s. 3–9.
- Anna Król, *Ofiara, centaur i cztery żywioły (kolory)*, „Arteon” 2015, nr 12.
- Anna Król, *Chopin. Zjawy i pocztówki*, [w:] *Niepokój poszukiwanie. Polscy i norwescy twórcy czasu przełomu*, red. nauk. Agnieszka Rosales Rodriguez, Zbigniew Skowron, Warszawa 2016, s. 72–89.
- Anna Król, *Odnaleziony obraz Kotsisa*, „Tatry” 2017, nr 4, s. 178.
- Anna Król, *Laszczka 2016*, [w:] *Konstanty Laszczka. Twórca i pedagog. Rok Konstantego Laszczki 2016 w Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Materiały konferencyjne*, red. Karol Badyna, Kraków 2018, s. 14–23.
- Anna Król, *Krótkie stulecie. 1918–1989. B*, [w:] *Tysiąc skarbów Krakowa. Dzieje i sztuka*, red. nauk. Jacek Purchla, Joanna Ziętkiewicz-Kotz, s. 550–635.
- Anna Król, *Kraków jako centrum życia artystycznego drugiej Rzeczypospolitej*, [w:] *Krakowianie w drugiej Rzeczypospolitej*, Kraków 2019.
- Anna Król, [recenzja], „Wiadomości ASP” 2019.
- Anna Król, *Buddyzm i sztuka współczesna*, [w:] *Oblicza sztuki buddyjskiej*, red. Krzysztof Jakubczak, Kraków 2019.
- Anna Król, *Obraz mimo wszystko*, [w:] *Andrzej Wajda. To lubię – inspiracje*, Warszawa 2019.
- Anna Król, *Tatry, sztuka i fotografia*, [w:] *Mieczysław Karłowicz. Fotografie*, oprac. i red. Zbigniew Ładygin, Kraków 2019.
- Anna Król, *Ja, kurator(ka)... Z perspektywy praktyka*, [w:] *Artysta/Kurator*, red. Maria Poprzęcka, Warszawa 2019, s. 203–210.

Biogramy polskich artystów do *Allgemeines Künstlerlexikon* (AKL):

Grottger Artur, Hochman Henryk, Hofman Vlastimil, Hoszowski Celestyn, Hukan Karol, Hulewicz Jerzy, Jabłoński Marcin, Jakubowski Stanisław, Jamontt Bronisław, Jankowski Czesław Borys, Jasiński Feliks Stanisław, Jaźwiecki Adam Franciszek, Kamocki Stanisław, Konieczny Włodzimierz, Kowalewski Bronisław, Krasnodębski Piotr Hipolit, Krasnowolski Józef, Kunzek Henryk, Laszczka Konstanty, Lenartowicz Teofil, Merwart Paweł, Misky Ludwik, Mroczkowski Aleksander, Mutter Mela, Nadelman Eli, Nalborczyk Niewska Olga, Nowakiwsky Oleksy, Stern Jonasz, Stryjeńska Zofia, Zamoyski August, Żarnower Teresa, Żelechowski Kasper.

Katalogi i publikacje związane z wystawami:

Anna Król, *Teofil Lenartowicz-rzeźbiarz*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1993.

Anna Król, *Henryk Rodakowski 1823–1894*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1994.

Anna Król, *Henryk Rodakowski 1823–1894*, [przewodnik], Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1994.

Anna Król, *Kalendarium*, [w:] Jerzy Bereś. *Zwidy. Wyrocnie. Ołtarze. Wyzwania*, Poznań 1995, s. 163–182.

Anna Król, [Jacek Waltoś], *Kalendarium*, [w:] Jacek Waltoś. *Pomiędzy rzeźbą a obrazem*, Orońsko 1996, s. 59–89.

Anna Król, *Fedra*, [w:] *Fedra Jeana Racine'a w rysunkach i rzeźbach Jacka Waltosia*, Legnica 1997.

Anna Król, *Henryk Rodakowski. Malarstwo i rysunek*, Muzeum Miedzi, Legnica 1998.

Anna Król, *Aliny Szapocznikow ars moriendi*, [w:] *Alina Szapocznikow 1926–1973*, Warszawa 1998, s. 27–31.

Anna Król, *Alina Szapocznikow 1927–1973*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1998.

Anna Król, *Andrzej Wróblewski. Katalog obrazów olejnych*, [w:] *Andrzej Wróblewski*, Galeria Sztuki Współczesnej Zachęta, Warszawa 1998, s. 32–163.

Anna Król, *Jacek Malczewski. Malarstwo*, Muzeum Miedzi, Legnica 1999.

Picasso, Léger, Nolde, Arp, Miro i inni. Sztuka naszego wieku z Kolekcji Würth, red.

Nawojka Cieślińska i Anna Król, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1999.
Anna Król, *Ilustrowane dzieje pomnika Adama Mickiewicza w Krakowie*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1999.

Anna Król, *Rzeźbiarze Młodej Polski*, Muzeum Miedzi, Legnica, Brzeg 1999.

Anna Król, [bez tytułu], [w:] *Gesty i powroty. Stanisław Cukier. Rzeźba*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Książąt Czartoryskich, Kraków [2000], s. 8–4.

Anna Król, *Von der ideologischen Landschaft zur imitation der Welt*, [w:] *Die Vier Jahreszeiten. Polnische Landschaftsmalerei von der Aufklärung bis heute*, red. Bettina Martine Wolter, Frankfurt 2000, s. 44–56.

Obrazy śmierci w sztuce polskiej XIX i XX wieku, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2000 (z Jerzym Żmudzińskim).

Anna Król, *Artur Grottger*, Szczecin 2001.

Anna Król, Artur Tanikowski, *Kolory tożsamości. Sztuka polska z amerykańskiej kolekcji Toma Podla*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2001.

Anna Król, *Taniec Śmierci*, [w:] *Taniec Śmierci od późnego średniowiecza do końca XX wieku*, Szczecin 2002, s. 9–12.

Pintura Romantica de Polonia. En torno a Chopin, red. Anna Król, Salamanca 2002.

Anna Król, *Olga Boznańska. Malarstwo – portrety, wnętrza, pejzaże*, Stalowa Wola 2003.

El mundo simbolico de Jacek Malczewski. Cuadros del Museo Nacional de Cracovia, red. nauk. Anna Król, Salamanca 2003.

Galizia en Galicia. El arte de Cracovia y la Pequeña Polonia, red. Anna Król, Adam Organisty, Santiago de Compostela 2004.

Anna Król, *Rzeźba polska XIX wieku z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie*, Szczecin 2004.

Anna Król, *La escultura polaca hacia el año 1900*, [w:] *Polonia fin de siglo [1890–1914]*, Madrid 2003, s. 68–95.

Anna Król, *De la sculpture polonaise autour de 1900*, [w:] *Le Symbolisme polonais*, Rennes 2004, s. 70–99.

Anna Król, *Przesłony rzeczywistości*, [w:] *Andrzej Okińczyc. Przesłony*, Poznań 2005.
Anna Król, *Wizerunki Wita Stwosza w malarstwie i rzeźbie polskiej XIX wieku*, [w:]

Wokół Wita Stwosza. Katalog wystawy w Muzeum Narodowym w Krakowie, red. Dobrosława Horzela, Adam Organisty, Kraków 2005, s. 333–340.

Anna Król, *Ogród Wschodu i Zachodu*, [w:] *Współogród*, Kraków 2005, s. 16–18.

Anna Król, *Andrzej Okińczyc – portrety*, [w:] *Andrzej Okińczyc – Portrety*, Kraków [2006], s. 3–6.

Olga Boznańska w Akademii, red. Anna Król, Kraków 2005.

Anna Król, *Boznańska nieznana*, Kraków 2005.

Anna Król, *Boznańska i japonizm*, [w:] *Manggha Boznańskiej. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Olgi Boznańskiej*, red. Anna Król, Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2006 (pol./ang.).

Anna Król (z Małgorzatą Martini), *Katalog*, [w:] *Manggha Boznańskiej. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Olgi Boznańskiej*, red. Anna Król, Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2006 (pol./ang.).

Anna Król, *Kalendarium*, [w:] *Manggha Boznańskiej. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Olgi Boznańskiej*, red. Anna Król, Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2006 (pol./ang.).

Anna Król, *Pejzażyści tatrzańscy*, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 2006.

Anna Król, *Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku*, Szczecin – Kraków 2007.

Anna Król, *Sztuka polska nowoczesna. Malarstwo – grafika – rzeźba w latach trzydziestych*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2007.

Anna Król, *Henryk Siemiradzki 1843–1902*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2007.

Anna Król, *Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów*, Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2007.

Anna Król, [w:] *Widok z okna pracowni artysty na Kopiec Kościuszki. Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Stanisława Wyspiańskiego*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2007.

Anna Król, *École de Paris: Mela Muter i Olga Boznańska*, [w:] *Mela Muter*, Kraków 2007, s. 10–12.

Anna Król, *Życiodajne zbliżenie rzeźby i ludzi*, [w:] *Wyprawa w dwudziestolecie*, red. Katarzyna Nowakowska-Sito, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 2008, s. 236–253.

Anna Król, *Czarny Staw – tatrzańskie krajobrazy Wojciecha Weissa*, [w:] *„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa*, red. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2008, s. 165–169 (pol./ang.).

Anna Król, *Wojciech Weiss i Feliks „Manggha” Jasiński*, [w:] *„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa*, red. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2008, 171–187 (pol./ang.).

Anna Król, *Rafał Malczewski. Centralny Okręg Przemysłowy. Reportaż malarski 1938*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2009.

Anna Król, *Podróż do Japonii. Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Juliana Fałata*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2009 (pol./ang.).

Anna Król, *Martwa natura z japońską laleczką*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha Kraków 2010 (pol./ang.).

Anna Król, *Julian Fałat*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2010.

Władysław Strzemiński. Obrazy i rysunki, red. Anna Król, Stalowa Wola 2010.

Anna Król, *Metafory i przestrzenie. Malarstwo Jacka i Rafała Malczewskich*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2011.

Anna Król, ***, [w:] *Przestrzeń ukryta. Stanisław z. Kamieński. Maciej Szańkowski*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2011, s. 5–6 (pol./ang.).

Anna Król, *Chopiniana w zbiorach Fundacji Książy Czartoryskich*, [w:] *ChopinART. Wystawa jubileuszowa w 200. rocznicę urodzin Fryderyka Chopina*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2010, s. 9–46.

Anna Król, *Firma: Witkiewicz i Syn*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2011.

Anna Król, *Brandt, Chełmoński, Gierymski... W Monachium, w Paryżu, w Orońsku*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2012.

Anna Król, *Wyczół w Japonii. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wyczółkowskiego*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2012 (pol./ang.).

Anna Król, *Ślady na papierze. Arcydziela pasteli. Wyczółkowski, Wyspiański, Weiss, Witkacy*, Nowy Sącz 2013.

Anna Król, *Utamaro. Inne spojrzenie*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2013 (pol./ang.).

Anna Król, *Palimpsesty i arcydzieła*, [w:] *Arcydziela sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2014, s. 11–14 (pol./ang.).

Anna Król, *Kolekcja sztuki japońskiej w Muzeum Narodowym w Poznaniu*, [w:] *Arcydziela sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2014, s. 383–420 (pol./ang.).

Anna Król, *Kolekcja dawnej sztuki japońskiej w Muzeum Manggha*, [w:] *Arcydziela sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2014, s. 479–488 (pol./ang.).

Anna Król, *Królewskie, magnackie, malarskie...*, [w:] *Arcydziela sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2014, s. 489–507 (pol./ang.).

Anna Król, *Henryk Rodakowski*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2014.

Anna Król, *Bóg i forma rzeźbiarska...*, [w:] *Bóg i forma. Stanisław Cukier. Rzeźba*, koncepcja, układ Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2015, s. 7–11 (pol./ang.).

Anna Król, *Wróblewski, Wajda i Daleki Wschód*, [w:] *Wróblewski według Wajdy*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2015, s. 9–12 (pol./ang.).

Anna Król, *Wystawa jako... wystawa*, [w:] *Brincken. Retrospektywa 1975–2015*, [Kraków] 2015, s. 206–211.

Anna Król, *Boznańska 2015*, [w:] *Olga Boznańska (1865–1940)*, Paris 2015, s. 3–6 (pol./franc.).

Anna Król, *Andrzej Wróblewski, Andrzej Wajda – kalendarium życia i twórczości*, [w:] *Wróblewski według Wajdy*, red. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2015, s. 13–22 (pol./ang.).

Anna Król, *Piotr Michałowski. Niezależny, bezinteresowny, wolny*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2016.

Anna Król i Adam Organisty, Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, [w:] Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Adam Organisty, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2016, s. 11–15 (pol./ang.).

Anna Król, Kachō-ga: *obrazy kwiatów i ptaków*, [w:] Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Adam Organisty, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2016, s. 61–77 (pol./ang.).

Anna Król, *Hiroshige*, [w:] Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Adam Organisty, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2016, s. 103–153 (pol./ang.).

Anna Król, *Wyspiański*, [w:] Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Adam Organisty, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2016, s. 253–261 (pol./ang.).

Anna Król, *Ptaki i kwiaty czterech pór roku*, [w:] Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Adam Organisty, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2016, s. 285–343 (pol./ang.).

Anna Król, *Zodiak*, [w:] Kachō-ga. *Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Adam Organisty, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2016, s. 345–350 (pol./ang.).

Anna Król, [w:] *WPROST 1966–1986. Maciej Bieniasz, Zbylut Grzywacz, Barbara Skąpska, Leszek Sobocki, Jacek Waltoś*, red. nauk. Anna Król, Jacek Waltoś, Kraków 2016 (pol./ang.).

Anna Król, *Niejaki Michaux*, [w:] Juan Manuel Bonet, *Henri Michaux. Barbarzyńca w Krakowie*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha Kraków 2017, s. 5–7 (pol./ang.).

Anna Król, ***, [w:] *Azja. Andrzej Strumiłło. Malarstwo. Rzeźba. Rysunek*, Maćkowa Ruda 2017.

Anna Król, ***, [w:] *małe ciche. Irena Trzetrzevińska. Malarstwo*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2017, s. 4–7 (pol./ang.).

Anna Król, [w:] *Obrazy patrzące. Jacek Sempoliński*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2017 (pol./ang.).

Anna Król, *Pluie de Hiroshige. Japonizm XXI wieku*, [w:] *Confluence. Aliska Lahusen. Takesada Matsutani*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2018, s. 15–20 (pol./ang.).

Anna Król, *Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski*, [w:] *Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2018, s. 7–10 (pol./ang.).

Anna Król, *Bronisław Piłsudski – kalendarium*, [w:] *Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2018, s. 63–104 (pol./ang.).

Anna Król, *Ajnowie. Sachalin. Hokkaido. Londyn*, [w:] *Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2018, s. 105–156 (pol./ang.).

Anna Król, *Matejko*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2018.

Anna Król, *Wajda / Wróblewski. Ich Akademia*, Galeria Akademii Sztuk Pięknych, Kraków 2018.

Anna Król, *Wyspiański*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2017.

Anna Król, ***, [w:] *Poznanie. Zapominanie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich*, red. nauk. Anna Król, Maciej Kanert, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2018, s. 7–11 (pol./ang.).

Anna Król, [w:] *Wajda*, red. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, Sosnowiec 2018 (pol./ang.).

Anna Król, *Alina Szapocznikow: kalendarium życia i twórczości*, [w:] *Perspektywa wieku dojrzewanego. Szapocznikow, Wróblewski, Wajda*, red. Anda Rottenberg, Katowice 2018, s. 240–273.

Anna Król, *Andrzej Wróblewski*, [w:] *Perspektywa wieku dojrzewanego. Szapocznikow, Wróblewski, Wajda*, red. Anda Rottenberg, Katowice 2018, s. 274–307.

Anna Król, *Andrzej Wajda. Kalendarium życia i twórczości*, [w:] *Perspektywa wieku dojrzewanego. Szapocznikow, Wróblewski, Wajda*, red. Anda Rottenberg, Katowice 2018, s. 308–353.

Anna Król, *Efekt transkulturowy: Koji Kamoji*, [w:] *Koji Kamoji. Cisza i wola życia*, Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2018, s. 43–46 (pol./ang.).

Andrzej Wajda. Japoński notes, red. nauk. Anna Król, Wioletta Laskowska-Smoczyńska, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2019 (pol./ang.).

Anna Król, „Szczęśliwa godzina”: *Młoda Polska*, Muzeum Regionalne, Stalowa Wola 2019.

Jak we śnie! Emil Orlik w Japonii. Z kolekcji Petera Vossa-Andreae, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2020 (pol./ang.).

Anna Król, *Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2020 (pol./ang.).

Anna Król, *Botaniczne poszukiwania w Muzeum Manggha*, [w:] *Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2020, s. 7–23 (pol./ang.).

Anna Król, *Sztuka i natura – spojrzenie współczesnych artystów polskich*, [w:] *Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2020, s. 135–167 (pol./ang.).

Anna Król, *Andrzej Wajda: szkicownik*, [w:] *Wajda. Człowiek z Gdańska*, red. nauk. Joanna Kamień, Anna Król, Kamil Zeidler, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 2021, s. 111–275.

Anna Król, *Ohara Koson: życie po życiu*, [w:] *Drzeworyty japońskie z kolekcji Adriana Ciccu*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2021, s. 7–21 (pol./ang.).

Anna Król, *Elementy transpozycji i transformacji w 55-częściowym cyklu dzieł Adama Brinckena* Karty ze Szkicownika według Andrew Wyetha Świat Krystyny, [w:] *Adam Brincken. Pobite szklanki ... darowane kreski*, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, Kraków 2021, s. 44–51.

Anna Król, *Ja, kot*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 7–11 (pol./ang.).

Anna Król, *Raz tu, a raz tam*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 45–62 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot i Reżyser*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 77–79 (pol./ang.).

Anna Król, *Koci koncert i koci pogrzeb*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 175–186 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot i dzieci*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 187–196 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot i artysta*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 203–210 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot demon i czarownica*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 211–220 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot w Butach*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 221–240 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot i reklama*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 241–248 (pol./ang.).

Anna Król, *Kot i dziewczyna*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 249–262 (pol./ang.).

Anna Król, *Ja, kot w XXI wieku*, [w:] *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu*, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2022, s. 263–275 (pol./ang.).

Anna Król, *Watanabe Seitei. Imaginarium natury. Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Dar Raymonda Milewskiego*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2023 (pol./ang.).

Książki:

Anna Król, *Henryk Rodakowski*, Wrocław 2002.

Anna Król, *Olga Boznańska*, Wrocław 2003.

Tatry w malarstwie, wybór i układ ilustracji (z Jackiem Woźniakowskim), redakcja i podpisy do ilustracji, Marki 2006.

Anna Król (i inni), *Polaków dzieje malowane*, Warszawa 2007.

Anna Król (i inni), *Malowane dzieje Polski*, Warszawa 2009.

Anna Król, *Japonizm polski / Polish Japonism*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków, 2011 (pol./ang.).

Anna Król, *Utamaro Kitagawa (1753–1806). Katalog dzieł artysty w kolekcjach polskich*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2013 (pol./ang.).

Kolekcja Muzeum Manggha od A do Z, red. nauk. Anna Król, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2014.

Anna Król, *Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski. Bronisław Piłsudski 2018. Refleksje i pytania na marginesie wystawy*, [w:] *Bronisław Piłsudski w stulecie śmierci. W stronę Niepodległej. Materiały pokonferencyjne*, red. nauk. Anna Król, Wioletta Laskowska-Smoczyńska, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2020, s. 58–69 (pol./ang.).

Anna Król, *Ajnowie i Inni. Fotografie ze zbiorów syberyjskich Bronisława Piłsudskiego w Zakładzie Antropologii Instytutu Zoologii i Badań Biomedycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego*, [w:] *Bronisław Piłsudski w stulecie śmierci. W stronę Niepodległej. Materiały pokonferencyjne*, red. nauk. Anna Król, Wioletta Laskowska-Smoczyńska, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków 2020, s. 126–163 (pol./ang.).

e) Popularyzacja – warsztaty i wykłady prowadzone poza uczelnią

2018

Kraków, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, *Krakowianie w drugiej Rzeczypospolitej*

Kraków, Festiwal FOCA, *Kurator ponad artystą*

7.

WAŻNE INFORMACJE DOTYCZĄCE KARIERY ZAWODOWEJ

Nagrody i wyróżnienia za działalność naukowo-aranżacyjną:

1994 – Nagroda im. ks. Szczęsnego Dettloffa (za katalog *Teofil Lenartowicz-rzeźbiarz*)

1995 – Nagroda indywidualna Ministra Kultury i Sztuki (za katalog i wystawę *Henryk Rodakowski (1823–1894)*)

1999 – Krzyż Kawalerski – srebrny

2014 – Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze *Gloria Artis*”

Autorskie wystawy i wydawnictwa, które nagrodzono w konkursie Sybilla (czyli najważniejsze wydarzenia muzealne roku):

1989 – Grand Prix za wystawę *Grottger* (w zespole z Muzeum Narodowym we Wrocławiu)

1999 – wyróżnienie za wystawę: *Picasso, Léger, Nolde, Arp, Miro i inni. Sztuka naszego wieku z Kolekcji Würth*

2001 – Sybilla za wystawę: *Kolory tożsamości. Sztuka polska z amerykańskiej kolekcji Toma Podla*

2001 – III nagroda za wystawę sztuki: *Obrazy śmierci w sztuce polskiej XIX i XX wieku*

2008 – Sybilla za wystawę sztuki: *Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów*

2009 – II nagroda za wystawę sztuki: „*Ten krakowski Japończyk*”...

2009 – wyróżnienie za wystawę: *Nasz człowiek w Japonii. Fotografie Ze'eva Aleksandrowicza z podróży do Japonii w 1934*

2011 – Sybilla za wystawę sztuki: *Martwa natura z japońską laleczką*

2013 – nominacja za dwa tomy katalogu: *Utamaro. Inne spojrzenie i Utamaro Kitagawa (1753–1806). Katalog dzieł artysty w kolekcjach polskich*

2014 – Sybilla za wydawnictwo: *Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich*

2016 – wyróżnienie za wystawę sztuki: *WPROST 1966–1986*

BIBLIOGRAFIA

- Bal M., *Double Exposures. The Subject of Cultural Analysis*, New York 1996.
- Bal M., *Narratologia. Wprowadzenie do teorii narracji*, tłum. różne, Kraków 2012.
- Bal M., *Wystawa jako film*, [w:] *Display. Strategie wystawiania*, tłum. K. Kolenda, red. M. Hussakowska, E.M. Tatar, Kraków 2012.
- Brincken A., *Szepty i krzyki obrazów*, rozmowa z Mirosławem Sikorskim, „Zeszyty Naukowo-Artystyczne Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie” 2000, t. 4.
- Foucault M., *O innych przestrzeniach. Heterotopie*, tłum. M. Żakowski, „Kultura Popularna” 2006, nr 2.
- Ingarden K., *Muzeum Manggha*, [w:] *Manggha. Historia projektu*, Kraków 2009.
- Isozaki A., *Słowo na otwarcie Centrum Manggha*, [w:] *Manggha. Historia projektu*, Kraków 2009.
- Król A., *Ja, kurator(ka)... Z perspektywy praktyka*, [w:] *Artysta/Kurator*, red. M. Poprzeczka, Warszawa 2019.
- Król A., *Wystawa jako... wystawa*, [w:] *Brincken. Retrospektywa 1975–2015*, [Kraków] 2015, s. 206–211.
- Marzec A., *Antropocięń. Filozofia i estetyka po końcu świata*, Warszawa 2021.
- Michiko M., *Japonisme as a Transcultural Process – Odano Naotake, Katsushika Hokusai and Vincent van Gogh*, [w:] *Monet, Gauguin, Van Gogh... Japanese Inspirations*, Essen 2014.
- Preziosi D., *Mózg ciała i ramowanie modernizmu*, tłum. K. Kolenda, [w:] *Display. Strategie wystawiania*, tłum. K. Kolenda, red. M. Hussakowska, E.M. Tatar, Kraków 2012.
- Sensualność ekspozycji muzealnej*, red. H. Gołuńska, Ł. Kędziora, A. Tołysz, Toruń 2016.
- Stróżewski W., *Jakości metafizyczne*, [w:] *Słownik pojęć filozoficznych Romana Ingardena*, red. A.J. Nowak, L. Sosnowski, Kraków 2001.
- Strzemiński W., *Teoria widzenia*, Kraków 1974.
- Szymańska B., *Piękno i pustka (Estetyczna rola pustki w sztuce Chin i Japonii)*, „The Polish Journal of the Arts and Culture” 2012, nr 2.
- Świecimski J., *Ekspozat i ekspozycja muzealna jako dzieło sztuki*, „Zeszyty Naukowo-Artystyczne Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie” 2002, t. 4.
- Tanizaki J., *Pochwała cienia*, wstęp i przekład H. Lipszyc, Kraków 2016.
- Wołodźko A., *Spotkania i mikroutopie. Sztuka partycypacyjna w Skandynawii*, Gdańsk 2017.

II
**WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH
ALBO ARTYSTYCZNYCH
STANOWIĄCYCH ZNACZNY WKŁAD
W ROZWÓJ OKREŚLONEJ DYSCYPLINY**

1.

**INFORMACJA O OSIĄGNIĘCIACH NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1 PKT. 2 USTAWY**

a) Cykl aranżacji wystaw stanowiących dzieło habilitacyjne *Japonizm – Natura – Artysta*

Poznanie. Zapominanie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich, 2018, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler, 2020, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku, 2021, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka (z Sylwią Peter), aranżacja plastyczna wystawy.

Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu, 2022, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Watanabe Seitei. Imaginarium natury. Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Dar Raymonda Milewskiego, 2022, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

b) Wykaz innych oryginalnych osiągnięć artystycznych wykonanych oraz upublicz-
nionych po doktoracie

2017

Wyspiański, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne; scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2018

Wyspiański, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Andrzej Wajda. Retrospectiva, Meksyk: Cineteca Nacional, idea i scenariusz.

Inspiracje sztuką Japonii. Z kolekcji Muzeum Manggha, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Malarz i jego modele. Tadeusz Makowski. Obrazy, rysunki, grafiki, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Malarz i jego modele. Tadeusz Makowski. Obrazy, rysunki, grafiki, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea i scenariusz.

Wajda, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Matejko, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Matejko, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wajda / Wróblewski. Ich Akademia, Kraków: Galeria Akademii Sztuk Pięknych, kuratorka aranżacja plastyczna wystawy.

Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2019

Kolekcja. Utamaro, Hiroshige, Weiss, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Kolekcja. Fotografia. Kaligrafia. Laka, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy (współpraca Joanna Haba i Monika Pawłowska).

Kolekcja. Kōichi Satō. Kenya Hara, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Galeria Malarstwa Alfonsa Karpińskiego, Stalowa Wola, Muzeum Regionalne, ekspozycja stała: współautorka scenariusza, aranżacja plastyczna wystawy.

Koji Kamoji. Cisza i wola życia, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka, projekt ekspozycji z Koji Kamojim.

Secesja, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Kolekcja. Lustro czasu, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Artyści z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Ostrowiec Świętokrzyski: Biuro Wystaw Artystycznych, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Andrzej Wajda. Japoński notes, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz (z Wiolettą Laskowską-Smoczyńską) i aranżacja plastyczna wystawy.

Kolekcja. Kino japońskie w polskim plakacie filmowym, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2019–2020

„Szczęśliwa godzina”. Młoda Polska, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2020

Jak we śnie! Emil Orlik w Japonii. Z kolekcji Petera Vossa-Andreae, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2021

Podróż do Japonii. Z kolekcji Muzeum Manggha, Stalowa: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

„Szczęśliwa godzina”. Młoda Polska, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wajda. Człowiek z Gdańska, Gdańsk: Uniwersytet Gdański, Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego, kuratorka (z Kamilem Zeidlerem), aranżacja plastyczna wystawy.

2022

Ciche życie? Martwa natura z sztuce polskiej XX i XXI wieku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Z japońskiej kolekcji Feliksa „Mangghi” Jasińskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

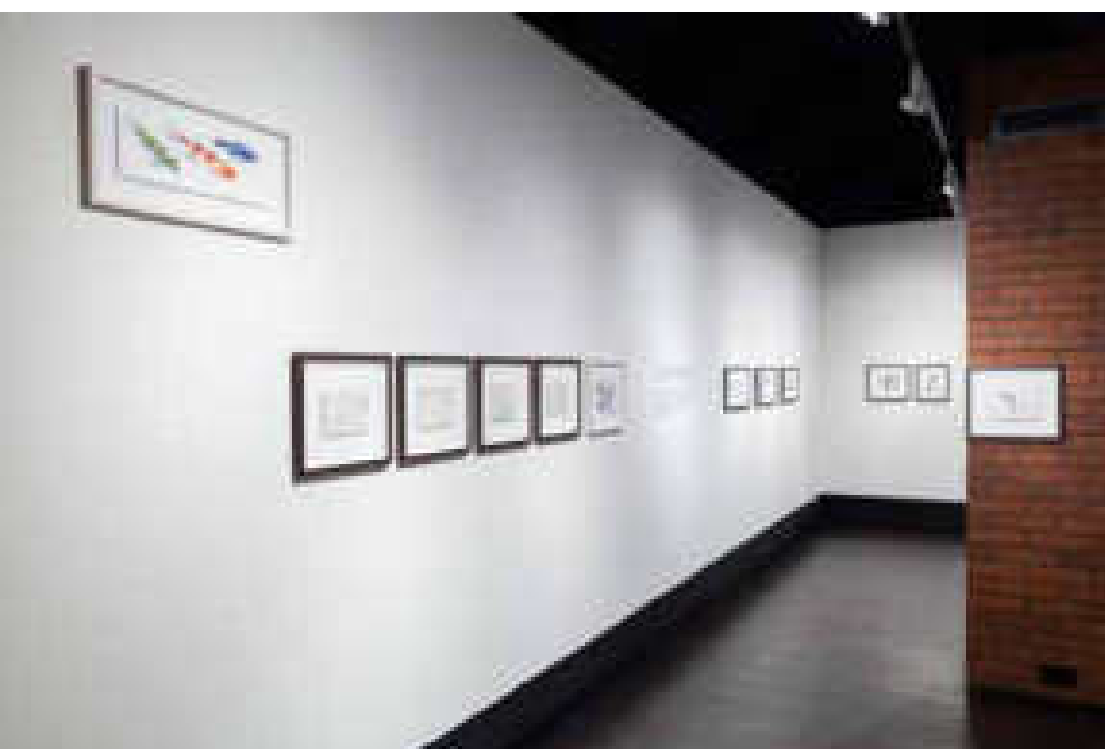

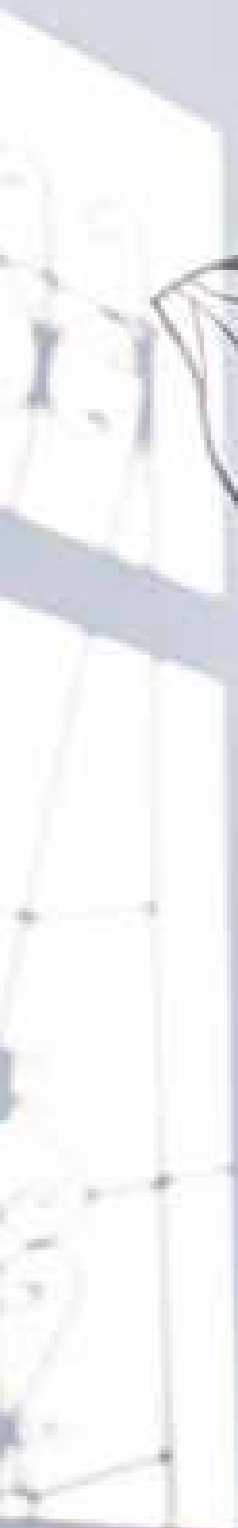

Z ROZWADOWA DO PARYZA

ALFONS KARPINSKI

1875-1967

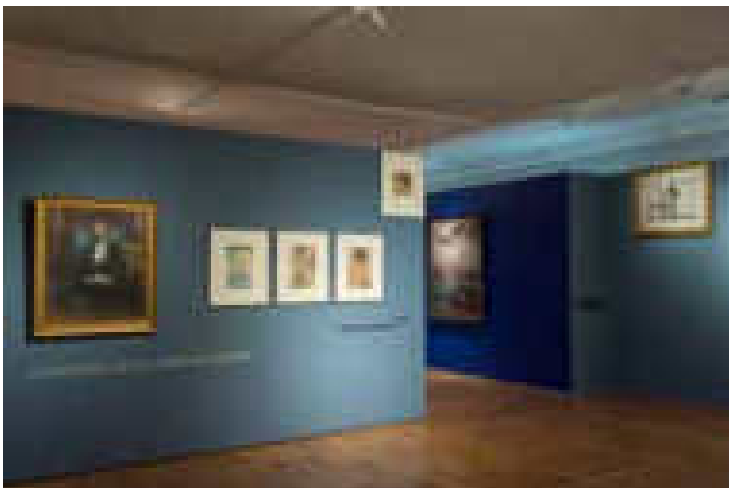

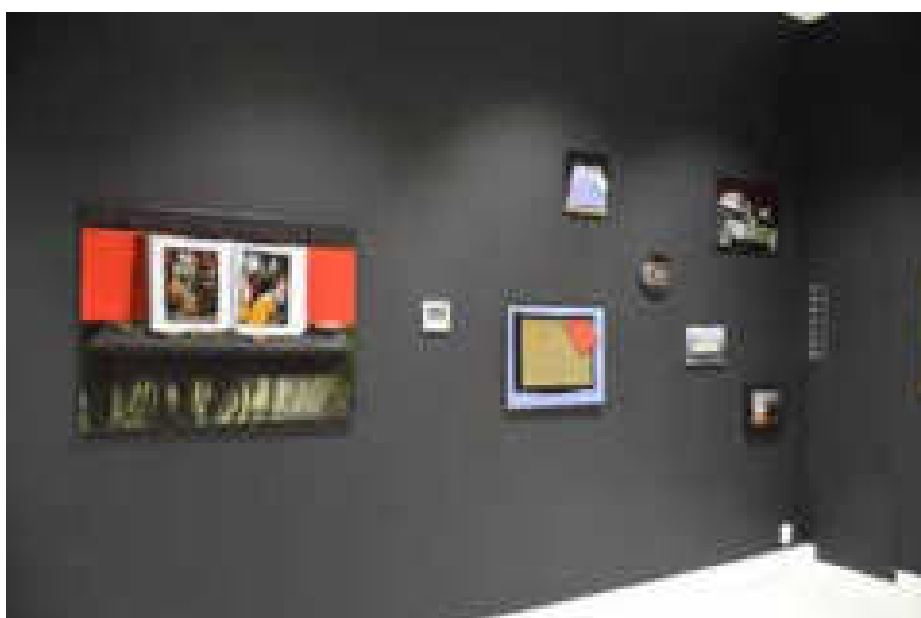

Support the
environment
with the art.

It's not just a story
paper do project,
nature make.

Support paper
with a story pattern
a story of nature.

With the
story from the world, naturally from the

- c) Wykaz innych oryginalnych osiągnięć artystycznych wykonanych oraz upublicznionych przed uzyskaniem stopnia doktora

2005

Boznańska w Akademii, Kraków: Galeria Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, idea i scenariusz.

Boznańska nieznana, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Boznańska nieznana, Warszawa: Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2006

Boznańska nieznana, Sopot: Państwowa Galeria Sztuki, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Boznańska nieznana, Olsztyn: Biuro Wystaw Artystycznych, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Manggha Boznańskiej. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Olgi Boznańskiej, Kraków: Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea i scenariusz. *Manggha Boznańskiej* była pierwszą wystawą w ramach projektu *Japonizm polski*.

Colors of Identity, Chicago, USA: Smart Museum, kuratorka.

Pejzażyści tatrzańscy, Sopot: Państwowa Galeria Sztuki, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2007

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Poznań: Zamek, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Kraków, Galeria Turleja, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Zakopane: Muzeum Tatrzańskie im. dra T. Chałubińskiego, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Kraków: Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Widok z okna pracowni artysty na Kopiec Kościuszki. Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Stanisława Wyspiańskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Sztuka polska nowoczesna. Malarstwo – grafika – rzeźba w latach trzydziestych, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Siemiradzki nieznany, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Grottger, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2008

„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kurator, współautorstwo scenariusza i aranżacja plastyczna wystawy.

„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa, Wrocław: Muzeum Narodowe, kuratorka.

„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Nasz człowiek w Japonii. Fotografie Ze'eva Aleksandrowicza z podróży do Japonii w 1934, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, koordynacja i aranżacja plastyczna wystawy.

Grottger, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2008–2009

Rafał Malczewski. Centralny Okręg Przemysłowy. Reportaż malarski 1938, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2009

Cisza chwili. Tomasz Tatarczyk, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka.

Podróż do Japonii. Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Juliana Fałata, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Niedopowiedziane. Jerzy Stajuda, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2010

Władysław Strzemiński. Obrazy i rysunki, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Książęca kolekcja. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Martwa natura z japońską laleczką, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Martwa natura z japońską laleczką, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Julian Fałat, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Julian Fałat, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Japonka. Inspiracje sztuką japońską w malarstwie Olgi Boznańskiej, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

ChopinART. Wystawa jubileuszowa w 200. rocznicę urodzin Fryderyka Chopina, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, kuratorka (z Olhą Perełyhiną).

Książęca kolekcja. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2010–2011

Polskie dziedzictwo. Skarby z kolekcji Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Sandomierz: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii. Malarstwo Juliana Fałata, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2010–2016

Przeszłość przyszłości. Skarby z kolekcji Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Szczecin: Muzeum Narodowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2011

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Metafory i przestrzenie. Malarstwo Jacka i Rafała Malczewskich, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Pejzaż z miłosiernym Samarytaninem. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Toruń: Muzeum Okręgowe, 2011–2016, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Przestrzeń ukryta. Stanisław Z. Kamiński. Maciej Szańkowski, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka.

2011–2012

Firma: Witkiewicz i Syn, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Księżęca kolekcja. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Wieluń: Muzeum Ziemi Wieluńskiej, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2012

Firma: Witkiewicz i Syn, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Warszawa: Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wyczół w Japonii. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wyczółkowskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wycóż w Japonii. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wycóżkowskiego, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Martwa natura z japońską laleczką, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii, wystawa z kolekcji Muzeum Manggha, Nowy Sącz: BWA Sokół, Galeria Sztuki Współczesnej, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Brandt, Chełmoński, Gierymski... W Monachium, w Paryżu, w Orońsku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2013

Leon Wycóżkowski. Obrazy i pastele, Mielec: Samorządowe Centrum Kultury, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Utamaro. Inne spojrzenie, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wystawa prezentowała – po raz pierwszy w Polsce – twórczość jednego z największych artystów złotego okresu drzeworytu *ukiyo-e*, nie tylko mistrza wizerunków pięknych kobiet (*bijin-ga*), lecz przede wszystkim autora nowego sposobu interpretowania rzeczywistości. Utamaro Kitagawa (1753–1806) nie pozostawił listów, dziennika, jest najbardziej tajemniczym japońskim artystą, „artystą bez biografii”. Równocześnie – to artysta japoński bodaj najlepiej znany poza Japonią, rozpoznawalny pomimo różnic kulturowych. Od momentu „odkrycia” na Zachodzie drzeworytu *ukiyo-e* w drugiej połowie XIX wieku twórczość Utamara była podziwiana i wysoko ceniona, a stworzony przez niego wizerunek idealnej kobiety (japoński odpowiednik „wiecznej kobiecości” w kulturze Zachodu) cieszył się w Europie wielką popularnością. Jego dzieła, sposób ukazywania rzeczywistości, utrwalania intymnych aspektów życia rodzinnego, jego czułe oko dostrzegające to, co wydaje się niemożliwe do zarejestrowania przez zachodniego artystę, decydująco wpłynęły na Degasa, Toulouse-Lautreca czy Mary Cassatt. Artysta jawi nam się jako wnikliwy obserwator Yoshiwary, mitycznego miejsca, funkcjonującego według ustalonych przez siebie reguł, portretujący i promujący słynne kurtyzany, ówczesne celebrytki, ukazujący pary samobójczych kochanków czy sceny erotyczne *shunga*. Utamaro to także artysta, który świadomie buduje swój wizerunek, kreując strategie artystyczne bliskie dwudziestowiecznym twórcom. Ekspozycja *Utamaro. Inne spojrzenie* była próbą nowego spojrzenia na jego twórczość w szerszej niż dotychczas perspektywie badawczej.

Anna Bilińska. Kobieta, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Anna Bilińska. Kobieta, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Max Ernst – kochanek wyobraźni, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka, aranżacja plastyczna wystawy.

Ślady na papierze. Arcydzieła pastelii. Wyczółkowski, Wyspiański, Weiss, Witkacy, Nowy Sącz: BWA Sokół – Stara Synagoga, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii, ze zbiorów Muzeum Manggha, Tarnowskie Góry: Muzeum, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii, ze zbiorów Muzeum Manggha, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2014

Podróż do Japonii, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Teodor Axentowicz. Ormianin polski, Sopot: Państwowa Galeria Sztuki, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Teodor Axentowicz, Erywań, Armenia: Muzeum Narodowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Henryk Rodakowski, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Wrocław: Muzeum Narodowe, idea, kuratorka.

2015

Bóg i forma. Stanisław Cukier. Rzeźba, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wróblewski według Wajdy, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, kuratorka.

Teodor Axentowicz. Ormianin polski w Paryżu, Krakowie, Zakopanem... Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Teodor Axentowicz. Ormianin polski w Paryżu, Krakowie, Zakopanem... Mielec: Samorządowe Centrum Kultury, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Częstochowa: Miejska Galeria Sztuki, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Łódź: Miejska Galeria Sztuki, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Kraków: Nowohuckie Centrum Kultury, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Zakopane: Miejska Galeria Sztuki, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, aranżacja plastyczna wystawy.

Olga Boznańska 1865–1940, Paryż: Biblioteka Polska, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2016

Andrzej Wajda. Szkicownik. Wystawa dedykowana Artyście w 90. urodziny, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Reise nach Japan I. Aleksandrowicz, Kikai, Wajda, Düsseldorf: Instytut Polski, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Japonizm polski, Opole: Muzeum Śląska Opolskiego, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

małe ciche. Irena Trzetrzewińska. Malarstwo, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

WPROST 1966–1986. Maciej Bieniasz, Zbylut Grzywacz, Barbara Skąpska, Leszek Sobocki, Jacek Waltoś, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz (z Jackiem Waltosiem), kuratorka.

Kachō-ga. Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz (z Adamem Organistym), kuratorka, aranżacja plastyczna wystawy.

Doświadczyć Japonii, Lublin: Centrum Spotkań Kultur, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Piotr Michałowski. Niezależny, bezinteresowny, wolny, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Andrzej Wajda. Carnet d'esquisses, Paryż: Biblioteka Polska, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Gębozbiór

Wyciół w Japonii. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wyciółkowskiego, Muzeum Manggha, 2012

Bóg i forma. Stanisław Cukier: rzeźba,
Muzeum Manggha, 2015

Sploty ducha, wzory codzienności. Sztuka balijska z kolekcji Krzysztofa Musiała, Muzeum Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, 2017

2.

INFORMACJE O AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ

- a) Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych / aranżacji plastycznej wystaw

1997

Widziałem prawdziwe arcydzieło... Henryk Rodakowski, Łódź: Muzeum Sztuki, idea, scenariusz wystawy i aranżacja plastyczna wystawy.

1998

Henryk Rodakowski. Malarstwo i rysunek, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

1999

Rzeźbiarze Młodej Polski. Wystawa ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Rzeźbiarze Młodej Polski. Wystawa ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie, Brzeg: Muzeum Piastów Śląskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2000

Olga Boznańska. Les Oeuvres des Collections du Musée National de Cracovie, Paryż: Instytut Polski, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Jacek Malczewski. Malarstwo, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obrazy śmierci w sztuce polskiej XIX i XX wieku, Kraków: Muzeum Narodowe, idea i scenariusz (współpraca: Jerzy Żmudziński), kuratorka.

2001

Grottger, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea i scenariusz, aranżacja plastyczna wystawy.

Pintura Romantica de Polonia. En torno a Chopin, Salamanka, Hiszpania, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2003

Tadeusz Kantor, Walencja, Hiszpania, aranżacja plastyczna wystawy.

El mundo simbolico de Jacek Malczewski. Cuadros del Museo Nacional de Cracovia, Salamanka, Hiszpania, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2004

Rzeźba polska XIX wieku z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Rzeźba polska XIX wieku z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2005

Boznańska nieznana, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Boznańska nieznana, Warszawa: Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2006

Boznańska nieznana, Sopot: Państwowa Galeria Sztuki, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Boznańska nieznana, Olsztyn: Biuro Wystaw Artystycznych, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Pejzażyści tatrzańscy, Sopot: Państwowa Galeria Sztuki, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2007

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Poznań: Zamek, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Kraków, Galeria Turleja, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wiatr halny. Wrażenia i obrazy z Tatr w malarstwie polskim XIX i XX wieku, Zakopane: Muzeum Tatrzańskie im. dra T. Chałubińskiego, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Kraków: Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Widok z okna pracowni artysty na Kopiec Kościuszki. Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Stanisława Wyspiańskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Sztuka polska nowoczesna. Malarstwo – grafika – rzeźba w latach trzydziestych, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Siemiradzki nieznany, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Grottger, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2008

„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kurator, współautorstwo scenariusza i aranżacja plastyczna wystawy.

„Ten krakowski Japończyk”... Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Wojciecha Weissa, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Nasz człowiek w Japonii. Fotografie Ze’eva Aleksandrowicza z podróży do Japonii w 1934, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, koordynacja i aranżacja plastyczna wystawy.

Grottger, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuką Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2008–2009

Rafał Malczewski. Centralny Okręg Przemysłowy. Reportaż malarski 1938, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2009

Podróż do Japonii. Inspiracje sztuką Japonii w twórczości Juliana Fałata, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Niedopowiedziane. Jerzy Stajuda, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2010

Władysław Strzemiński. Obrazy i rysunki, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Książęca kolekcja. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Martwa natura z japońską laleczką, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Martwa natura z japońską laleczką, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Julian Fałat, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Julian Fałat, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Japonka. Inspiracje sztuką japońską w malarstwie Olgi Boznańskiej, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

ChopinART. Wystawa jubileuszowa w 200. rocznicę urodzin Fryderyka Chopina, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, kuratorka (z Olhą Perełyhiną).

Książęca kolekcja. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2010–2011

Polskie dziedzictwo. Skarby z kolekcji Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Sandomierz: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii. Malarstwo Juliana Fałata, Legnica: Muzeum Miedzi, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2010–2016

Przeszłość przyszłości. Skarby z kolekcji Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Szczecin: Muzeum Narodowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2011

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuka Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Metafory i przestrzenie. Malarstwo Jacka i Rafała Malczewskich, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Pejzaż z miłosiernym Samarytaninem. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Toruń: Muzeum Okręgowe, 2011–2016, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2011–2012

Firma: Witkiewicz i Syn, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Książęca kolekcja. Skarby Fundacji XX Czartoryskich w Krakowie, Wieluń: Muzeum Ziemi Wieluńskiej, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2012

Firma: Witkiewicz i Syn, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Obraz świata, który przemija. Inspiracje sztuka Japonii w malarstwie Jana Stanisławskiego i jego uczniów, Warszawa: Muzeum Jeździectwa Łowiectwa w Warszawie, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wyczół w Japonii. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wyczółkowskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wyczół w Japonii. Inspiracje sztuką japońską w twórczości Leona Wyczółkowskiego, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Martwa natura z japońską laleczką, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii, wystawa z kolekcji Muzeum Manggha, Nowy Sącz: BWA Sokół, Galeria Sztuki Współczesnej, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Brandt, Chełmoński, Gierymski... W Monachium, w Paryżu, w Orońsku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2013

Leon Wyczółkowski. Obrazy i pastele, Mielec: Samorządowe Centrum Kultury, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Utamaro. Inne spojrzenie, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Anna Bilińska. Kobieta, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Anna Bilińska. Kobieta, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Max Ernst – kochanek wyobraźni, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka, aranżacja plastyczna wystawy.

Ślady na papierze. Arcydzieła pastelii. Wyczółkowski, Wyspiański, Weiss, Witkacy, Nowy Sącz: BWA Sokół – Stara Synagoga, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii, ze zbiorów Muzeum Manggha, Tarnowskie Góry: Muzeum, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii, ze zbiorów Muzeum Manggha, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2014

Podróż do Japonii, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Teodor Axentowicz. Ormianin polski, Sopot: Państwowa Galeria Sztuki, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Teodor Axentowicz, Erywań, Armenia: Muzeum Narodowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Henryk Rodakowski, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Arcydzieła sztuki japońskiej w kolekcjach polskich, Wrocław: Muzeum Narodowe, idea, kuratorka.

2015

Bóg i forma. Stanisław Cukier. Rzeźba, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wróblewski według Wajdy, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, kuratorka.

Teodor Axentowicz. Ormianin polski w Paryżu, Krakowie, Zakopanem... Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Teodor Axentowicz. Ormianin polski w Paryżu, Krakowie, Zakopanem... Mielec: Samorządowe Centrum Kultury, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Częstochowa: Miejska Galeria Sztuki, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Łódź: Miejska Galeria Sztuki, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Kraków: Nowohuckie Centrum Kultury, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Zakopane: Miejska Galeria Sztuki, aranżacja plastyczna wystawy.

Brincken. Retrospektywa, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, aranżacja plastyczna wystawy.

Olga Boznańska 1865–1940, Paryż: Biblioteka Polska, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2016

Andrzej Wajda. Szkicownik. Wystawa dedykowana Artystcie w 90. urodziny, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Reise nach Japan I. Aleksandrowicz, Kikai, Wajda, Düsseldorf: Instytut Polski, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Japonizm polski, Opole: Muzeum Śląska Opolskiego, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

małe ciche. Irena Trzetrzewińska. Malarstwo, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Kachō-ga. Obrazy kwiatów i ptaków w sztuce Japonii i Zachodu, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz (z Adamem Organistym), kuratorka, aranżacja plastyczna wystawy.

Doświadczyć Japonii, Lublin: Centrum Spotkań Kultur, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Piotr Michałowski. Niezależny, bezinteresowny, wolny, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Andrzej Wajda. Carnet d'esquisses, Paryż: Biblioteka Polska, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2017

Obrazy patrzące. Jacek Sempoliński, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Barbarzyńca w Krakowie. Henri Michaux, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, koordynacja.

Sztuczny horyzont. Yoko Tada i Mirosław Sikorski, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii z Franzem Stoedtnerem, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, aranżacja plastyczna wystawy.

Kwiaty i ptaki czterech pór roku w sztuce Japonii i Zachodu i Dotknąć Japonii, Lubaczów: Muzeum Kresów, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Piotr Michałowski. Obrazy i rysunki, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Sploty ducha, wzory codzienności. Sztuka balijska z kolekcji Krzysztofa Musiała, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, koordynacja i aranżacja plastyczna wystawy.

Wyspiański, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne; scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wyspiański, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2018

Andrzej Wajda. Retrospectiva, Meksyk: Cineteca Nacional, idea i scenariusz.

Poznanie. Zapominanie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Inspiracje sztuką Japonii. Z kolekcji Muzeum Manggha, Legnica: Muzeum Miedzi, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Malarz i jego modele. Tadeusz Makowski. Obrazy, rysunki, grafiki, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Malarz i jego modele. Tadeusz Makowski. Obrazy, rysunki, grafiki, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea i scenariusz.

Wajda, Sosnowiec: Pałac Schoena – Muzeum w Sosnowcu, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Matejko, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Matejko, Toruń: Muzeum Okręgowe, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wajda / Wróblewski. Ich Akademia, Kraków: Galeria Akademii Sztuki Pięknych, kuratorka aranżacja plastyczna wystawy.

Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2019

Kolekcja. Utamaro, Hiroshige, Weiss, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Kolekcja. Fotografia. Kaligrafia. Laka, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy (współpraca Joanna Haba i Monika Pawłowska).

Kolekcja. Kōichi Satō. Kenya Hara, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Galeria Malarstwa Alfonsa Karpińskiego, Stalowa Wola, Muzeum Regionalne, ekspozycja stała: aranżacja plastyczna wystawy.

Koji Kamoji. Cisza i wola życia, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka, projekt ekspozycji z Koji Kamojim.

Secesja, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Kolekcja. Lustro czasu, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Artyści z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Ostrowiec Świętokrzyski: Biuro Wystaw Artystycznych, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Andrzej Wajda. Japoński notes, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz (z Wioletta Laskowską-Smoczyńską) i aranżacja plastyczna wystawy.

Kolekcja. Kino japońskie w polskim plakacie filmowym, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Galeria Europa – Daleki Wschód, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2019–2020

„Szczęśliwa godzina”. Młoda Polska, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2020

Jak we śnie! Emil Orlik w Japonii. Z kolekcji Petera Vossa-Andreae, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2020–2021

Maria Sibylla Merian z kolekcji Kunstkabinett Strehler, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

2021

Botaniczne poszukiwania. Sztuka botaniczna w XXI wieku, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, kuratorka (z Sylwią Peter), aranżacja plastyczna wystawy.

Podróż do Japonii. Z kolekcji Muzeum Manggha, Stalowa: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

„Szczęśliwa godzina”. Młoda Polska, Toruń: Muzeum Okręgowe, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Wajda. Człowiek z Gdańska, Gdańsk: Uniwersytet Gdański, Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego, kuratorka (z Kamilem Zeidlerem), aranżacja plastyczna wystawy.

2022

Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i Zachodu, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Ciche życie? Martwa natura w malarstwie polskim XX i XXI wieku, Stalowa Wola: Muzeum Regionalne, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Watanabe Seitei. Imaginarium natury. Z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Dar Raymonda Milewskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

Z japońskiej kolekcji Feliksa „Mangghi” Jasińskiego, Kraków: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, idea, scenariusz i aranżacja plastyczna wystawy.

- b) Informacja o wystąpieniach krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych

1985: Warszawa, SHS, *Sztuka polska po 1945 roku*

1988: Wrocław, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, *Artur Grottger*

1996: Kraków, Międzynarodowe Centrum Kultury, *Śmierć – przestrzeń – czas – tożsamość w Europie Środkowej około 1900*

2004: Rennes, *Le Symbolisme polonais*

2005: Kraków, Akademia Sztuk Pięknych, *Boznańska w Akademii*

2008: Karlsruhe, *Gierzyński – Siemiradzki*

2010: Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Art of Japan, Japonisms and Polish Japanese Art Relations*

2015: Warszawa, Muzeum Narodowe w Warszawie, *Olga Boznańska*

2016: Kraków, Akademia Sztuk Pięknych, *Konstanty Laszczka. Twórca i pedagog*

2017: Kraków, Uniwersytet Jagielloński, *Strindberg and Western Canon*

2017: Norwich, Centre for Japanese Studies, *Exhibition of Japanese Art as Intercultural Dialogue. The Exhibition Strategies of the Manggha Museum*

2018: Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Oblicza sztuki budyjskiej*

2018: Kraków, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, *Krakowianie w Drugiej Rzeczypospolitej*

2018: Kraków, Festiwal FOCA, *Kurator ponad artystą*

2018: Budapeszt, *Japonisme in Austro-Hungarian Monarchy*

2018: Praga, *Japonisme in Austro-Hungarian Monarchy*

2018: Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, *Bronisław Piłsudski: On the Centennial of His Death. Towards an Independent Homeland*

2019: Kraków, *Cultural Bridges: Collections – Encounters – Inspirations. Japanese Art in Central and Eastern Europe till 1919 and Beyond: „Exhibitions of Polish Japonisme at the Manggha Museum as intercultural dialogue”*

2019: Paryż, Biblioteka Polska, Towarzystwo Historyczno-Literackie, *L'Esprit curieux: Collectionner en Europe de Vasari à nos jours: „The Collector vs Curator”*

2021: Kraków, Uniwersytet Jagielloński, *Henri Michaux – artiste aux expériences multiples*

c)

Informacja o uczestnictwie w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych

2018: *Japonisme in the Austro-Hungarian Monarchy*, Budapeszt, Praga

Opracowanie graficzne: Rafał Sosin
Fotografie: Archiwum Autorki, Tomasz Nowicki, Mirosław
Sikorski, Rafał Sosin, Archiwa: Muzeum Okręgowego |
w Toruniu, Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli.

Podpis (profil zaufany)

Anna Król